

Juliane Dahl Smerud

Den britiske fascismens kvinner

En empirisk analyse av de kvinnelige medlemmene i British Union of Fascist, 1932-1940

Masteroppgave i Historie

Veileder: Tore Tingvold Petersen

Mai 2021

Juliane Dahl Smerud

Den britiske fascismens kvinner

En empirisk analyse av de kvinnelige medlemmene i
British Union of Fascist, 1932-1940

Masteroppgave i Historie
Veileder: Tore Tingvold Petersen
Mai 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske og klassiske studier

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Å skrive en masteroppgave i en pandemi, unner jeg ingen. Prosessen med å skrive en masteroppgave er lang, men føles enda lenger da usikkerheten rundt så mye har blitt forsterket i denne perioden. Nedstenging, her hjemme og i andre land, har gjort det vanskelig: stengt universitet, stengt arkiv og frykten for å bli syk eller smitte andre er ytterst reell. På tross av dette er jeg nå ferdig med min masteroppgave, og fem års historiestudier er over.

Det er mange som fortjener en takk. Først og fremst vil jeg takke min veileder Tore Tingvold Petersen, som så absolutt har levd opp til forventningene ved en veileder. Han har alltid vært tilgjengelig ved behov. Jeg vil takke min kjære kusine, Martine, som har lest korrektur og kommet med gode tilbakemeldinger. Jeg og vil takke mamma og pappa som alltid støtter meg i valgene jeg tar, og heier på meg når jeg går mine egne veier. Videre vil jeg takke mastergjengen som har stilt opp for lunsj, for ikke alltid så givende samtaler, men fortsatt god stemning. Jentene har vært gullverdt. Til sist vil jeg rette en stor takk til min samboer, Jo-Ivar, som har lest korrektur, og gitt smarte tilbakemeldinger, samtidig som han har holdt stemningen på topp hjemme. En stor takk til dere alle.

Oppgaven handler om kvinnene i British Union of Fascist.
Alle eventuelle feil er mitt eget ansvar.

Juliane Dahl Smerud
Trondheim, 15. mai 2021.

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Innledning	1
<i>Problemstilling</i>	2
<i>Metode</i>	3
<i>Kilder</i>	4
Aviser	4
<i>Historiografi</i>	6
<i>Nye bidrag til forskningsfeltet</i>	9
Kapittel 2 De britiske fascistbevegelsene	10
<i>Den historiske forankringen</i>	10
<i>Bevegelsene i mellomkrigstiden</i>	11
<i>British Union of Fascist</i>	12
Lederen.....	12
Ideologien.....	13
Fra voldelige fascistere til fredskampanjer	14
Kvinner i den fascistiske ideologien.....	15
Kapittel 3 Kvinneavdelingen	18
<i>Etableringen 1933-1935</i>	18
Hvorfor ble det etablert en kvinneavdeling?	20
<i>Omorganiseringene 1935-1938</i>	22
Hvordan påvirket omorganiseringene kvinnene?.....	23
<i>Kvinner i den siste perioden 1938-1940</i>	25
Internering og slutten.....	27
<i>Utviklingen av kvinners posisjon i partiet gjennom kvinneavdelingen</i>	28
Kapittel 4 De kvinnelige fascistene	29
<i>Det tiltalende med fascismen for kvinnene</i>	29
Suffragetter.....	31
Med kvinners egne ord	34
<i>Typiske trekk ved de kvinnelige fascistene</i>	35
Valgkandidatene.....	36
Sosial status og alder.....	37
Tidligere politisk bakgrunn.....	38
<i>Det kvinnelige fascistsymbolet</i>	40
<i>Variasjonen blant kvinnene</i>	42
Kapittel 5 Arbeid, kurs og kampanjer	43
<i>Aktiviteter og oppgaver</i>	43
Propaganda	44
Den aktive stemmen	45
Blackshirt	45
<i>Valgkampanjen</i>	47
Hjertet av valgkampanjen.....	48

<i>Fredskampanjen</i>	50
<i>Diana Mosley</i>	51
Forbindelsen	52
Skulle Diana Mosley overta som leder etter Oswald Mosley?	54
<i>Betydningen av kvinners arbeid</i>	55
Kapittel 6 Konklusjon	57
<i>Videre forskning</i>	58
Appendiks	60
Bibliografi	65
<i>Arkiv</i>	65
<i>Litteratur</i>	69
<i>Nettressurser</i>	71

Kapittel 1 Innledning

Let us make no mistake: let us have no concealment at all. The movement is a revolutionary movement, a movement which seeks no compromise, a movement that will stand for no unity with parties of betrayal. We stand for union of the British people - yes, we do - the union of the British people in a new system of their own creation, but a system purged and cleansed of this corruption. Our movement, therefore, is a movement of revolution, a movement which will be given its power by the declared will of the British people, not merely with their consent, but with a passion of enthusiasm behind it that the old parties of democracy have never known. We are the movement of revolution in fundamental challenge to everything for which the old Parties stand.¹

Dette er et utdrag fra en tale gitt av sir Oswald Mosley til medlemmer av det britiske fascistpartiet British Union of Fascist (heretter kalt BUF).² Talen viser tydelig hva Oswald Mosley mente at bevegelsen var: den var en revolusjonær bevegelse som skulle stå opp mot de større partiene i Storbritannia. Som vi kan se snakker han om en samling av det britiske folket gjennom en lidenskapelig entusiasme som ingen hadde sett før. Det var en samling av menn, kvinner og barn. Denne samlingen var viktig, og tyder på at alle hadde en plass i den britiske fascistbevegelsen. British Union of Fascist appellerte til mange. På tross av dette, opplevde ikke partiet en så stor oppslutning at de kunne endre politikken i Storbritannia, men partiet var godt kjent i samfunnet og ble fryktet av flere. Partiet hadde på det meste ca 50.000 medlemmer; både kvinner og menn, unge og gamle.³ I denne oppgaven skal jeg undersøke kvinners rolle i bevegelsen, og mine funn vil vise at kvinnene hadde en betydelig tilstedeværelse i partiet, som var viktig for både partiet og kvinnelige medlemmer.

Partiet var et fascistisk parti, og det er relevant å undersøke kvinner i fascismen. I denne masteroppgaven vil jeg utfordre våre oppfatninger av kvinner i disse miljøene. Høyreekstremisme er like relevant i dag, som før, selv om det har forandret seg. I dag ser vi ofte at det er menn som har ekstreme meninger og utfører terrorhandlinger. Det kan derfor virke som at kvinner ikke har en plass i disse miljøene, og heller ikke at det finnes kvinner som har, eller har hatt disse meningene. Hva fascismen egentlig er, og hvordan vi kan definere fascisme kan være vanskelig. Roger Griffin, en av de fremste forskerne på fascisme, definerer fascisme som:

Fascism is best defined as a revolutionary form of nationalism, one that sets out to be a political, social and ethical revolution, welding the 'people' into a dynamic national community under new elites infused with heroic values. The core myth that inspires this project is that only a populist, trans-class movement of purifying, cathartic national rebirth (palingenesis) can stem the tide of decadence.⁴

¹ «Britain First» tale av sir Oswald Mosley gitt i Exhibition Hall, Earls Court, 16. juli 1939, KV2/855, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

² Partiet byttet navn til British Union of Fascism and National Socialism (BU) i 1936, i oppgaven vil jeg referer til partiet som BUF eller British Union of Fascist for å holde det ryddig.

³ Det er vanskelig å si akkurat hvor mange medlemmer partiet hadde. Dette tallet er hentet fra G. C Webber, «Patterns of Membership and Support for the British Union of Fascist». *Journal of Contemporary History* 19, no. 4 (Oktober 1984): 575-606.

⁴ Roger Griffin, *The nature of fascism* (New York: St. Martin's Press, 1991)

Store Norske Leksikon definerer fascisme som: «Fascisme er politiske ideologier som legger sterk vekt på nasjonens betydning og enhet, i tillegg til et autoritært, førerbasert og diktatorisk styre innad og en imperialistisk holdning utad.»⁵ Definisjonene har likheter, og for min del viser begge definisjonen til hva jeg mener fascisme er: det handler om ekstrem nasjonalisme.⁶ Jeg har valgt å bruke disse definisjonene fordi de vektlegger den nasjonalistiske siden av ideologien, og Griffin hevder at det er snakk om en revolusjon. Det samme gjorde fascistene i British Union of Fascist, og definisjonene passer godt for å beskrive fascismen i Storbritannia.

Problemstilling

Opgavens problemstilling er: I British Union of Fascist opplevde kvinner en ny selvstendighet som de brukte for å uttrykke sine meninger og verdier, samtidig som de fremmet fascismen i Storbritannia.

Problemstillingen antyder to ting. For det første antyder den at i det britiske fascistpartiet hadde kvinner en selvstendig rolle. Med dette mener jeg at det fantes et handlingsrom i partiet, som ble gitt til kvinnene av partiet. Dette handlingsrommet førte til at kvinnene kunne fremme holdninger som de mente var viktig, uten påvirkning fra menn. Kvinners meninger og holdninger kan vi se tydelig gjennom hva de skrev i BUF-aviser, og hvordan kvinner håndterte sine arbeidsoppgaver. For det andre antyder problemstillingen at kvinner var fascist på samme måte som menn. Med dette mener jeg at kvinner fremmet den fascistiske ideologien i like stor grad som menn, og hevdet at fascismen var for alle. Kvinnene så ikke på fascismen som en ideologi forbeholdt menn: der mannen var viktigst, men at ideologien fremmet at både kvinner og menn var viktig.

Andre spørsmål oppgaven vil svare på for å belyse problemstillingen er helt grunnleggende spørsmål som:

1. Hvordan ble kvinneavdelingen i partiet behandlet, og hva kan denne behandlingen fortelle oss om kvinners posisjon i partiet?
2. Hvem var de kvinnelige medlemmene, og hvorfor søkte de til det fascistiske partiet?
3. Hva slags arbeidsoppgaver hadde kvinnene i partiet, og hva var betydningen av arbeidet for partiet og kvinnene selv?

Bakgrunnen for valget av denne problemstillingen, og disse underproblemstillingene er å vise at kvinner fant en plass i et miljø vi ofte assosierer som mannsdominert. Min oppgave vil vise at kvinnene utnyttet det fascistiske partiet for å kunne fremme sine meninger og posisjon i samfunnet, og at det ikke var omvendt som tidligere forskning hevder.

Professor Julie Gottlieb, som er ledende innenfor forskningen på kvinnene i britisk fascisme, beskriver ideologien rundt kvinnene i partiet som en feminin fascisme. Hun hevder at det var en kvinnelig fanatisme som ble utnyttet av partiet. Videre hevder Gottlieb at partiet var mannsdominert, og at kvinnene ble brukt i et arbeid for å regenerere britisk manndom.⁷ Gottlieb forklarer kvinners stilling i partiet gjennom feminisme, dette vil ikke

⁵ Ole T. Berg og Dag Einar Thorsen, «Fascisme», *Store Norske Leksikon*. Sist endret 8. januar 2021, <https://snl.no/fascisme>.

⁶ Olav Fagelund Knudsen, «Nasjonalisme», *Store Norske Leksikon*. Sist endret 16. august 2019, <https://snl.no/nasjonalisme>.

⁷ Julie Gottlieb, *Feminine Fascism* (London&New York: I.B. Tauris, 2000), 107.

jeg gjøre.⁸ Grunnen til dette er fordi jeg mener at feminisme blir et begrep som fjerner vesentlige sider av kvinners rolle i bevegelsen. Ved å kun fokusere på hva som viser til feministiske holdninger, av partiet og kvinnene, forsvinner andre holdninger som kan vise til kvinners posisjon. Det er derfor jeg snakker om selvstendighet. Med selvstendighet mener jeg at kvinnene sto, relativt, fritt til å utføre oppgaver og ytre sine meninger uten innblanding fra menn. Å bruke begrepet selvstendighet kan forklare kvinners posisjon i en bredere forstand. Selvstendighet begrenser ikke holdninger og meninger, som kun viser til den feministiske tankegangen, men vil vise at kvinnene opplevde at de hadde en plass i bevegelsen på andre premisser og. Dette var ofte basert på en tilhørighet i den fascistiske ideologien.

Metode

Metoden for oppgaven er arkivstudier og analyse av primærkilder. I utgangspunktet skulle jeg ha vært i Storbritannia, i relevante arkiv. På grunn av COVID-19 pandemien har dette blitt vanskelig, med strenge reiseråd og i hovedsak stengte arkiver. Jeg har derfor ikke kommet meg til arkiv, men heller måtte ha brukt det som finnes av digitaliserte kilder. Dette har gjort at oppgaven har blitt annerledes, enn hvordan jeg i utgangspunktet hadde forestilt meg at den skulle bli. På grunn av dette er det tilgangen på digitaliserte kilder, og tidligere forskning, som har formet min problemstilling. Dette ser jeg ikke på som noe negativt, og har ført til at min oppgave har blitt noe eget, som skiller seg fra tidligere forskning.

Oppgaven er en casestudie basert på kvalitativ tilnærming. Jeg har kun fokusert på kvinner i britisk fascisme. Det kunne ha vært interessant å ha gjort en komparativ undersøkelse, der jeg hadde sammenlignet fascistiske og nazistiske kvinner i forskjellige land, men det er ikke hensikten med denne masteroppgaven. Min hensikt er å analysere kvinnene i et bestemt miljø. Dette har sine styrker og svakheter. På en side er det en svakhet fordi analysen blir begrenset og viser ikke til overordnede funn om kvinner i forskjellige fascistiske miljøer. Analysen kan derfor føre til at vi får et bestemt inntrykk av kvinner, og føre til at vi tror at oppgaven fremmer et generaliserende syn på kvinner i alle disse miljøene. Det er derfor viktig å påpeke her at det finnes store forskjeller i de forskjellige miljøene. På en annen side er kasusstudie en styrke. Fokuset blir mer konsentrert, og gir en dypere analyse av kvinner i et bestemt miljø. Om oppgaven hadde gitt tid og plass til en større undersøkelse kunne det vært interessant og gjort en komparativ studie. Dette viser at oppgaven har muligheter til å brukes som et grunnlag for videre forskning.

Til slutt kommer det en appendiks. Appendiksen presenterer relevant informasjon om ca. 30 sentrale kvinner i fascistbevegelsen. Kvinnene vil bli referert til gjennom oppgaven. At oppgaven presenterer 30 forskjellige kvinner, er en styrke for oppgaven. Dette gir et analysegrunnlag som viser til 30 forskjellige meninger og posisjoner som kvinnene hadde i fascistbevegelsen i Storbritannia. Selv om partiet hadde en kvinneandel høyere enn 30 personer, representerer denne samlingen av kvinner, typiske holdninger blant fascistkvinnene. Grunnen til at jeg har valgt å lage en appendiks, er fordi det vises til appendiks når de forskjellige kvinnene diskuteres. Dette er markert tydelig med * ved navnet til kvinnen, første gang hun blir presentert. I appendiksen står det hvem kvinnene

⁸ Kristin Natvig Aas og Ingunn Ikdahl, «Feminisme», *Store Norske Leksikon*. Sist endret 16. november 2020, <https://snl.no/feminisme>.

var, og hva de gjorde for partiet. Jeg har valgt å ikke inkludere menn i appendiksen, og grunnen til dette er fordi sentrale menn vil bli presentert fortløpende i oppgaven.

Kilder

Når det kommer til kildemateriale om British Union of Fascist, finnes det en del hos universitetet i Sheffield og det britiske nasjonalarkivet i London. I arkivet i Sheffield ligger det en stor kolleksjon av bøker, flyveblader, memoarer og korrespondanse forbundet med BUF, som hadde vært interessant å bruke. I nasjonalarkivet ligger innenriksdepartements rapporter om bevegelsen som hadde være relevant å se på. Ingen av kildene er digitalisert, og jeg har ikke fått sett på disse. På tross av at jeg ikke har fått sett på disse kildene, har jeg funnet flere relevante kilder som er digitalisert. BUF-aviser, og aviser fra den uavhengige pressen i Storbritannia, er digitalisert. Aviser er derfor mye av kildegrunlaget for oppgaven. Jeg har og funnet andre digitaliserte kilder fra National Archives i London, og United States Department of State, Papers Relating to the Foreign Relations of the United States.⁹

Det jeg fant på det britiske nasjonalarkivet, som er digitalisert, er personprofiler fra Security Service og de forteller om Oswald Mosley og hans andre kone, Diana Mosley* (født Mitford).¹⁰ I disse kilden fant jeg rapporter skrevet om dem da de var en del av fascistbevegelsen, og intervjuer gjort med Diana og Oswald etter at de ble internert. Kildene gir en pekepinn på hva deres rolle var i bevegelsen, men og hva de mente var viktig med fascistbevegelsen. Kildene belyser hva som gjorde at Diana og Oswald, trodde på bevegelsen og partiet. Samtidig er jeg kritisk til intervjuene. Det de svarer på spørsmålene som blir stilt, kan være farget av at de sitter internert og prøver å slippe ut. Derfor burde jeg være kritisk til utsagnene deres, men det gir en pekepinn på hvordan de opplevde tiden i BUF og hvordan organiseringen av partiet foregikk.

I *FRUS*, finnes det to kilder som kan fortelle om hvordan USA så på trusselen Mosley og BUF utgjorde.¹¹ Som kildene viser, var USA redd for innflytelsen Oswald Mosley, og partiet kunne få om Adolf Hitler invaderte Storbritannia. Kildene gir en historisk kontekst, og gir en pekepinn på hvorfor myndighetene i Storbritannia behandlet BUF som de gjorde.¹² BUF, hadde liten betydning for politikken i Storbritannia, og disse kildene kan forklare dette aspektet. De viser at USA var opptatt av hvordan fascismen vokste i Storbritannia, og at fascistbevegelsene i Europa kunne utgjøre en trussel mot resten av verden, om de var mer samlet. Dette er både interessant og relevant for oppgaven, da dette er en kilde som brukes for å gi en kontekst og forklarer BUF på andre premisser enn gjennom britene selv. Kildene viser til et tydelig standpunkt ovenfor partiet, og de er farget av å fremstille partiet som en betydelig trussel. Selv om trusselen partiet faktisk utgjorde ikke var så stor.

Aviser

For å forstå kvinnene i bevegelsen, er det relevant å se hva kvinnene selv skrev. Derfor har jeg aktivt brukt aviser for å finne dette. Dette er BUFs egne aviser, men og aviser fra den uavhengige britiske pressen. Det digitale arkivet *The British Newspaper Archives* er et samarbeid mellom The British Library og Findmypast der de har digitalisert hundrevis av

⁹ Office of the Historian, Historical Documents, sist besøkt 27. april 2021.

<https://history.state.gov/historicaldocuments>. Heretter sitert som FRUS med år og volum.

¹⁰ For Oswald Mosley: KV2/884, KV2/885, KV2/886, KV2/887. For Diana Mosley: KV2/1363, KV2/1364.

¹¹ FRUS, 1940, volum 3; FRUS, 1940, volum 1.

¹² I denne oppgaven vil jeg bruke «myndighetene» om styresmakten i Storbritannia.

britiske aviser. I disse har jeg funnet artikler om BUF og leserinnlegg som tidligere og daværende medlemmer har skrevet.¹³ Søkerord som ble brukt var «British Union of Fascist», «Fascism» og «Oswald Mosley». I oppgaven er det brukt ni aviser fra dette arkivet: *Daily Mirror*, *Hull Daily Mirror*, *Mid Sussex Times*, *Sheffield Independent*, *Halifax Evening Courier*, *Shields Daily News*, *Yorkshire Evening Post*, *Western Daily Press* og *Dundee Courier*. Bakgrunnen for valget av disse avisene var at de inneholdt bestemte artikler som kunne fortelle direkte om kvinnene i BUF, som gjorde at jeg valgte å bruke avisene. Ved at jeg har brukt uavhengige aviser får oppgaven et mer nyansert bilde av bevegelsen. Avisene er ikke like farget av propaganda og ensidighet som BUFs egne publikasjoner. British Union of Fascist opplevde å bli boikottet av den britiske pressen etter 1934, og derfor står det mindre om BUF i perioden etter. Fremstillingen av partiet i den uavhengige pressen var ofte svært negativ.

Som sagt har jeg brukt BUFs egne aviser. Dette er primært *Action*, som var en ukentlig avis publisert av BUF mellom 1936 og 1940. *Action* var en avis BUF publiserte for alle, og ikke bare medlemmer. Den er derfor farget av å skulle rekruttere nye medlemmer og henvender seg til leseren om dagsaktuelle temaer. *Blackshirt*, var en ukentlig så månedlig avis som henvendte seg mer til medlemmer av partiet. Den eksisterte 1933-1939. BUF hadde og en avis som het *The Fascist Week*, men denne eksisterte kun i tidsrommet 1933-1934 før den ble inkorporert i de andre nevnte avisene. Disse avisene er digitalisert på *British Online Archive*, og gjennom en lisens for en kort prøveperiode fikk jeg tilgang på avisene.¹⁴ Det er gjennom disse at jeg har funnet det meste av hva kvinner selv har skrevet og ment. De har vært en verdifull ressurs for å gi oppgaven en dypere analyse for å kunne svare på problemstillingen.

Det er ikke uproblematisk å bruke BUF propaganda. Avisene er ofte farget av en positiv fremstilling av bevegelsen, og mangler nyanse. Professor Martin Durham, som tidligere har skrevet om kvinner i britisk fascisme ser på to problemer med å bruke BUF-aviser. Han sier at det første problemet er at dette er propaganda, der partiet selv beskriver sine aktiviteter. Dette ble ofte gjort i form av en ensidighet der BUF ikke ble fremstilt negativt ved hendelser, som de ble gjort av den uavhengige pressen. Det andre problemet med BUF avisene, er at tidligere medlemmer har selv sagt at BUF tegnet et falskt bilde av bevegelsens fremskritt.¹⁵ De overrapporterte antall medlemmer, og ofte gikk det ikke så bra med bevegelsen som de selv hevdet. Et annet problem er at det er svært tydelig hva målene med avisene er. Det er ingen tvil om at BUF skriver om det *de* mener er viktig og sier at løsningen på problemet alltid er fascismen. På bakgrunn av alle disse problemene er det derfor vanskelig å hevde at alt som blir skrevet er riktig, og at det er sånn medlemmer faktisk følte det om forskjellige problemstillinger som blir fremstilt i avisene.

På tross av problemene rundt propaganda, er BUF avisene fortsatt en viktig kilde. Selv om de er farget av propaganda, gir de oss en pekepinn på hva BUF mente var viktig. Spesielt med tanke på hva kvinnene brydde seg om. Med dette mener jeg at partiet ikke hadde latt kvinner skrive om fascisme og kvinner, med mindre partiet mente at dette var viktig. Kvinnene fikk uttrykke seg i avisene, og skrive om saker som kvinnene mente var betydningsfulle. Dette viser en aksept fra partiet sin side, å gi kvinnene denne

¹³ *The British Newspaper Archive*, sist besøkt 28. april 2021. <https://www.britishnewspaperarchive.co.uk>

¹⁴ *British Online Archives*, The British Union of Fascist: Newspapers and Secret files, 1933-1951, sist besøkt 28 mars 2021. <https://microform.digital/boa/collections/9/the-british-union-of-fascists-newspapers-and-secret-files-1933-1951>

¹⁵ Martin Durham, *Women and Fascism* (London: Routledge, 1998)

handlingsfriheten. Derfor kan avisene brukes på to måter: å analysere hva som direkte står i avisene, og bruke denne informasjonen for å hevde noe om hva kvinnene var opptatt av, men og bruke avisene for å se hva partiet var opptatt av, og hva de bestemte retningslinjene for kvinnene var.

Historiografi

Hvordan en fascistbevegelse hadde fått støtte i det britiske samfunnet i mellomkrigstiden var vanskelig for mange å forstå. På grunn av nettopp dette spørsmålet er forskningslitteraturen på feltet omfattende. Alle verkene forteller oss om fascistbevegelsen, men mye av litteraturen fokuserer ikke på kvinner. Likevel er det viktig å bruke denne litteraturen for å få en forståelse for hvordan og hvorfor en fascistbevegelse fikk støtte i det britiske samfunnet i mellomkrigstiden.

Det første verket som er relevant for oppgaven er Oswald Mosleys selvbiografi som kom ut i 1968.¹⁶ Han fremstiller sine tanker om hva den fascistiske ideologien betydde for han, og hvordan det var å være leder for partiet. Mosley skriver lite om kvinner, og er sentrert rundt sine egne tanker og oppfatninger. Noen år etter kom Robert Skidelsky ut med en biografi om Oswald Mosley.¹⁷ Biografien er en positiv fremstilling av fascistlederen, og partiet. Den skiller seg ut fra nyere forskning på feltet, fordi Skidelsky bruker mye av boken på å unnskyldte Oswald Mosley og hans handlinger. Senere litteratur er ikke like tilgivende. Etter boken til Skidelsky kom Diana Mosley ut med sin selvbiografi i 1977.¹⁸ I boken påstår hun at hun ikke hadde vært en del av fascistbevegelsen i Storbritannia. Denne masteroppgaven vil vise en annen side av Diana Mosley enn den som blir fremstilt i hennes selvbiografi, og avhandlingen vil vise at Diana Mosley hadde en viktig rolle i bevegelsen.

Etter selvbiografien til Diana Mosley, kom Nicholas Mosley, sønn av Oswald Mosley, ut med to bøker basert på egne minner og tanker rundt egen oppvekst og sin far.¹⁹ Nicholas Mosleys prøver å forene fascistlederen og hans far som han oppfattet han, og konkluderer med at Oswald Mosley var bemerkelsesverdig. I samme år som Nicholas Mosleys andre bok kom ut, publiserte G. C. Webber det som enda er det mest gjennomførte arbeidet som er gjort på medlemmer i bevegelsen.²⁰ Det er vanskelig å si noe helt sikkert om hvor mange og hvem som var medlemmer av partiet. Partiet publiserte aldri medlemslistene for å holde partiet langs revolusjonerende linjer. I artikkelen har ikke Webber studert forskjellen på kvinner og menn, og gir heller et overordnet bilde på bevegelsens medlemmer. Allerede i 1989 publiserte Martin Durham den første forskningsartikkelen om kvinner i britisk fascisme.²¹ Han hevder at kvinnene hadde en viktig rolle i aktiviteter og ser på faktorer som tiltrakk kvinnene ved fascismen.

Det er på 1990-tallet og tidlig 2000 at forskningslitteraturen begynner å analysere bevegelsen, og stille konkrete spørsmål. På starten av 90-tallet ble tidligere lukkede kilder åpnet for alle, og i 1995 og 1996 ble det åpnet enda mer under «Open Government Initiative of Home and Cabinet Office Files». Samtidig ble det offentliggjort personlige

¹⁶ Oswald Mosley, *My Life* (London: Thomas Nelson and Sons LTD, 1968)

¹⁷ Robert Skidelsky, *Oswald Mosley* (London: The Macmillan Press LTD, 1981)

¹⁸ Diana Mitford, *A life of Contrasts* (Gibbon Square Books LTD, 2002)

¹⁹ Nicholas Mosley, *Rules of the Game/Beyond the pale* (England: Martin Secker & Warburg Ltd, 1991)

²⁰ G. C. Webber, «Patterns of Membership and Support for the British Union of Fascist», *Journal of Contemporary History* 19, no. 4 (Oktober 1984): 575-606,

https://www.jstor.org/stable/260327?seq=1#metadata_info_tab_contents

²¹ Martin Durham, «Women in British Union of Fascist, 1932-1940», *Immigrants & Minorities* 8, nr 1-2. (1989): 2-18, <https://doi.org/10.1080/02619288.1989.9974703>

notater fra Nicholas Mosley og Robert Saunders (distriktsleder i BUF).²² Det er i denne perioden at de fleste artiklene om kvinnene i BUF kommer ut.

I 1992, kom Martin Durham igjen ut med en artikkel om kjønn i fascistbevegelsen.²³ Han bruker aktivt BUF aviser og kjønnsteori. Min masteroppgave, og hans artikkel har noe av det samme fokusområdet da vi baserer flere av våre funn på BUF-aviser. Det som skiller meg fra han, er at jeg ikke forklarer kvinnene i BUF, gjennom kjønnsteorier, men heller vil forklare fascistkvinner på egne premisser. Dermed denne forestillingen om selvstendighet som jeg fremmer. Durham er ensidig i sin forskning, og fokuserer mye på kvinner i forhold til menn. Han er klar over at kvinnene hadde en selvstendighet i partiet, og skriver om hva kvinnene gjorde. Durham er beskrivende i sin fremstilling av kvinnene, men trekker ingen overordnet konklusjon om kvinnene. I 1996 kom det ut en artikkel av Stephen Cullen som brukte muntlige kilder til å fortelle kvinners opplevelse av fascismen.²⁴ I artikkelen har han intervjuet fire kvinner som selv forteller hva de opplevde som kvinne i fascistbevegelsen. Denne artikkelen fremstiller kvinnene helt på egne premisser og med egne ord. Det er viktig å bruke denne artikkelen fordi den skiller seg fra forskning før og etter 1996, og Cullen belyser konkrete spørsmål som senere forskning mangler.

Samme år som Cullens analyse av kvinnene, kom Thomas Linehan ut med en bok som går dypere i en analyse av BUFs påvirkning i Øst-London.²⁵ Begge disse studiene er kasusstudier og viser at forskningen på BUF handlet primært om å vise til forskjellige sider av bevegelsen. I 1998 kom det mest sentrale verket om britisk fascisme, og det er Richard Thurlows forskning.²⁶ Han skriver om den sosiale og kulturelle påvirkningen BUF hadde i sin tid, med en vekt på den økonomiske siden av ideologien. Boken er svært informativ og fremstiller historien til BUF godt. Som med flere andre verk, vektlegger ikke Thurlow kvinner i sin analyse, men samme år som denne boken kom ut, publiserte både Martin Durham og Julie Gottlieb sine analyser av kvinner i fascismen. Durham i boken *Women and Fascism*, og Gottlieb i sin artikkel «Women and Fascism in the East End».²⁷ Gottliebs analyse fokuserer på kvinnene i Øst-London, og dekker det Thomas Linehan ikke hadde fokusert på 2 år tidligere.

I 2000 kom Linehan med sin fullstendige forskning på britisk fascisme, og sammenflettet sin tidligere forskning i et komplett verk.²⁸ Linehan og Thurlows bøker må sies å være de mest sentrale og oppdaterte når det kommer til forskningslitteratur på britisk fascisme og BUF. Begge har et sterkt fokus på British Union of Fascist, samtidig som de trekker linjer til dagens samfunn.

²² Richard Thurlow, *Fascism in Britain: From Oswald Mosley's Blackshirts to the National Front* (London: I.B. Tauris, 1998), introduksjon.

²³ Martin Durham, «Gender and the British Union of Fascists», *Journal of Contemporary History* 27, no. 3 (Juli 1992): 513-529, https://www.jstor.org/stable/260903?seq=1#metadata_info_tab_contents

²⁴ Stephen Cullen, «Four Women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», *Oral History* 24, no. 1 (Våren 1996): 49-59, https://www.jstor.org/stable/40179498?seq=1#metadata_info_tab_contents

²⁵ Thomas Linehan, *East-London for Mosley: The British Union of fascist in East London and South-West Essex 1933-1940* (London: Frank Cass & Co LTD, 1996)

²⁶ Richard Thurlow, *Fascism in Britain: From Oswald Mosley's Blackshirts to the National Front* (London: I.B. Tauris, 1998)

²⁷ Martin Durham, *Women and Fascism* (London: Routledge, 1998); Julie Gottlieb, «Women and Fascism in the East End», *Jewish Culture and History* 1, no.2 (1998): 31-37, DOI: 10.1080/1462169X.1998.10511906

²⁸ Thomas Linehan, *British Fascism 1918-39: Parties, Ideology and Culture* (Manchester: Manchester University Press, 2000)

Samme år kom det mest sentrale verket om kvinnene i britisk fascisme i Julie Gottliebs *Feminine Fascism*.²⁹ Som nevnt under problemstilling beskriver Gottlieb kvinnene i partiet gjennom en feminin fascisme, som definerer som: partiet praktiserte en feminin fascisme, og med dette mener hun at det var en anerkjennelse av kvinners politiske klager. Med klager mener hun partiet fremmet en bevissthet rundt kvinners kamp for lik lønn, og en tydelig stemmerett i samfunnet. Dette skjedde innenfor en streng ramme av separate sfærer av kvinner og menn.³⁰ Jeg er ikke enig i Gottliebs fremstilling av kvinnene i partiet, og mener at hennes vektlegging av feminisme fører til at hun trekker ufullstendige konklusjoner. Hun forklarer kvinnene på et gitt premiss, men samtidig skriver hun om alt kvinnene gjorde for partiet og mente, men ser bort fra dette, da det ikke passer med feminisme begrepet. Flere av hennes funn kan tolkes på en annen måte, og det er det jeg gjør i min oppgave. Gottlieb hevder at kvinner og menn var separert i forskjellige sfærer, og hevder at dette gjorde at kvinnene fikk en mindre betydning i partiet. Jeg viser heller at disse sfærene førte til en større frihet for kvinnene. Kvinner og menn var ikke likestilte, og de hadde forskjellige roller i partiet, men kvinners rolle hadde ikke en mindre betydning enn menns. Det er viktig å vektlegge hva kvinnene gjorde, og hva deres hensikt var. Julie Gottlieb skriver mye om hvordan kvinner var en ressurs for partiet, i form av hva de gjorde, men samtidig trekker hun slutningen om at partiet var mannsdominert. Selv om partiet hadde flere menn, enn kvinner, betyr ikke dette at partiet var et mannsorientert parti, og dette vil jeg vise i min oppgave. Gottlieb vektlegger ikke betydningen av kvinners egne ord og arbeid, på samme måte som jeg gjør. Jeg viser at kvinnene selv skrev om andre kvinner og problemer relatert til kvinner, og jeg bruker dette som et bevis på at kvinnene hadde en selvstendighet som de brukte for å fremme det de mente var viktig. På en måte var dette alltid i partiets favør, fordi fascismen var svaret, men samtidig tyder dette på bevisste kvinner som fremmet seg selv innenfor disse rammene. Kvinnene hevdet at fascismen var løsningen for kvinner, og brukte handlingsrommet i partiet for å tydeliggjøre kvinners frihet.

Noen år senere kom Julie Gottlieb ut med en artikkel.³¹ Den handler om kvinners holdninger til antisemittisme, og viser at kvinnene hadde disse holdningene. Det er relevant for min problemstilling å ha med denne artikkelen, da den viser til at kvinnene var fascistiske på samme måte som menn. Annen relevant forskningslitteratur kom ut samme år, men som ikke handler direkte om britisk fascisme eller BUF er Mary S. Lovells biografi om Mitford familien.³² Som tidligere nevnt under historiografi vil denne masteroppgave vise en annen side av Diana Mosley enn tidligere kjent. Faktum er at Diana Mosley spilte en svært aktiv rolle i fascistbevegelsen, og var på ingen måte en tilskuer til hvordan partiet ble styrt. I 2019 kom Graham Macklin ut med en ny bok om Oswald Mosley, og britisk fascisme.³³ Boken fokuserer mer på Mosley enn på selve bevegelsen, og dermed er fortsatt Thurlow og Linehans bøker de mest utarbeide innenfor det feltet. Julie Gottlieb kom i 2020 med en artikkel om kvinnene i partiets siste levetid med fokus på krig og fred, og i 2021 kom hun ut med en revidert versjon av *Feminine fascisme*.³⁴ Mye av forskningen til Durham og Gottlieb er gjentagende, og de fremmer ikke nye konklusjoner i sin

²⁹ Julie Gottlieb, *Feminine Fascism* (London: I.B. Tauris, 2000)

³⁰ Julie Gottlieb, «Motherly Hate: gendering Anti-Semitism in the British Union of Fascists», *Gender & History* 14, no. 2 (August 2002): 294-320, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-0424.00267>

³¹ Julie Gottlieb, «Motherly Hate: gendering Anti-Semitism in the British Union of Fascists», *Gender & History* 14, no. 2 (August 2002): 294-320, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-0424.00267>

³² Mary S. Lovell, *The Mitford Girls: The Biography of an Extraordinary Family* (Storbritannia: Abacus, 2002)

³³ Graham Macklin, *Failed Führers: a history of Britain's extreme right* (Oxon: Routledge, 2020)

³⁴ Julie Gottlieb, «Gender and the «Jews' War»: Women, Anti-Semitism, and Anti-War Campaigns in Britain, 1938-1940», *Diplomacy & Statecraft* 31, no. 4, (2020): 745-770, DOI: [10.1080/09592296.2020.1842065](https://doi.org/10.1080/09592296.2020.1842065)

forskning. Selv om de har forskjellig fokus i artikler og bøker, baserer de mye på tidligere forskning, og har et bestemt syn på kvinnene.

Nye bidrag til forskningsfeltet

I denne masteroppgaven har jeg gjort forskjellige funn, og her vil jeg presentere de viktigste. Det første funnet baserer seg på behandlingen av kvinneavdelingen, som blir analysert i første empirikapittel. Gjennom behandlingen av kvinneavdelingen, og systematiseringen av den, fikk kvinnene en større selvstendighet i partiet etter omorganiseringene i 1935 og 1937. Grunnen til dette er fordi kvinnene som ble værende etter omorganiseringene var mer viet til bevegelsen. Et annet funn handler om at kvinnene overtok mye av ledelsen av partiet etter 1939, og selv om tidligere forskningslitteratur og vektlegger dette, viser jeg at dette var både naturlig og en tillitserklæring fra Oswald Mosley. Dette støtter tydelig at kvinnene opplevde en selvstendighet i partiet til å kunne gjøre som de ville. Et tredje funn handler om at finnes flere grunner for hvorfor kvinnene var fascister, og grunnen som er tydeligst er lovnadene om en bedre fremtid. Dette støttes av Stephen Cullen i hans analyse, men jeg har analysert hvorfor flere enn bare fire kvinner var fascister. Dette gir derfor et bredere grunnlag for å si noe om hvorfor kvinner var fascister. Dette er et moment Durham og Gottlieb ikke har forsket like mye på. Jeg analyserer tydeligere hvorfor kvinner var fascister, og hva som var tiltalende ved fascismen for kvinnene, og viser til konkrete funn som støtter at selvstendighet var vesentlig.

Et fjerde funn er at kvinnene opplevde en stor selvstendighet til å kunne skrive om kvinner og til kvinnene i bevegelsen. Dette er ikke et nytt funn, og Durham har tidligere brukt kvinners egne ord til å fortelle om kvinner, men jeg bruker det heller til å analysere kvinners meninger og holdninger, og prøver å forstå hvorfor kvinner skrev om det de gjorde. Her vil jeg si at kvinnene gjorde dette fordi de var svært opptatt av at kvinner hadde en plass i fascistpartiet, og prøvde å fremme dette gjennom artikler i BUFs aviser. Et femte funn støtter Gottliebs meninger om en feminin fascisme der kvinner og menn var separerte i sfærer, men jeg argumenterer for at innenfor disse rammene opplevde kvinnene et rom for å fremme hva de mente, og skape selvstendige roller. Dette kan vi se gjennom arbeid, kurs og kampanjer. Analysen av arbeidet viser til et sjette funn. Arbeidet kvinnene gjorde var mye lagt til kvinnene selv, og de kunne utføre dette som de selv ville. De opplevde å ha en selvstendighet til å utføre arbeidet som det passet de: både aktive og ikke-aktive kvinner. Spesielt er analysen av fredskampanjen viktig. Den viser tydelig at kvinnene bestemte selv hva de ville bruke BUF til, og det var å fremme fred. Dette ble støttet av den mannlige ledelsen i partiet, men arbeidet var kvinners eget.

Et syvende funn er at noen kvinner, som Anne Brock-Griggs* og Diana Mosley*, hadde en stor selvstendighet til å gjøre som de ville, og deres arbeid for partiet og kvinnene var viktig. Anne Brock-Griggs hevder jeg var et kvinnelig fascistymbol, og viser en makt som kvinnene kunne ha i partiet. Analysen av Diana Mosley er den som skiller seg mest fra tidligere forskning. Jeg hevder at hun var en av de ledende fascistene i partiet, og min forskning støtter dette. Tidligere forskning, og Diana selv sier at hun ikke gjorde noe for partiet. Hennes forbindelse til Tyskland og Hitler ble aktivt brukt av Oswald Mosley for å prøve å etablere et samarbeid.

Kapittel 2 De britiske fascistbevegelsene

Som mange andre land, har Storbritannia tradisjoner for fascistiske bevegelser og partier. I dette kapitlet skal jeg redegjøre for hvorfor noen av disse bevegelsene oppsto. Jeg vil se på hvor de hentet den historiske forankringen fra, hva de forskjellige bevegelsene sto for og hvem de sentrale aktører var. Siden denne oppgaven handler om British Union of Fascist vil hovedfokuset i kapitlet være på denne bevegelsen. Kapitlet vil fremstille den historiske bakgrunnen til fascistbevegelsen og belyse flere sentrale aspekter ved partiet som er viktig for resten av oppgaven.

Fascisme er ikke en bestemt retning, og det ideologiske fokuset kan variere fra bevegelse til bevegelse. Det finnes forskjellig tankegods, både når det kommer til ideologi og hvordan fascismen skal praktiseres. Dette kan vi se i den britiske fascismen. Oswald Mosley var svært opptatt av det økonomiske aspektet ved fascismen, og hevdet flere ganger at den britiske fascismen ikke var den samme som den kontinentale. Richard Thurlow hevder at den britiske fascismen ble en merkelig blanding av eksisterende modernisering og antimoderne elementer.³⁵

Den historiske forankringen

De fascistiske partiene i Storbritannia ble ofte angrepet av antifascister med at fascisme ikke hadde en forankring i den britiske historien, men dette er feil. Flere teoretikere i BUF så tilbake til den britiske middelalderen og Tudortiden. Spesielt var det hvordan Henrik 8., og hans datter Elizabeth 1. hadde styrt på 1500-tallet. Teoretikerne hevdet at i denne perioden hadde det britiske samfunnet brutt med føydalismen, og det hadde skjedd en nasjonal integrering som fascistene mente var viktig.³⁶ Selv om Thurlow kan vise til dette, hevder han at de britiske fascistene ikke trakk linjer så langt tilbake i tid. Fascismens fremvekst skjedde som en reaksjon på de politiske, økonomiske og sosiale problemene som hadde oppstått under dronning Victoria 1. og kong Edward 7. i århundreskiftet mellom 1800 og 1900.³⁷ Selv om Thurlow hevder at det var da den fascistiske tankegangen vokste frem, kan vi ikke si at det er feil at fascistene trakk linjer fra Tudortiden. Det er en vesentlig forskjell i når en bevegelse startet og hvor de hentet sin historiske forankring fra.

Richard Thurlows forskning antyder at det var et europeisk opprør fra høyresiden, tidlig på 1900-tallet, som la grunnlaget for den britiske fascist tankegangen. Det var konservative styrker som var fast bestemt på å bevare sin status og posisjon i samfunnet mot en moderniseringsprosess som gjorde de økonomisk overflødige.³⁸ Kort fortalt var deres argumenter begrunnet i en motstand mot det de så som målene til politisk liberalisme. De var nasjonalister som støttet tariffreformer, obligatorisk militærtjeneste og ville ha slutt på innvandring.³⁹ Mye av dette tankegodset ble videreført til nye bevegelser, og flere hevder at BUFs politikk mot den nasjonale regjeringen på 1930-tallet, har opphav i tanker som ble fremmet tidlig på 1900-tallet.

Et annet aspekt som førte til fascismens fremvekst, handler om den britiske tankegangen om økonomi og verdenspolitikk. Økonomien til USA og Tyskland begynte å vokse seg større en økonomien og industrien til Storbritannia. Dette førte til en uro om at Storbritannia ville

³⁵ Thurlow, *Fascism in Britain*, 1.

³⁶ Thurlow, *Fascism in Britain*, 14.

³⁷ Thurlow, *Fascism in Britain*, 1.

³⁸ Thurlow, *Fascism in Britain*, 2.

³⁹ Thurlow, *Fascism in Britain*, 6.

miste sin posisjon i internasjonal politikk. Den radikale høyresiden mente at det var viktig at britisk økonomi skulle brukes på nasjonalt forsvar. Håndteringen av Boerkrigen, 1898-1902, hadde avslørt at ledelsen av de væpnende styrkene var mangelfull, og flere følte at det var et nederlag at britene måtte bruke fem ganger så mange britiske tropper mot boerbøndene. Dette førte til at den radikale høyresiden var bekymret for at britene ikke lenger var verdens fremste maktinnehaver, og hadde mistet mye av sin overhøyhet i Europa til Tyskland.⁴⁰

Den viktigste faktoren for fremveksten av fascisme var håndteringen av første verdenskrig. Tankene om at demokratiet ikke var den beste løsningen for å håndtere krisene etter første verdenskrig gjorde at mange så mot alternative veier. De ekstreme nasjonalistene i Tyskland, Italia og andre land, dannet partier med langt bredere appell enn hva de liberale eller konservative elitene hadde hatt. I 1922 kom Benito Mussolini til makten i Italia, og med han ble den fascistiske ideologien grunnlagt. Fascisme, kommunisme og det liberale demokratiet ble uforenelige politiske regimer som skapte nye betingelser for internasjonal politikk. I mange tilfeller foretrakk et flertall av befolkningen et autoritært styre fremfor det liberale demokratiet, som ikke klarte å dempe sosiale motsetninger eller overvinne økonomiske kriser.⁴¹ I Storbritannia fortsatte de å være et liberalt demokrati, men flere søkte til fascismen. De så på fascismen som en positiv kraft som ville skape et nytt samfunn med erindring av krigsopplevelser.⁴²

Bevegelsene i mellomkrigstiden

Britisk fascisme, i mellomkrigstiden, oppsto i forskjellige og motstridende reaksjoner på Storbritannias nedgang, og problemer forårsaket av første verdenskrig.⁴³ Noen av disse bevegelsene var Nesta Webster og hennes konspirasjonsteori om at jøder var bak alle sykdommer i den moderne verden, det var The Britons som hevdet å ha avdekket en usynlig hånd i britiske myndigheter som hadde ført til at Storbritannia forsinket sin seier over Tyskland under krigen, og det var kaptein Ramsey med sin The Right Club som var svært aktiv rett før andre verdenskrig. Flere partier dannet grunnlaget for British Union of Fascist, og da BUF ble opprettet forlot medlemmer disse andre partiene og ble med i BUF.

Et av disse partiene var British Fascisti (BF). I 1923 opprettet Rotha Lintorn-Orman* det fascistiske partiet British Fascisti (BF). Partiet ble opprettet på grunn av den russiske revolusjonenes innvirkning på den britiske venstresiden som forstyrret viktige deler av den konservative høyresiden.⁴⁴ Lintorn-Orman så til Benito Mussolini og hva han gjorde i Italia. Medlemmer av BF gikk i blå skjorter og utviklet en slags uniform. Etter Mussolinis struktur fikk BF en sterk partistruktur og partiet var inndelt hierarkisk. Richard Thurlow mener at BF ble organisert som en blanding av en helliggjort speidergruppe og paramilitær gruppe.⁴⁵ Hovedmålet til partiet var å redde England, og imperiet fra den sosialistiske trusselen.⁴⁶ På tross av at dette var et fascistisk parti, og mye etter malen til Mussolini, var det lite ved partiet som var fascistisk før 1926.⁴⁷ Partiet vokste og fikk mange medlemmer, men det var aldri en trussel mot parlamentet eller andre partier. Posisjonen til Lintorn-

⁴⁰ Thurlow, *Fascism in Britain*, 9.

⁴¹ Hilde Waage, Rolf Tamnes & Hanne Hagtvedt. *Krig og fred i det lange 20. århundre* (Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2013), 31.

⁴² Thurlow, *Fascism in Britain*, 15.

⁴³ Thurlow, *Fascism in Britain*, 30.

⁴⁴ Durham, *Women and Fascism*, 20.

⁴⁵ Thurlow, *Fascism in Britain*, 34.

⁴⁶ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 61; 62.

⁴⁷ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 63.

Orman, i partiet, kan forklares gjennom hennes økonomiske situasjon. Hun hadde arvet penger fra sin mor, og disse ble brukt for å finansiere bevegelsen. Medlemmene var partiet besto av pensjonerte militæroffiserer, konservative, landeiere og frigjorte middelklasse kvinner. Flere prominente medlemmer av BUF startet som medlemmer av BF, som William Joyce og Neil Francis-Hawkins. Etter at BUF ble opprettet mistet BF mye støtte, og Lintorn-Orman forsvant mer og mer fra partiet på grunn av sykdom. I 1935 døde hun, og like etter gikk partiet konkurs. Flere som hadde vært medlem av BF ble med videre i BUF.

Det andre partiet som mistet flere medlemmer til BUF var Imperial Fascist League (IFL). Lederen, Arnold Leese, hadde vært medlem av BF og The Britons tidligere, men i 1926 opprettet han et parti som fikk navnet: Fascist League, som var forgjengeren til IFL.⁴⁸ IFL ble grunnlagt i 1929 av D. Erskine Tulloch, men det var Arnold Leese som ble dets frontfigur.⁴⁹ Partiet hadde ikke mange medlemmer, og hadde tilholdssted i bare noen få engelske byer. Økonomisk sett var de dårlig stilt, og det meste kom fra Arnold Leese sin egen lomme. Mye av politikken handlet om rase, og spesielt å sette opp jøder mot den ariske rase, der den ariske rase hadde gode verdier.⁵⁰ Leeses antisemittisme og fokus på rase gjorde han til det nærmeste Storbritannia kom til en britisk Hitler. Historikere er uenige om hvor stor innflytelse dette partiet hadde på 30-tallet, og Hilary Blume mener at det engelske folket ikke engang visste om partiets eksistens. Dette blir nok feil å si da de faktisk hadde en medlemsskare, men deres innflytelse var nok ikke stor. Som med BF var det flere av partiets medlemmer som etter hvert skulle gå over til BUF.⁵¹

British Union of Fascist

British Union of Fascist ble grunnlagt i 1932 av sir Oswald Mosley. I 1936 endret partiet navn til British Union of Fascist and National Socialists, deretter bare kalt BU.⁵² Etter 1939, som følge av andre verdenskrig, ble partiet forbudt, og i 1940 ble partiet oppløst av britiske myndigheter. I de 8 årene partiet eksisterte gjorde de mange endringer i politikk, ideologi og holdninger. Spesielt er dette tydelig gjennom to omorganiseringer i 1935 og 1937. Politikken var basert på tankene om en fremtidig korporativ stat, holdninger som kan beskrives som «oss-mot-dem» mentalitet, og vold. Hendelser som møtet i Olympia og Battle of Cable Street er bare to av flere eksempler som viser til disse voldelige holdningene, og det mange briter assosierer med partiet. Partiet var ikke bare voldelig, men prøvde aktivt å fremme fascismen i Storbritannia, og trodde at fascisme var løsningen på de økonomiske problemene til Storbritannia.

Lederen

Sir Oswald Mosley («sir» var en arvet tittel) startet sin politiske karriere som kandidat for det konservative partiet i Harrow, som 23-åring rett etter første verdenskrig. I 1920 forlot han det konservative partiet på grunn av en konflikt angående håndteringen av Irland, og i 1922 og 1923 var han en uavhengig konservativ kandidat i Harrow. I 1924 byttet han parti til arbeiderpartiet (Labour), og utfordret Neville Chamberlain om en plass i Ladywood Birmingham senere det året, som han tapte.⁵³ Mosley prøvde ved flere anledninger å fremme sitt syn på økonomi. Hans syn betegnes som en økonomisk radikalisme, og han

⁴⁸ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 71.

⁴⁹ Thurlow, *Fascism in Britain*, 47.

⁵⁰ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 76.

⁵¹ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 77.

⁵² Gottlieb, *Feminine Fascism*, 58.

⁵³ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 87.

var svært opptatt av arbeidsledigheten som preget det britiske samfunnet under og etter depresjonen. Dette prøvde han å fremme i partiene, men følte selv at han ikke ble hørt. Å redde Storbritannia fra den økonomiske nedgangen var hans hjertesak. Da han ikke klarte å endre systemet innenfra prøvde han utenfra.

I desember 1930 annonserte han opprettelsen av et nytt parti som fikk navnet New Party.⁵⁴ Dette var et parti som bygde sin politikk på den økonomiske radikalismen til Mosley, og gjennom disse prinsippene skulle de redde Storbritannia.⁵⁵ Det var ikke før opprettelsen av British Union of Fascist i 1932, at Mosley fant veien han skulle være lojal mot i flere år fremover. Mosley søkte til fascismen som en respons mot, det han mente, var en svikt i det britiske parlamentariske system, og ville forhindre den økonomiske og politiske nedgangen til Storbritannia.⁵⁶ «The National Government» preget den britiske politikken fra 1931 til 1940, med statsministere som Ramsay MacDonald, Stanley Baldwin og Neville Chamberlain som ledere av koalisjonene. BUF baserte mye av sin politikk på en kritikk av deres styre, og det vil vises i empirikapitlene.

Ideologien

Flere historikere, som Thurlow og Linehan, synes det er vanskelig å definere en tydelig ideologi for partiet. Oswald Mosley forklarer sitt syn på bevegelsen og fascisme på denne måten:

Fascism was in essence a national creed, and therefore by definition took an entirely different form in different countries. In origin, it was an explosion against intolerable conditions, against remediable wrongs which the old world had failed to remedy. It was a movement to secure national renaissance by people who felt themselves threatened with decline into decadence and death and were determined to live and live greatly.⁵⁷

Videre skriver han at «We were a distinctive British Movement of intense national patriotism, but in the age of fascism it was clearly jejune and possibly dishonest to deny that we were fascist.»⁵⁸ Dette kommer fra hans biografi som kom ut i 1968, og viser at han selv hevdet de var fascistiske kun fordi tiden stemmer med fascismens tid i mellomkrigstiden. Det kan virke som at Mosley ikke vil si at de var fascistiske, men fordi tiden stemmer konkluderer han med at de var fascistiske. Dette kan derfor forklare hvorfor det er vanskelig å forklare hva deres ideologi var.

I 1932 skrev Oswald Mosley *The Greater Britain*, som var hans manifest.⁵⁹ Boken består av to bøker, der bok én fokuserer på fascisme og staten, og bok to handler om grunnlaget for politikken. Målet for partiet, var å reorganisere den britiske økonomien til en korporativ stat. I den nye fasciststaten skulle det ikke være partipolitikk, og hele samfunnet skulle omstruktureres økonomisk til tjue, tilnærmet, selvstyrte avdelinger. Der skulle arbeidsgivere, arbeidere og forbrukergrupper være likt representert. Avdelingene skulle arbeide i harmoni med et fascistisk parlament, og et nasjonalt industriselskap. Et

⁵⁴ Macklin, *Failed Führers*, 93.

⁵⁵ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 87.

⁵⁶ Thurlow, *Fascism in Britain*, 61.

⁵⁷ Mosley, *My Life*, 287.

⁵⁸ Mosley, *My Life*, 291

⁵⁹ Oswald Mosley, *The Greater Britain* (England: Richard Clay & Sons LTD, 1932)

sentralstyre skulle planlegge og regulere den nasjonale økonomiske aktiviteten. Videre skulle dette sentralstyre erstatte «House of Lords», der noen var eksperter, mens andre ble valgt inn. Sentralstyre skulle samarbeide med et nasjonalt investeringsstyre, som skulle rydde opp i problemer som måtte oppstå med den skadelige aktiviteten til det «international finance capital». «International finance capital» mente Mosley, etter 1934, var styrt av jøder. Gjennom den korporative staten skulle BUF redde Storbritannia fra den økonomiske krisen som allerede hadde kommet, men som ville komme.⁶⁰

Basert på denne tankegangen som er grunnlaget for BUFs ideologi, fremmet BUF en politikk der den britiske nasjonen sto i sentrum. Slagordet for bevegelsen var «Britain First», og de brukte dette aktivt i sin propaganda. De ville ha mindre arbeidsledighet for britiske borgere, og lovet en bedre fremtid for sine medlemmer. På tross av dette grunnlaget opplevde ikke BUF å få stor oppslutning i det britiske samfunnet, og de ble mer kjent for sine voldelige opptredener enn hva de sto for politisk.

Fra voldelige fascister til fredskampanjer

Partiet hadde egen selvforsvarsstyrke, og denne organiseringen ble kalt Blackshirts. Blackshirts er og et kallenavn på hele partiet, men vil bli brukt i denne oppgaven om selvforsvarsstyrken. Denne selvforsvarsstyrken ble opprettet for å forsvare medlemmer av partiet, og ved flere anledninger hadde antifascister angrepet Oswald Mosley. Medlemmer av Blackshirts jobbet som sikkerhetsvakter på møter, for å holde kontroll på de fremmøtte.⁶¹ Oswald Mosley hevdet selv at ikke medlemmer av partiet var provokatørene, men opptrådte med vold for å forsvare seg.⁶² Denne avdelingen tiltrakk seg flere tvilsomme typer, de gikk i like uniformer og fikk kampsporttrening. På grunn av denne selvforsvarsstyrken fikk BUF et svært negativt omdømme i Storbritannia, og det var vanskelig for partiet å unngå den negative oppmerksomheten. Allerede i 1933 begynte innenriksdepartementet å samle inn informasjon om partiet, og skrive rapporter om BUF sin aktivitet.

Etter et møte i Olympia, i 1934, som endte i voldelige sammenstøt mellom partiet og antifascister, trakk lord Rothermere sin støtte til partiet. Han startet både *Daily Mail* og *Daily Mirror* i Storbritannia, og støttet partiet åpenlyst i sine aviser. Før han trakk sin støtte, hadde han publisert artikkelen «Hurray for the Blackshirts» i sine aviser.⁶³ Promoteringen av BUF i avisene gjorde at mange ble medlemmer, og BUF fikk pengegaver av både lesere og lord Rothermere. Etter at han trakk støtten i 1934 ble det vanskeligere for partiet økonomisk. BUF hadde en sterk partistruktur, og var organisert i områder, regioner, filialer og nedover til svært lokale institusjoner. Deres militarisme skapte en overdreven byråkratisk og kostbar administrativ struktur, og Oswald Mosley brukte mye av sin egen formue for å holde partiet levende.⁶⁴ Etter møtet i Olympia ble det offentlige omdømmet til partiet dårlig, og partiet ble sett på som voldelige pøbler.

Noe annet viktig som skjedde i 1934, var at partiet ble mer antisemittisk. Propagandaen ble mer jødefiendtlig, og jødene ble syndebukker for den økonomiske nedgangen i

⁶⁰ Linehan, *British fascism 1918-39*, 90.

⁶¹ Det engelske ordet for medlemmer av denne selvforsvarstyrken er «Stewards», og vi har ingen direkte oversettelse til dette på norsk med samme betydning. Derfor har jeg valgt å bruke ordet sikkerhetsvakter, som er ordet som best beskriver deres rolle og arbeid.

⁶² Mosley, *My Life*, 288-289.

⁶³ «Lord Rothermere and Fascism», *Blackshirt*, 19-25. januar 1934.

⁶⁴ Linehan, *British fascism 1918-39*, 91.

Storbritannia. I perioden fra 1935 til 1937 var partiet sterkt til stede i Øst-London, der det bodde en stor jødisk befolkning. Det som flere forbinder med BUF og Øst-London er Battle of Cable Street i 1936, da en marsj arrangert av BUF endte i voldelige sammenstøt mellom fascistene og antifascister. Flere hundretusen motdemonstranter møtte opp da BUF skulle marsjere gjennom Øst-London.⁶⁵ Hvorfor Øst-London ble hovedsetet til BUF i disse årene vil bli diskutert i kapittel 5. I 1935 og 1937 omorganiserte Oswald Mosley partiet, og de skulle gå vekk fra den svært kostbare paramilitære organiseringen av partiet. De skulle bedre det offentlige omdømmet og omorganisere partiet så de kunne stille valgkandidater. Samtidig måtte partiet omorganiseres på grunn av økonomi. Som nevnt over sluttet Lord Rothermere å støtte BUF økonomisk i 1934, og partiet måtte sparke flere i lønnende stillinger. Perioden etter 1934 var preget av økonomisk nedgang, og en flukt av medlemmer for partiet. Partiet hadde vært på topp i 1934 med 50.000 medlemmer og hadde da en relativ stabil økonomi.⁶⁶ Det var ikke før i 1939, og det tydelige standpunktet for fred, som førte til at partiet opplevde en oppgang i medlemmer og økonomi.

Etter omorganiseringen i 1937, og med et nytt partiprogram i 1938, begynte partiet å fremme fred. Mosley hadde fire punkter for BUFs fredspolitik. Første punktet var at Storbritannia ikke skulle ha en interesse i Øst-Europa, og om Tyskland ville «holde orden» der, skulle de få lov til det. Punkt nummer to er i sammenheng med nummer en. Det handlet om at, i gjengjeld, for at Vest-Europa ikke skulle bry seg om Øst-Europa, skulle Tyskland gå med på en nedrustningspolitikk der Tyskland og Storbritannia skulle være likestilte. Det tredje punkt handlet om at Storbritannia skulle gi tilbake mandatområder, som de ikke ville ha, siden de allerede hadde ¼ av verden. Det siste punktet handler om «Mind Britain's business». BUF og Mosley ville sette Storbritannia først, og mente:

We want peace. We want to concentrate upon the British Empire because we believe that within the British Empire, we can solve every single material problem of our people, and, therefore, we advance the policy of peace, again as straight and as direct as our economic policy itself.⁶⁷

BUF hadde flere fredskampanjer, og opplevde en oppgang i både økonomi, offentlig rykte og medlemmer før krigen. Da krigen brøt ut var partiet store motstandere av politikken til myndigheten i Storbritannia. Ved starten av 1940 begynte medlemmer å bli internert, og den 23. mai 1940 ble Oswald Mosley internert.⁶⁸ Partiet ble forbudt av britiske myndigheter 10. juli 1940, og det var slutten på partiet.⁶⁹

Kvinner i den fascistiske ideologien

I Oswald Mosleys manifest, *The Greater Britain*, beskrev Mosley hvordan kvinner skulle få full representasjon i den korporative staten, og at kvinner var viktig for fascistbevegelsen. Kvinnene var viktig, men hadde en annen rolle enn menn. Mosley skrev «We want men who are men and women who are women».⁷⁰ Partiet hevdet at kvinner hadde blitt tvunget

⁶⁵ «Fascist March Banned After Ugly Scenes», *Dundee Courier*, 5. oktober 1936.

⁶⁶ Webber, G. C. «Patterns of Membership and Support for the British Union of Fascist»,

⁶⁷ «Britain First» tale av sir Oswald Mosley gitt i Exhibition Hall, Earls Court, 16. juli 1939, KV2/855, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

⁶⁸ Camilla Guldahl Cooper, «Internering», *Store Norske Leksikon*, sist endret 16. desember 2020, <https://snl.no/internerings>

⁶⁹ Thurlow, *Fascism in Britain*, 167.

⁷⁰ Mosley, *The Greater Britain*, 40.

inn i industrien, og helst ville foretrekke moderskap fremfor å arbeide. Det er med dette utgangspunkter vi kan forstå sitatet til Mosley.

I *The Greater Britain*, skriver han at det er et skille på «professional women» og «normal women». De profesjonelle kvinnene, som arbeidet, skulle finne sin naturlige representasjon i avdelinger som dekket deres bransje og yrke. De normale kvinnene, som han kaller det, var de som valgte moderskap og hjemmet framfor å arbeide. Han poengterer at dette var arbeid og, og de skulle få representasjon og avdeling som mødre i den korporative staten.⁷¹ Den 23. avdelingen i den korporative staten skulle være dedikert gifte kvinner. Denne skulle bli kalt «The Domestic Corporation». Gifte kvinner kunne og være med i andre avdelinger der deres interesseområde og arbeid ble representert, som de profesjonelle kvinnene.

«The Domestic Corporation» skulle løse, det de så som på, kvinnelige problemer. Dette var problemer som handlet om bolig, helse og utdanning. Dette hevdet partiet var naturlige interesseområder for kvinner, og problemer som kvinner hadde en mening om. Mosley hevder at de fleste kvinner ikke ville ha en politisk karriere, men de ville fortsatt ha en stemme. Avslutningsvis skriver han:

Fascism, in fact, would treat the normal woman and mother as one of the main pillars of the state, and would rely upon her for the organization and development of one of the most important aspects of national life.⁷²

Alexander Raven-Thomson, Mosleys høyrehånd, presiserte at kvinnene skulle bli representert av andre kvinner, og de skulle praktisere lik lønn for likt arbeid. Lik lønn ville føre til at kvinner forsvant fra arbeid fordi mannen, i ekteskapet, tjente så mye at kona ikke trengte å arbeide. Partiet hevdet at kvinner hadde blitt tvunget til å bli forsørger for sin familie, mens mannen ble tvunget til arbeidsledighet.⁷³ De høye lønningene ville føre til at kvinner kunne slutte å jobbe om de selv ønsket. Fascismen oppmuntret kvinner til å velge karrierer, og arbeid, i harmoni med deres evner og kvaliteter. Med dette mente BUF at kvinnens naturlige kall var å være hustru og mor, og passet best til deres evner. Samtidig hevdet BUF at kvinner ikke måtte gjøre dette, men de kunne arbeide med andre ting.

Det var viktig for BUF å fremstille en fremtid der kvinners liv ville bli bedre under fascismen. Kvinnene kunne velge selv hvilken karriere de ville ha, men som vi kan se fremmet partiet at kvinnene helst ville være mødre. Det å være husmor ble sett på som et yrke, og henger sammen med deres syn på kvinners stemmerett. Som nevnt skulle kvinnene bli representert i fasciststaten. Kvinners stemmerett skulle ikke bli innskrenket eller fjernet, men deres stemme ville bety mer fordi de hadde direkte representasjon av kvinner i parlamentet. Den korporative staten skulle styrke kvinners plass i samfunnet, så de kunne gjennomføre sosiale reformer som var viktig for kvinner.⁷⁴

Dette er den ideologiske siden av kvinners posisjon i den korporative staten. Den praktiske siden av kvinnene, i partiet, er en annen og det er denne siden avhandlingen vil fokusere på. I partiet hadde kvinnene en egen kvinneavdeling, og denne kvinneavdelingen separerte

⁷¹ Mosley, *The Greater Britain*, 41-42.

⁷² Mosley, *The Greater Britain*, 42.

⁷³ Durham, *Women and Fascism*, 26.

⁷⁴ Durham, *Women and Fascism*, 22, 23, 24.

kvinner og menn i to sfærer. De hadde sine egne tilholdssteder og kontorer. Kvinnene arbeidet med å distribuere propaganda, rekruttere nye medlemmer og gjøre arbeid innad i partiet som å være sekretærer. Kvinnelige medlemmer var synlige, og var ikke bare mødre som var hjemme med sine barn. Ledelsen av partiet besto av menn, men som denne avhandlingen vil vise fantes det flere kvinner i partiet med makt, og suverenitet over kvinneavdelingen. BUF var vellykket i å verve kvinner til partiet, og partiet var ikke langt unna de demokratiske partiene i sin mobilisering og organisering av kvinners støtte.

Kapittel 3 Kvinneavdelingen

I British Union of Fascist hadde kvinnene en egen kvinneavdeling. Kvinneavdelingen kan fortelle oss hvordan kvinnene ble behandlet av partiet, i forskjellige perioder av dets levetid. Gjennom behandlingen av kvinneavdelingen kan vi se hva kvinnene selv følte og tenkte om det som skjedde i partiet. Det er derfor viktig å sette et fokus på selve utviklingen av kvinneavdelingen, og hvordan kvinnene reagerte på utviklingen. Som kapittelet vil vise fulgte kvinneavdelingen utviklingen i partiet. Bestemmelser som ble satt for hele partiet påvirket kvinners stilling og posisjon, og siden kvinneavdelingen var rammene for kvinnene er det innenfor denne rammen det er viktig å belyse kvinner.

I kapittelet har jeg delt opp partiets levetid i tre perioder. Disse periodene er 1933-1935, 1935-1938 og 1938-1940. Dette er et bevisst valg som naturlig følger utviklingen av partiet. 1933-1935 var en etableringsfase, der partiet var preget av indre uroligheter som førte til konflikter og udefinerte forhold mellom medlemmene. Mellom 1935-1938 gjennomgikk partiet flere omorganiseringer, som skulle styrke partiet og fjerne flere konfliktgrunnlag. Det er i denne perioden vi kan se kvinner med tydelige meninger om håndteringen av kvinneavdelingen og kvinners posisjon. Siste perioden, 1938-1940, var en periode der mye skjedde internasjonalt, som påvirket hvordan partiet opptrådte og hva de hevdet var viktig.

Som kapittelet vil vise var kvinners posisjon i partiet svært annerledes i 1940, enn hva den var da kvinneavdelingen ble etablert. Det er gjennom å forklare hvordan og hvorfor dette skjedde at begrepet om selvstendighet er sentralt. Kapittelet vil vise at kvinnene opplevde en selvstendighet i kvinneavdelingen, og dermed er det vesentlig å vise at behandlingen av kvinneavdelingen førte til en større selvstendighet for kvinnene.

Før opprettelsen av kvinneavdelingen var kvinnene medlemmer av partiet på samme måte som menn. Med etableringen av kvinneavdelingen fikk kvinnene et eget sted som de kunne søke til. De fikk egne kontorer, og et eget hovedkvarter. Dette viser til en tydelig separasjon av kvinner og menn i sfærer, men vi kan heller se på det som at det ble skapt trygge rammer for kvinnene. Innenfor disse rammene kunne kvinnene lære om hva fascismen betydde for kvinner og det ble tydeligere hva kvinnene kunne gjøre for det fascistiske partiet.

Etableringen 1933-1935

Kvinneavdelingen i British Union of Fascist ble etablert i mars 1933 av Esther Makgill*.⁷⁵ I en artikkel i *The Fascist Week* skrev hun at det var en stor ære å få etablere kvinneavdelingen. Da hun hadde opprettet kvinneavdelingen var det et titalls kvinner spredt i Storbritannia, som var ivrige etter å hjelpe fascismens fantastiske unge menn.⁷⁶ I områdene der det allerede hadde blitt etablert BUF kontorer, ble det etter hvert etablert separate kvinneavdelinger om det var nok kvinnelige medlemmer i området.⁷⁷ Dette førte til at kvinnene fikk egne kontorer og tilholdssteder. Helt i starten var det få kvinner som var medlemmer av BUF, men Esther Makgill kunne i 1934 fastslå at det fantes kvinneavdelinger i 75% av alle områder der det allerede fantes mannlige kontorer. Vi vet

⁷⁵ Durham, *Women and Fascism*, 37; Gottlieb, *Feminine Fascism*, 51.

⁷⁶ Esther Makgill, "Women's part in the fascist state", *The fascist week*, 23-24. mars 1934.

⁷⁷ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 57.

ikke med sikkerhet om dette tallet stemmer, siden ofte BUF brukte å overrapportere tall i sine aviser.

En leder av kvinneavdelingen ble ikke presentert før i februar 1934. Det var Oswald Mosleys mor, Maud Mosley*, og hun fikk tittelen «Director of Organisation of the Women's section and Chairman of the central council of Women's Branch».⁷⁸ Hvorfor Maud Mosley ble leder og ikke Cynthia Mosley*, Oswald Mosleys kone, av kvinneavdelingen har en naturlig forklaring. Cynthia Mosley døde av bukhinnebetennelse i 1933. Selv uttalte Maud Mosley om hvorfor nettopp hun påtok seg ansvaret med å lede kvinneavdelingen:

When my son married Lady Cynthia, she took her place by his side, and no one could have filled that place better. Now unfortunately, she is dead. There must be someone to help him in his work, and I am doing my best to fill the gap.⁷⁹

Dette tyder på at det ville vært mer naturlig, for Maud Mosley, at Cynthia hadde hatt lederrollen i kvinneavdelingen. Siden hun var død, hadde Oswald Mosley ingen som naturlig kunne ta plass ved hans side som kvinnelig støttespiller. Det er debattert i litteraturen om Cynthia Mosley egentlig hadde en interesse i det fascistiske partiet i utgangspunktet, da hun sto som kandidat for det britiske arbeiderpartiet i 1929.⁸⁰ I et leserinnlegg i *Blackshirt*, tyder det derimot på at Cynthia Mosley hadde tatt dette vervet.⁸¹ Leserinnlegget hevder at Cynthia var til stor hjelp i fascistbevegelsen da hun levde, og at hun viste hvordan kvinner ikke ble satt i bakgrunnen da Storbritannia ville bli fascistisk. Det samme skriver Nicholas Mosley, Cynthia og Oswalds sønn: «But Tom maintained she had come round to the idea before she died: she was certainly accepted as Tom's wife as part of the early fascist scene.»⁸² Vi kan derfor trekke slutningen om at Cynthia hadde påtatt seg vervet.

Med Maud Mosley som leder av kvinneavdelingen, var den første perioden sterkt preget av interne konflikter og stridigheter. Esther Makgill fikk en underordnet lederposisjon, men det er vanskelig å si helt sikkert hva som var hennes ansvarsområder. Dette førte til at forholdet mellom kvinnene var komplisert. Etter hvert måtte Esther Makgill fratre sin stilling, men overraskende nok, var ikke dette på grunn av de vanskelige rollene, men at hun begikk underslag.⁸³ Det var da hennes assistent, den tidligere suffragetten Mary Richardson*, som overtok stillingen til Esther Makgill. Konflikten, om de udefinerte ansvarsområdene fortsatte, og det var vanskelig for kvinnene å forholde seg til hverandre. På grunn av konflikten valgte Maud Mosley å fratre fra sin stilling før den første omorganiseringen i 1935. Når det er sagt, viser BUFs publikasjoner at Maud Mosley fortsatt var medlem av partiet videre.⁸⁴ Mary Richardson ble, angivelig, utvist fra partiet i februar 1935 på grunn av konflikten. Det finnes et annet aspekt ved dette som og er vesentlig. Richardson skal ha blitt utvist fra partiet fordi hun opponerte mot den kommende omorganiseringen, og fryktet at den ville marginalisere kvinners rolle i partiet. Dette tyder på at Richardson, som var negativ til omorganiseringen, ble utvist, mens Maud Mosley,

⁷⁸ «Lady Mosley», *Blackshirt*, 16-22. februar 1934.

⁷⁹ «At Sir Oswald Mosleys side», *Yorkshire Evening post*, 22 juli 1933.

⁸⁰ «Lady Cynthia Mosley», *Halifax Evening Courier*, 17. mai 1933; Gottlieb, *Feminine Fascism*, 52.

⁸¹ H.B.H, leserinnlegg, *Blackshirt*, 12-18. august 1933.

⁸² Tom var kallenavnet til Oswald Mosley, han ble egentlig aldri kalt bare Oswald. For å gjøre det oversiktlig ved benevnelse av andre med navnet Tom, vil Oswald Mosley bli omtalt som Oswald Mosley; Mosley, *Rules of the Game/Beyond the Pale*, 246.

⁸³ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 52-53.

⁸⁴ *Action*, oktober, 1938.

som ikke sa noe om omorganiseringen, fikk fortsette å være medlem av partiet. En dypere analyse av dette aspektet vil oppgaven komme tilbake til.

Urolighetene som preget kvinneavdelingen, var ikke særskilt for kvinnene, men preget også hele partiet før 1935. På tross av dette, er det kvinnene som har fått «skylden» for indre uroligheter som preget den første perioden.⁸⁵ Det var vanskelig for kvinnene å vite hva som var deres definerte ansvarsområder, og dette førte til uroligheter i kvinneavdelingen. Ansvarsfordelingen burde krediteres den mannlige ledelsen i partiet, i like stor grad. Med dette mener jeg at det var menn som la utgangspunktet for partiet, og dermed kvinneavdelingen. Dette viser to sider. På en side viser det at kvinnene ikke fungerte som ledere innenfor rammene satt av menn. Med dette mener jeg at, kvinneavdelingen ble opprettet uten en baktanke om hva kvinners ansvar var. Siden ledelsen av partiet var menn, er det derfor naturlig å tenke at det var mennene som bestemte hvordan kvinneavdelingen skulle opptre. På en annen side viser dette at kvinneavdelingen, i stor grad ble drevet selvstendig. Der menn overlot ansvar til kvinnene, men kvinnene ble ikke tatt med i ledelsen. Selv om Maud Mosley var leder av kvinneavdelingen, ble hun ikke tatt med i bestemmelser i partiet.

Det finnes et annet aspekt ved Maud Mosley som tydelig viser kvinners posisjon i den første perioden. Maud Mosley var på mange måter godt likt av flere av de unge kvinnelige medlemmene i partiet. Med hennes moderlige rolle ble hun et forbilde for flere av kvinnene, og en person de kunne rådføre seg med. I 1934 hadde Maud Mosley vært på turné og åpnet flere kvinneavdelinger i Yorkshire området, og hun ble mottatt av Blackshirt kvinner som gjorde fascisthilsen.⁸⁶ Dette viser en respekt de hadde for Maud, men og en respekt Maud hadde for partiet. Det var hun som åpnet nye kvinneavdelinger, på vegne av Oswald Mosley, men hun dro alene. I mars 1935 lanserte kvinneavdelingen sin egen avis, *The Woman Fascist*, men samme høst ble avisen nedlagt. Til det svarte Maud Mosley at «A separate publication, she suggested, was incompatible with cooperation between men and women».⁸⁷ Dette viser at Maud Mosley hevdet at samarbeid var viktigst, og så ikke på kvinnene i partiet som en uavhengig enhet. Maud Mosley gjorde flere selvstendige ting, som å åpne kvinneavdelinger, men samtidig ser vi at hun undergraver kvinners selvstendighet ved å hevde at en separat kvinneavis ikke var forenelig med følelsene i partiet. Denne kvinneavisen førte at samarbeidet, og premissene, for menn og kvinner ble annerledes der kvinnene ble fremmet mer enn menn. Jeg tenker dette handler om at Maud Mosley, for det meste, var Oswald Mosleys talerør til kvinnene. Det var hans tanker og ideer som kom til uttrykk i hva Maud Mosley gjorde, og det var nøye at kvinnene ikke skulle få et for stort spillerom. Grunnen til denne begrensningen på handlingsrom handler om at kvinnene var et usikkerhetsmoment i begynnelsen, med mye uroligheter.

Hvorfor ble det etablert en kvinneavdeling?

Det kan være flere grunner til at partiet opprettet en kvinneavdeling, og det trenger ikke være en spesifikk grunn. Det mest logiske argumentet for opprettelsen handler om at flere kvinner ble medlemmer av partiet, og det var derfor naturlig å opprette en egen kvinneavdeling. Samtidig er det flere ting som peker på at det var andre faktorer som bestemte at kvinneavdelingen ble opprettet.

⁸⁵ Gottlieb, *Feminine Fascism*,

⁸⁶ «Hull's Women Blackshirts», *Hull Daily Mail*, 14. juni 1934.

⁸⁷ Durham, *Women and Fascism*, 47-48.

For det første er det interessant å se hva Esther Makgill skrev om opprettelsen av kvinneavdelingen og hvorfor hun gjorde det. Ut ifra artikkelen fra *The Fascist Week*, skriver Makgill at hun etablerte kvinneavdelingen for å gi kvinner en stemme i det britiske samfunnet. Makgill skrev at gjennom den korporative staten kunne kvinnene bruke sin stemmerett mer aktivt enn hva de allerede kunne under «the old wornout system» som eksisterte i Storbritannia. Dette tyder på at Makgill ikke var fornøyd med behandlingen av kvinner av myndighetene i Storbritannia, og så på fascistpartiet som en løsning på problemet. Hun hevdet at kvinner var like opptatt av dagligdagse problemer, som arbeid, forbedring av industrien og boligforhold, som menn. I datidens britiske samfunn brukte kvinnene sin stemmerett med et håp for å forbedre problemene, men ble alltid skuffet da de nyvalgte myndighetene ikke klarte å forbedre disse forholdene.⁸⁸ Dette viser tydelig hva Makgill sitt syn på kvinner var, i det eksisterende systemet. Med en opprettelse av en egen fascistkvinneavdeling kunne kvinnene bli tydeligere hørt i samfunnet.

Et annet aspekt er at kvinneavdelingen ble etablert av en kvinne. På en side viser det til ønsket fra kvinner til å bli fremmet i partiet, men samtidig vet vi ikke helt hvem sin ide det var å opprette kvinneavdelingen. I Esther Makgills artikkel står det at hun fikk æren av å åpne avdelingen, og dette kan tolkes på forskjellige måter: Makgill ville selv opprette avdelingen, eller at noen andre, kanskje en mann, ville at hun skulle opprette den. Om det er det første punktet som stemmer viser dette til en frihet der kvinnene selv kunne tenke og handle, og dette ble støttet av menn. På en annen side, om det er det siste punktet som stemmer, viser dette at partiet brukte kvinner for å fremme kvinner, men at det var menn som la premissene for hvordan det skulle gjøres. For andre kvinner kan det ha sett bedre ut som en kvinne selv hadde tatt initiativ for kvinnene i bevegelsen. Jeg vil tro at det er en blanding av disse punktene, der opprettelsen viser til et ønske om at kvinner ville bli sett, men samtidig var det på premisser satt av menn.

Det tredje aspektet er at kvinneavdelingen ble opprettet på bakgrunn av et ønske om å kanalisere den kvinnelige aktiviteten i partiet. Den kvinnelige aktiviteten trengtes å styres på riktig måte. Dette kan bli sett på som et forsøk på å begrense kvinnelig aktivitet ved å sette tydelige rammer for hva kvinnene fikk lov til å gjøre, og ikke. Samtidig kan vi se at forsøket på denne begrensingen feilet, da kvinnene fortsatt hadde et relativt stort handlingsrom for selvstendige politiske ytringer. Som et eksempel tidligere viser: at kvinneavdelingen ble overlatt til et selvstyre, understreker at begrensingen feilet. Kvinnene kunne utfolde seg som de ville i kvinneavdelingen.

Det fjerde og siste aspektet handler om hva Oswald Mosley selv sa om kvinner før etableringen av kvinneavdelingen i 1933. I 1932 skrev han «i vår organisasjon har kvinners posisjon fått for lite oppmerksomhet».⁸⁹ Dette kan tolkes som at han hadde en bevissthet rundt kvinner og at diskusjonen rundt kvinnene, i partiet, burde bli tydeligere. Konteksten til sitatet gir en annen side av saken. Sitatet kom under en diskusjon om kvinners plass i ideologien om den korporative staten, og handlet ikke om kvinners posisjon i partiet. Dette kan virke motstridende. Mosley snakker om at det finnes en plass for kvinner i den fremtidige fascistiske staten, men gir ingen uttrykk for at kvinner hadde en naturlig plass i partiet. Dette støtter opp under ignoransen fra mannlige medlemmer og Mosley om kvinners posisjon i partiet.

⁸⁸ Esther Makgill, «Women 's part in the fascist state», *The fascist week*, 23-24. mars 1934.

⁸⁹ Durham, *Women and Fascism*, 36.

Omorganiseringene 1935-1938

Etter 1934 ble det viktig for partiet å endre bildet av bevegelsen. Den offentlige oppfatningen av partiet var svært negativ, og medlemmer av British Union of Fascist ble sett på som voldelige. Partiets økonomi og medlemsantall gikk ned. Derfor bestemte Oswald Mosley i 1934 at BUF skulle gjennomgå en omorganisering i 1935. Omorganiseringen skulle bygge en effektiv valgmaskin. Partiet skulle nå nye potensielle medlemmer, gjøre disiplinen i partiet mer effektiv, og fjerne kriminelle elementer fra bevegelsen.⁹⁰ Gjennom valg skulle partiet vinne makten i Storbritannia, og undertrykke kommunistrevolusjonen.⁹¹

Under omorganiseringen i 1935 ble partiet delt i en sørlig og en nordlig sone. Innad i partiet ble det delt i en «Blackshirt Organization» og en «Political Organization», med Oswald Mosley som leder over begge organisasjonene. Det nasjonale hovedkvarteret ble bygget opp, og rundt 140 tjenestepersoner ble styrt av en «Director-General». Resten av medlemmene ble delt inn i 3 divisjoner. Divisjon 1 var medlemmer som viet 1 dag i uka til bevegelsen, og de kunne bære full uniform. Divisjon 2 var medlemmer som viet 1 dag i måneden til bevegelsen, og divisjon 3 var ikke forventet at de møtte opp, men at de bidro med penger.⁹² Gjennom dette skulle partiet appellere til en elite, men samtidig til alle.⁹³ Kvinneavdelingen ble og delt inn i en sørlig og en nordlig sone. Anne Brock-Griggs ble «Women´s Administrative Officer» i sør, og Olga Shore* ble «Women´s Administrative Officer» i nord. Selv om det var to kvinner som hadde det samme ansvaret, var deres makt i deres område suveren. Med dette fjernet partiet uroligheter rundt ansvarsområder som hadde preget interne konflikter i kvinneavdelingen før omorganiseringen. Begge sonene ble underlagt kontrollen til direktøren i «Political Organization», med unntak av en «Special Division» som var kvinnelige sikkerhetsvakter.⁹⁴

Oswald Mosley adresserte kvinnenes rolle i det nye British Union of Fascist på denne måten: Kvinnene var kvalifiserte til å være kandidater og agenter når de konstituerende organisasjonene ble dannet over hele landet. Kvinnene fikk lov til å jobbe med det de ville, men var ikke forpliktet til noe. Samtidig vektla de deres rolle i den nye valgmaskinen: det viktigste kvinnene gjorde var å drive med propagandaarbeid, for det var på dørstokken til velgere at kampen om fascisme ville bli vunnet.⁹⁵ Målet med omorganiseringen var ikke at kvinnene skulle miste kvinneavdelingen, eller sin plass i partiet. Den skulle tydeliggjøre hva som var forventet av kvinnene, og hvordan de kunne hjelpe fascistpartiet best mulig. Urolighetene, rundt kvinnene innad i partiet, ble vesentlig mindre etter omorganiseringen. Dette kan tyde på at omorganiseringen faktisk førte til at kvinners posisjon i partiet ble tydeligere.

Det holdt ikke bare med en omorganisering; 1. januar 1937 ble det implementert en ny lov i Storbritannia, «Public order Act». Loven ble slutten på en lang debatt blant myndighetene om hvordan sivil uorden skulle kontrolleres. Primært ble loven vedtatt som et svar på konfliktsituasjonen som hadde utviklet seg mellom fascistene og antifascistene i Øst-London, der BUF begynte å få sterk støtte.⁹⁶ Denne loven forbød uniformerte

⁹⁰ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 57.

⁹¹ Skidelsky, *Oswald Mosley*, 323.

⁹² Skidelsky, *Oswald Mosley*, 324

⁹³ Skidelsky, *Oswald Mosley*, 324.

⁹⁴ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 57.

⁹⁵ Oswald Mosley. «Progress of organisation», *Blackshirt*, 22. mars 1935.

⁹⁶ Thurlow, *Fascism in Britain*, 82.

paramilitære grupper, og BUF var en av disse. Dermed måtte medlemmer slutte å gå i uniformer til vanlig, men dette var fortsatt lov ved spesielle hendelser som BUF møter.

Med omorganiseringen i 1937 gikk partiet vekk fra den nordlige og sørlige sonen. Flere avdelinger i nord ble lagt ned, og leder for kvinneavdelingen i Nord sa: «Everything is by bad, they couldn't be worse, and if we don't make drastic improvements the whole movement in the North will blow up.»⁹⁷ På grunn av nedgangen i nord er det naturlig å tenke at dette var grunnen til at de gikk vekk fra den nordlige og sørlige sonen: det var enklere å holde alt samlet. Det skjedde en sentralisering der mye av BUFs administrative og politiske funksjoner ble flyttet til hovedkvarteret i London og flere medlemmer i lønnende stillinger måtte fratru på grunn av den økonomiske situasjonen. Partiet ble preget av å prioritere administrativ og finansiell effektivitet fremfor rent ideologiske bekymringer for å overleve.⁹⁸ For kvinneavdelingen betydde dette at kvinneavdelingen ble tydeligere delt opp, og fikk undergrupper som kvinnelig distriktsleder, senior kvinnelig teamleder og kvinnelig teamleder. Anne Brock-Griggs, som hadde vært leder for den tidligere sørlige sonen, fikk tittelen «Chief Women's Organizer». Det var hun som la frem planen for kvinneavdelingen videre: Det var fortsatt viktig at kvinnene drev med propagandaarbeid og valg. For kvinnene ble det viktigere å legge et godt valggrunnlag, og drive med organisering i valgdistriktene.⁹⁹

Selv om omorganiseringene var omfattende oppnådde de aldri målene som ble satt. Partiet fortsatte å være preget av interne konflikter og et dårlig offentlig rykte. BUF opplevde heller ingen oppgang på grunn av valg, men dette kommer jeg tilbake til senere. Historikeren Julie Gottlieb hevder at omorganiseringene førte til at medlemmer som ikke var komfortable med fraværet av demokrati i BUF sluttet å være medlemmer av partiet.¹⁰⁰ Dette kan vi se gjennom hvordan omorganiseringene direkte påvirket kvinnene.

Hvordan påvirket omorganiseringene kvinnene?

Det var mange følelser rundt omorganiseringene og flere kvinner var redde for at deres posisjon i partiet, skulle bli marginalisert. Under den første omorganiseringen var spesielt kvinnene som hørte til gruppen Blackshirts, redd for at de ikke lenger skulle få bære den svarte skjorten, men Oswald Mosley beroliget dem med at dette ikke ville skje.¹⁰¹ Dette er bare et eksempel på hva noen kvinner var redd for at omorganiseringen førte til for kvinnene. Det er mulig å dele BUF kvinnene i tre kategorier som kan fortelles oss hvordan de håndterte endringene.

Gruppe 1 er kvinnene som mente at partiet ble mer antidemokratisk, og dermed forsvant fra partiet etter 1935. Kvinner som tilhører denne gruppen, hevdet at kvinnene ble mindre hørt, og var redde for at deres plass skulle bli marginalisert, som Mary Richardson hadde prøvd å demonstrere mot før 1935. En av disse kvinnene som protesterte var H. Carrington Wood*, som var «women's organizer» i Nord-London. Carrington Wood, med flere kvinner, sendte et brev til Mosley før omorganiseringen i 1935 angående kvinners posisjon i partiet. Der uttrykte de sine bekymringer om kvinners plass i det omorganiserte partiet, og i prosessen som handlet om omorganiseringen. De ville ha mer likestilling mellom menn og kvinner, men Oswald Mosley responderte kun med å takke for brevet. Grunnen til dette

⁹⁷ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 58.

⁹⁸ Linehan, *British Fascism 1918-39*, 111.

⁹⁹ Anne Brock-Griggs, «After the battle», *Blackshirt*, 27. mars 1935.

¹⁰⁰ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 57.

¹⁰¹ Oswald Mosley, «Progress of organisation», *Blackshirt*, 22. mars 1935.

var, i Carrington Woods ord: «It was democratic»¹⁰². Etter dette forlot hun bevegelsen. I et leserinnlegg fra 1935, hevdet Carrington Wood at kvinnene ble utnyttet av Oswald Mosley, og at kvinner kun var med i bevegelsen for å bedre situasjonen for menn. Hun hevdet at menn trodde, ved å holde kvinner i bakgrunnen og fjerne jøder, ville menn få gode jobber igjen.¹⁰³ At Carrington Wood gikk så hardt ut mot BUF på grunn av omorganiseringene viser at kvinnene ikke alltid følte de ble hørt. Denne gruppen kvinner viser til at kvinnene ble lurt av partiet til å være en del av bevegelsen, for så å ikke bli tatt vare på. Disse kvinnene står i sterk kontrast til de to andre gruppene.

Gruppe 2 er kvinner som forlot partiet, fordi det ikke var fascistisk nok. Fokuset for omorganiseringene var på det økonomiske og politiske, og noen mente at det ideologiske fokuset forsvant. Dette kulminerte i et mytteri av kvinner som Olga Shore, Sylvia Morris* og Mercedes Barrington*, som fulgte William Joyce inn i det nye partiet National Socialist League i 1937.¹⁰⁴ Det kan virke ironisk at de forsvant fra partiet i 1937, da BUF endret navn i 1936 til British Union of Fascist and National Socialists (BU) som tydelig vektlegger det ideologiske aspektet ved bevegelsen.¹⁰⁵ William Joyce var en av Mosleys nærmeste kompanjonger, men etter omorganiseringene der fokuset på det administrative ble viktigere enn det ideologiske ville ikke Joyce lenger være en del av BUF. Her ser vi kvinner som ikke forlot British Union of Fascist fordi det ble antidemokratisk eller fordi kvinnene ikke ble sett, men fordi de mente at den fascistiske ideologien ble fremmet mindre. Altså går det ikke på at kvinnene fikk en, tilsynelatende, underordnet posisjon, men fordi det ideologiske ved partiet ble mindre tydelig.

Gruppe 3 er siste gruppe som kan vise oss hvordan kvinnene reagerte på omorganiseringene, og det er gruppen av fascistkvinner som ble værende. De mente at omorganiseringene var riktig, og Oswald Mosley var ufeilbar som leder.¹⁰⁶ Anne Brock-Griggs skrev:

We women who follow the leadership of Sir Oswald Mosley do not want a political party for women only, neither are we apathetic. We want to put the nation and the welfare of its citizens first: an affair above party and above sex disputes.¹⁰⁷

Dette viser hvordan Brock-Griggs var overbevist om at den fascistiske ideologien var riktig for kvinner, fordi det handlet om noe mer enn hva kvinners plass i bevegelsen skulle være. Kvinnene som ble igjen etter omorganiseringene var viet til en tanke om et fellesskap, der alle hadde sin rolle og sitt arbeid. Dette fellesskapet var skapt av både kvinner og menn. Anne Brock-Griggs er bare et eksempel på hvordan kvinnene forsvarte bevegelsen i denne perioden, og det som er sikkert er at det fortsatt var med kvinner etter omorganiseringene. A.K Chesterton, en av de ideologiske mannlige lederne, hevdet at kvinnene som ble igjen etter omorganiseringene var mer viet til bevegelsen.¹⁰⁸ Dette er ikke feil å si, og vi kan se videre at kvinnene var opptatt av en videreutvikling av bevegelsen for begge kjønn.

I denne perioden kan vi se at kvinneavdelingen får et annet uttrykk, og det er en utskiftning i hvem som var medlemmer: de som ble værende var svært dedikerte til den fascistiske

¹⁰² Gottlieb, *Feminine Fascism*, 58.

¹⁰³ Gertrude Wood, «A Women's experience with fascists», *Sheffield independent*, 12. august 1935.

¹⁰⁴ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 57- 58. Linehan, *British Fascism 1918-39*, 12.

¹⁰⁵ «Important Notice», *Blackshirt*, 20. juni 1936.

¹⁰⁶ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 58.

¹⁰⁷ Anne Brock-Griggs, «Women and Fascism», *Sheffield independent*, 30. juli 1935.

¹⁰⁸ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 59.

ideologien og partiet. Det skjedde en utrenskning der kvinnene som ikke var viet helt og holdent til fascismen, forsvant. Dette er veldig interessant, og med tanke på selvstendighet vil jeg hevde at det var en selvstendighet til å ta egne valg. Med dette mener jeg at omorganiseringene førte til tydeligere kriterier for hva som var forventet av medlemmene, og om kvinnene ikke var komfortable med dette, forlot de bevegelsen. Dette trenger ikke være et argument for at partiet var innskrenkende på kvinners spillerom og selvstendighet, men partiet ble tydeligere på hva som ble forventet av kvinnene. Dette kan vi se skiller seg fra perioden før, da partiet ikke hadde bestemte retningslinjer for kvinneavdelingen.

Kvinner i den siste perioden 1938-1940

Som en fascistisk bevegelse var BUF langt fra å være en pasifistisk bevegelse, men deres mostand mot krig, gjorde at energien til partiet ble brukt i kampanjer mot krig og dette var det mange ikke-fascister som fant tiltalende.¹⁰⁹ Dette førte til at den lille minoriteten som absolutt ikke ville ha krig, men fred i Europa på alle premisser, så mot Mosley som en alternativ leder. Allerede i september 1938 lanserte BUF en fredskampanje som het «National campaign for Britain, Peace and People», og i årene frem til 1940 lanserte de andre kampanjer som «Britons fight for Britain only», «Mosley and Peace» og de lanserte en kvinnefredskampanje.¹¹⁰

For partiet betyr dette at perioden fra 1938 var preget av å ta et antikrigsstandpunkt. Som nevnt i kapittel 2, hadde Oswald Mosley 4 punkter for fred. På grunn av BUFs fredspolitik og disse kampanjene fikk partiet en oppgang, i antall medlemmer og økonomisk. Richard Thurlow hevder at dette var et av målene med denne politikken. Fredskampanjene var et forsøk på å gjenopplive sine politiske mål og bare utsatte den uunngåelige totale ødeleggelsen av partiet.¹¹¹ Til en viss grad var de til hjelp for partiet, gitt i medlemmer og økonomi, men samtidig hjalp ikke fredskampanjene partiet å være en stemme, som myndighetene, hørte på.

Det er i denne situasjonen vi må forstå kvinners posisjon i partiet. Fra 1938 ble det viktig å fremme den fascistiske troen på fred, som partiet hadde. Dette skjedde gjennom at kvinnene ble organisert i forskjellige team, og disse teamene hadde hvert sitt område der de solgte BUF litteratur, skaffe donasjoner, samle penger fra divisjon 3 medlemmer og rekruttere nye medlemmer.¹¹² Kvinneavdelingens propaganda ble mer revolusjonær. Å gi ut informasjon var viktig, for landets skjebne ble bestemt i hjemmet. Den fascistiske revolusjonen skulle bli vunnet og opprettholdt gjennom en felles konsensus blant det britiske folket.¹¹³ Julie Gottlieb hevder at, selv om kvinnene hadde denne viktige jobben, var kvinner fortsatt underordnet mannlige distriktsledere, og friheten som kvinnene opplevde, gjennom organiseringen av kvinner i team, hadde bestemte grenser.¹¹⁴ Som denne oppgaven vil argumentere for, stemmer ikke dette, og som neste avsnitt vil vise var det flere kvinner som overtok som distriktsledere fra menn.

Etter at Storbritannia erklærte krig mot Tyskland i 1939, overtok kvinnene det som tidligere hadde vært mannsarbeid. Dette skjedde fordi menn ble utkalt til krig. Da Leonard Jarvis, distriktsleder i Normanton ble med i hæren, var det hans søster Mrs Lister som

¹⁰⁹ Durham, *Women and Fascism*, 49.

¹¹⁰ Thurlow, *Fascism in Britain*, 86; Gottlieb, *Feminine Fascism*,

¹¹¹ Thurlow, *Fascism in Britain*, 86.

¹¹² Durham, *Women and Fascism*, 45.

¹¹³ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 60.

¹¹⁴ Durham, *Women and Fascism*, 45.

overtok denne stillingen, og det samme skjedde i Limehouse. Flere steder overtok de ikke bare mannens arbeid, men de helt og holdent erstattet mennene. Tittel, oppgaver og ansvar ble lagt til kvinnene som var i slekt med mannen.¹¹⁵ Det å overta for mennene ble sett på som en byrde for kvinnene: «which the men are temporarily to lay down» og «to fit themselves to should the sternest tasks of District Organization and propaganda, and to mobilize the women of this country for peace».¹¹⁶ Det kan virke som at kvinnene overtok jobbene til menn, kun fordi det var kvinnene som hadde muligheten til å overta. Dette stemmer ikke. Den mannlige ledelsen av BUF ble ikke internert før 23. Mai 1940, og kvinnene begynte å overta posisjonen til menn tidligere enn dette. Dette tyder derfor på at det var menn som kunne overta for andre menn, men dette ble heller lagt til kvinnene. Partiet kunne ha endret partistrukturen, og underlagt større områder under de gjenværende mannlige distriktslederne, men dette gjorde de ikke. Kvinnene var derfor ikke underlagt mannlige distriktsledere, men kunne ha disse vervene på lik linje som menn.

Julie Gottlieb undervurderer kvinners rolle i denne perioden, og skriver at kvinnene ikke gjorde så mye av stor betydning, men for det meste samlet inn penger å kjøpe goder til de internerte mennene. Samtidig hevder hun at det finnes bevis som tyder på at mannlige medlemmer overløt mange viktige oppgaver til kvinnene.¹¹⁷ Dessverre utdyper hun ikke denne argumentasjonen, og er ufullstendig i hva disse viktige oppgavene var. Som et eksempel på en kvinne som fikk viktige oppgaver, vil jeg trekke frem Nora Elam*.

Nora Elam ble medlem av BUF i 1934, og var en sentral skikkelse i kvinneavdelingen og et medlem av Oswald Mosleys innerste sirkel. Da Oswald Mosley ble internert fikk Elam ansvaret for BUFs midler og økonomi. Dette var fordi de var redde for at hovedkvarteret skulle bli bombet og fordi de var redde for at Mosley skulle bli myrdet. Da kontoret hennes ble undersøkt av myndighetene i 1940, fant de et brev fra Mosley som sa at Elam hadde Mosleys fulle tillit. I brevet sto det at hun kunne gjøre akkurat det hun ønsket som passet bevegelsens interesse.¹¹⁸ Nora Elam er et godt eksempel på at kvinnene hadde en vesentlig rolle i partiet, og at kvinnene fikk mer ansvar etter hvert som krigen nærmet seg og etter at krigen brøt ut. At Elam fikk ansvaret for alle midlene BUF hadde, viser at Oswald Mosley stolte på henne til å ta de avgjørelsene som var best for partiet. Samtidig er det verdt å nevne at hennes bakgrunn som suffragette ble brukt av Mosley som et forsvar for at nasjonalsosialisme ikke var anti-feministisk. Med dette som bakgrunn blir Elams rolle tvetydig. På en side kan ansvaret hun fikk ha vært en måte Mosley, igjen, prøvde å fremme den feministiske siden ved bevegelsen. Det så bedre ut at en feminist hadde mye ansvar. På en annen side kan det ha vært at Elams stilling som en nær venn av Mosley gjorde det naturlig for Mosley å velge å gi henne ansvaret. Dermed kan hennes kjønn ha vært irrelevant for avgjørelsen. Det er viktig å poengtere at det ikke var mange menn som kunne overtatt slik Elam gjorde, fordi andelen menn i partiet var svært redusert. Samtidig var det fremdeles menn som ikke var internert og fortsatt var medlemmer, dette viser derfor at valget av Elam var tillitsbasert og var irrelevant om hun var kvinne eller mann. Nora Elam er derfor et godt eksempel på at kvinnene fikk makt i partiet, og kvinner ikke var underlegne menn.

¹¹⁵ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 84-85.

¹¹⁶ «Women's peace campaign», *Action*, 19. januar 1940.

¹¹⁷ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 64.

¹¹⁸ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 64.

Internering og slutten

Den 24. august 1939 ble det vedtatt, i begge kamrene i parlamentet, en «Emergency Powers (Defence) Act» som skulle gjøre det mulig for den britiske regjeringen å håndtere krisesituasjoner knyttet til krig. Den inneholdt klausuler som ga myndighetene bred makt til å lage forsvarsregler som regulerte nesten alle aspekter av hverdagen til innbyggerne. Samme med denne kom det en «Order in Council» som påvirket friheten til politisk diskusjon og presse, den 1. september. Flere endringer kom etter den tyske invasjonen av Danmark og Norge i april 1940. Den 22. mai 1940 kom «Defence Regulation 18B» som gjorde at innenriksministeren ble bemyndiget til å arrestere enhver person som utgjorde en trussel mot nasjonal sikkerhet ved å være leder, eller medlem, av en organisasjon som ble antatt å være under utenlandsk innflytelse eller kontroll.¹¹⁹ Det var under «Defence Regulation 18B(1A)» at flere av BUFs medlemmer ble internert.

Totalt ble 747 medlemmer av partiet internert under denne loven. 96 av de 747 var kvinner.¹²⁰ I første omgang ble den mannlige ledelsen av BUF internert i mai 1940, og i juni/juli 1940 ble flere av kvinnene internert. Disse menneskene ble enten satt i Holloway fengsel eller på Isle of Man. Internering er frihetsberøvelse som foretas av myndigheter overfor en person. Ikke som straff, men som en kontroll.¹²¹ Allerede i 1933 hadde innenriksdepartementet bestemt at all BUFs aktivitet skulle bli overvåket, så da interneringene begynte hadde de allerede kontroll over medlemmer og hvem som hadde vært aktive i partiet. Derfor var det enkelt å vite hvem innenriksdepartementet skulle internere. Under «Defence Regulation 18B(1A)» satte myndighetene mennesker i fengsel uten rettsak, og flere opplevde det som både urettferdig og feil at de ble kontrollert på denne måten.¹²²

Som sagt var 96 av BUF-medlemmene som ble internert kvinner. Ann Page, hevdet at i forhold til hvor mange kvinnelige medlemmer BUF hadde, var det en liten del som ble internert. Dette er ganske interessant. Julie Gottlieb hevder at det står i flere rapporter, fra innenriksministeren, at kvinnene ble betraktet som «galeste av de gale». Sammen med at det var kvinnene som overtok ledelsen av partiet nærmere krigen, kan det derfor være merkelig at få kvinner ble internert. Det hadde derfor vært mer logisk å internere flere kvinner enn hva myndighetene gjorde, fordi det var flere kvinner som utgjorde en trussel. Gottlieb hevder at andelen britiske fascistkvinner til menn, grovt tilsvarer forholdet mellom menn og kvinner som ble arrestert under DR12 (5A), The Aliens Order, som var ordre som internerte utlendinger som kunne utgjøre en trussel mot Storbritannia.¹²³

Etter at flere kvinner ble internert, prøvde de å undergrave sin fascistiske tro for å kunne slippe ut av fengsel. Det var flere som hevdet at de aldri hadde vært fascister eller ikke lenger var det. Få kvinner slapp ut på dette grunnlaget. Det er hevdet at flere kvinner jobbet med myndighetene for å unngå internering. En av disse var Margaret Monk*, Mosleys sekretær. Da Oswald Mosley ble internert, hjalp Monk og Diana Mosley hverandre med å fortsette driften av partiet. Monk ble ikke internert. Grunnen til at hun ikke ble internert var fordi hun skal ha rapportert om BUFs aktiviteter til «Special Branch», og

¹¹⁹ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 227.

¹²⁰ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 234.

¹²¹ Camilla Guldahl Cooper, «Internering», *Store Norske Leksikon*, sist endret 16. desember 2020, <https://snl.no/internerinq>

¹²² Gottlieb, *Feminine Fascism*, 233.

¹²³ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 229, 233. Utleidning blir brukt her om mennesker som oppholdte seg i Storbritannia, som ikke var britiske statsborgere.

dermed unngikk internering på denne måten.¹²⁴ Vi kan derfor se at kvinner kunne inngå gode avtaler for å unngå internering.

Den 10. juni 1940 ble British Union of Fascist bannlyst av britiske myndigheter, og det var slutten for partiet.¹²⁵ Rett før partiet ble bannlyst kom siste utgave av *Action* ut, på siste side ble det trykt en beskjed til kvinner:

I appeal to you to work harder than ever for our leader and for our country. Give your woman district leader all your support and cooperation. It shall never be said that the women of Britain did not play their part in the country's rebirth. Our conscience is clear. Be clam and determined. Be loyal. Be true Britons.¹²⁶

Utviklingen av kvinners posisjon i partiet gjennom kvinneavdelingen

Kvinnenes posisjon i partiet var annerledes i 1940, enn hva den var i 1933. Konfliktgrunnlaget som handlet om udefinerte ansvarsområder forsvant med omorganiseringene, og kvinners plass ble tydeligere. Selv om omorganiseringene førte til at flere kvinner forsvant fra partiet er det den tredje gruppen, altså de som ble værende, som er den viktigste. Denne gruppen med kvinner var svært lojale til partiet, og denne lojaliteten kan vi se ble belønnet. Belønningen kom i form av at kvinnene fikk mer ansvar da menn ble utkalt til andre verdenskrig, og kvinnene kunne lede avdelingene som de ville.

Maud Mosley og Nora Elam viser tydelig denne utviklingen. Som vi kan se var Nora Elam mer selvstendig i 1940, enn hva Maud Mosley var som leder av kvinneavdelingen fra 1934 til 1935. Nora Elam blir en kontrast til Maud Mosley, og viser at etter omorganiseringene fikk kvinnene flere viktige oppgaver og kunne operere helt selvstendig. Nora Elam fikk ansvaret for midlene til partiet, og Oswald Mosley stolte på at hun gjorde det som var best for partiet. Ved begynnelsen av partiet, ville ikke dette ha skjedd, fordi kvinnene var et usikkerhetsmoment uten tydelige rammer.

Vi kan se at behandlingen av kvinneavdelingen var viktig for kvinnene, og de var svært opptatt av at behandlingen skulle skje på samme premisser som for resten av partiet. Dette viser at kvinnene hadde en selvstendighet innenfor disse rammene, og kvinnene selv var opptatt av å bevare sin selvstendighet. Behandlingen av kvinneavdelingen legger rammene for kvinnene i partiet, og det er betydningsfullt for resten av denne avhandlingen.

¹²⁴ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 230.

¹²⁵ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 232.

¹²⁶ «A message to women», *Action*, 23. mai 1940.

Kapittel 4 De kvinnelige fascistene

I forrige kapittel så vi på hvordan kvinnene ble organisert i bevegelsen, hva de tenkte om behandlingen og utviklingen av kvinners rolle. I dette kapittelet vil fokuset være på hvem de kvinnelige fascistene var og hvorfor de ble medlemmer av fascistpartiet. Det er ingen tvil om at det var noe attraktivt med British Union of Fascist for mange kvinner i det britiske samfunnet.

Jeg har valgt å sette et spesielt fokus på to grupper av kvinnelige fascistere: tidligere suffragetter og valgkandidater for partiet. Bakgrunnen for valget av disse gruppene er fordi det kommer tydelig frem hvem de var og hvorfor de var fascistere. Suffragettene vil vise at feminister søkte til fascismen fordi de opplevde en selvstendighet for å kunne utfolde seg og ytre sine meninger. Valgkandidatene vil vise hvor stor variasjon det var i kvinnene som var medlem av BUF.

I dette kompliserte forholdet mellom kvinner og fascisme kan vi se at kvinnene søkte til det britiske fascistpartiet på grunn av partiets løfter til kvinner, og partiet brukte kvinner for å vise at andre kvinner var velkomne i partiet. Jeg vil hevde at vi kan se en selvstendighet, hos kvinner, ved at de ble medlemmer av partiet og opplevde en selvstendighet som gjorde at de ble værende.

Det tiltalende med fascismen for kvinnene

For å forstå hva som var tiltalende ved fascismen for kvinnene, er det interessant å se hva de selv skrev om nettopp dette. Ved å undersøke artikler skrevet av kvinnene og til kvinner, kan vi se hva kvinnene var opptatt av. Kvinnene skrev om det å være kvinne i et fascistisk parti, og vi kan få en forståelse for hva kvinner i partiet mente var tiltalende ved partiet, og det som gjorde at de ble værende.

Det er mange artikler og leserinnlegg som handler om problemstillinger knyttet til arbeidsliv, barn og hjemmet, krig og kvinners plass i samfunnet. Egne kvinnesider som «Woman's world», «British Womanhood» og «A Woman's Outlook» var sider dedikert til kvinner i *Blackshirt* og *Action* som skulle ha fokus på de kvinnelige fascistene. Disse sidene skulle være informative, men og et sted der kvinnene kunne uttrykke sine meninger. Det er tydelig gjentakende at fascismen hadde et svar på problemene som ble diskutert på sidene, og svaret var alltid at fascismen skulle forbedre situasjonen til kvinner. I sammenheng med dette, er det mange avisinnlegg som handler om kvinner i BUF, og den fremtidige fasciststaten. Der spørsmålene ofte er relatert til kvinnene under datidens britiske myndigheter, er svaret på spørsmålene som oftest at kvinnene skulle bli aktive medlemmer av BUF. Fascismen viste til konkrete løsninger på problemene. Samtidig var det vanskelig for mange å se at myndighetene i Storbritannia gjorde nok for å løse utfordringene i samfunnet. Derfor virket fascismen tiltalende for den britiske befolkningen, og dette gjelder også kvinner.

Her vil jeg analysere fire eksempler på problemer som fascismen skulle løse for kvinner. Det første handler om hvordan British Union of Fascist gikk hardt ut mot demokratiet, og hevdet at den korporative staten var viktig. Som nevnt i historisk bakgrunn skulle Storbritannia revolusjoneres til å bli en korporativ stat. Kvinnene skulle få en egen avdeling i staten, og bli tydeligere hørt når det kommer til problemer som de hadde. Marjorie Aitken* adresserer dette i et innlegg i *Blackshirt*. Hun skrev at under fascismen ville kvinner

få store fordeler som å bli direkte representert i parlamentet, lik lønn for likt arbeid, og frihet til å jobbe med det de selv vil.¹²⁷ Det samme skriver Olive Hawks* om en måned senere. I hennes artikkel «Women will reach a greater freedom than they have known before» ytrer hun meninger som tilsier at kvinnene i, det daværende samfunnet, ble tvunget inn i industrien som en løsning for å håndtere den økonomiske situasjonen.¹²⁸ Gjennom å spare og bli underbetalt mistet kvinnene sin ungdom, og kvinner som hadde lyst til å gifte seg ble fratatt denne muligheten. Under fascismen ville den økonomiske situasjonen bedre seg, og kvinner ville igjen få muligheten til å kunne gifte seg når de selv ville. Kvinnene ville få en frihet til å kunne gjøre som de ville, og pleien av kvinner og barn ville få ordentlig oppmerksomhet. Her ser vi løfter som ble gitt til kvinner, om de ble fascistiske og Storbritannia ble fascistisk.

Det andre eksempelet går under den korporative staten, og det er det tiltalende med stemmerett. Florence Emily Hayes* skriver om dette:

A corporate of women would be formed to look after the interests of the women of the nation and to it would be elected representatives from the home and family. Professional and businesswomen, would, of course, be represented in their own professional bodies, but this domestic corporation would give a very real status to the ordinary housewife. She would at last have a real voice in government.¹²⁹

Her viser hun til at kvinner ville bli representert av kvinner, stemt frem av kvinner, og gjennom dette ville kvinner få det bedre. Anne Brock-Griggs støtter opp om dette: «in the corporate state women in industry or the professions will vote according to their business, in the same way as men».¹³⁰ Dette, mener hun, ville gjøre den kvinnelige stemmeretten til et effektivt våpen, som ikke bare skulle hjelpe kvinner, men og nasjonen. Som vi kan se, prøver kvinnene å appellere til kvinner, om at deres stemmerett vil få en større betydning når Storbritannia ble fascistisk. Gjennom en god samfunnsstruktur ville kvinners stilling få en større betydning.

Det var ikke bare i sammenheng med den fremtidige korporative staten at kvinners stemmerett var viktig. De appellerte og til kvinner om at deres stemmerett var viktig nå. Partiet ville at de skulle bruke sin stemmerett for å fremme fascistbevegelsen, og da trusselen om krig var stor oppfordret de kvinner til å bruke sin stemmerett for å forhindre krig ved å stemme på BUF. Som en artikkel fra 1939 viser, oppfordret de kvinner til å stemme British Union fordi partiet kunne love de fred, frihet og sikkerhet. Fred fordi de lovet at ikke en dråpe britisk blod skulle bli spilt i en fremmed krangel. Frihet fordi kvinner ville få en egen representasjon i parlamentet, og sikkerhet for at hjemmeproduerte varer skulle være trygge gjennom den korporative organiseringen av industrien.¹³¹

Et tredje problem fascismen skulle løse var samlingen av befolkningen. British Union of Fascist ville samle det britiske samfunnet, og fremstille at enhet var viktig. Olive Hawks skrev:

¹²⁷ Marjorie Aitken, «Fascist First», *Blackshirt*, 30. juli 1934.

¹²⁸ Olive Hawks, «Women Will Reach a Greater Freedom than they have known before», *Blackshirt*, 24. august 1934.

¹²⁹ Florence Emily Hayes, «Women and the corporate state», *Action*, 9. desember 1937.

¹³⁰ Anne Brock-Griggs, «Women's Justice» *Action*, 10. desember 1938.

¹³¹ «Women and British Union», *Action*, 15. juli 1939.

The party system has robbed our nation of the unity which is vitally necessary in its struggle for continued existence among the foremost nations of the world. Without that unity we can do nothing, and it is for this reason that Fascism comes forward as a new world creed, founded no longer on the old theories of division, but urging forward our people to unification and achievement.¹³²

Vi kan se at enhet og et sterkt felleskap var viktig. Partiet var avhengig av kvinner for å gjennomføre revolusjonen. Vi kan se at Anne Brock-Griggs skriver om dette, og i en artikkel som heter «Womanhood in the National Socialism» uttrykker hun at den sosiale revolusjonen, som vil komme med den korporative staten, ikke kunne skje uten kvinner. Det var britiske kvinners svar på tiltale, om en sterk ledelse som vil føre til at revolusjonen ble en suksess.¹³³ BUF arbeidet for et felleskap der mann og kvinne var viktige, enten som likestilte eller at mannen og kvinnen hadde en egen plass. Dette kan ha vært viktig for flere kvinner: de ble sett, tatt vare på, og satt sammen med menn, og på denne måten ble de like viktige som menn. For kvinnene kan dette ha vært viktig, og en del av hvorfor de søkte til fascismen. Dette kan vi forstå som en selvstendighet. BUF fremmet et felleskap som åpnet for selvstendighet for kvinner, som de ofte ikke kunne finne andre steder.

Et siste punkt handler om «de andre». «De andre» kunne være jøder, flyktninger eller generell innvandring. Disse gruppene ble anklaget for å stjele arbeid fra britiske borgere, og var en gruppe som ble sett ned på. I en avisartikkel ble det skrevet at kvinner skulle skrive brev til sine lokale aviser for å forhindre at Storbritannia skulle ta imot flyktninger.¹³⁴ Marjorie Steel adresserte dette i et innlegg, der hun skrev at partiet oppfordret til boikott av flyktninger, ikke fordi de var jøder, men fordi de utgjorde en trussel mot britenes sjanse til jobber.¹³⁵ Dette viser en forakt for utlendinger som ville ta jobbene til britene, og er et tydelig tegn på at British Union var konsekvent i å hevde at Storbritannia kom først. Det var ikke bare jøder og flyktninger som ble sett ned på. Kvinnelige medlemmer av parlamentet ble ofte ofre for BUFs hatefulle retorikk. De ble sett på som «unormale» kvinner. De var ugifte, barnløse og var dårlige representanter for kvinner, hevdet BUF. Det var et skille på den flotte fascistkvinnen som var gift, hadde hjem og barn, og kvinnene som satt i «House of Commons». BUF hevdet at det parlamentariske demokratiet ikke representerte kvinner godt nok, siden kvinnene i BUF ikke kunne identifisere seg med kvinnene som satt i parlamentet. Dette angrepet på disse kvinnene var mer én fornærmelse mot selve demokratiet, enn et etnisk heterogent nasjonalsamfunn.¹³⁶ Denne hatefulle ytringen ovenfor andre mennesker kan ha vært appellerende for kvinnene, fordi BUF tok sterk avstand fra mennesker de mente ikke passet inn i Storbritannia. BUF ville heller fremme de britiske kvinnene, og vise hennes tydelige plass i samfunnet. Fremmedhat blir ofte fremmet for å få mennesker til sitt parti. Dette kan vi tydelig se at BUF gjorde.

Suffragetter

British Union var konsekvente i å hevde at de var en bevegelse som videreførte suffragette tradisjonene, og kjempet videre for kvinner.¹³⁷ I en artikkel fra 1939 står det:

¹³² Olive Hawks, «Fascism must replace democracy», *Blackshirt*, 14. september 1934.

¹³³ Anne Brock-Griggs, «Womanhood in the National Socialism», *Action*, 6. januar 1938.

¹³⁴ «Women as Orators», *Action*, 28. januar 1939.

¹³⁵ Marjorie Steele, brev til redaktøren, *Action*, 18. februar 1939.

¹³⁶ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 129.

¹³⁷ Suffragetter er en betegnelse på de mest radikale forkjemperne for kvinnes stemmerett i Storbritannia: Kristin Natvig Aas, «Suffragetter», *Store Norske Leksikon*, 5. august 2019. <https://snl.no/suffragetter>.

The pioneers of Women 's suffrage did not give their lives and strength merely to snatch a worthless parliamentary vote. We are proud that their tradition and ability should survive in our movement in a true form.¹³⁸

Allerede før 1939 var det flere suffragetter som hadde sluttet seg til Oswald Mosleys bevegelse. Mary Richardson, Nora Elam, Mercedes Barrington og Mary Allen* var kvinner som hadde en tilhørighet til begge bevegelsene. Mary Richardson og Nora Elam var begge med fra begynnelsen av BUF, mens Mercedes Barrington ble medlem i 1935 og Mary Allen ble ikke med før mot slutten, i 1940.¹³⁹ Dette viser et stort spenn i når de ble medlem, og viser hvordan British Union of Fascist tiltrakk seg suffragetter i alle stadier av partiets levetid. På grunn av dette hadde partiet et grunnlag for å hevde at de videreførte deres tradisjoner. Det var altså ikke sånn at suffragetter søkte til partiet i en gitt periode, men det var noe appellerende ved partiet gjennom hele dets eksistens.

Det er merkelig at feminister søkte til fascismen, men dette kan forklares med mulighetene som British Union of Fascist tilbydde kvinnene. De tilbydde en frihet til å fremme kvinner, og deres problemer i sine aviser. Flere av suffragettene skrev artikler i BUF-aviser, der de forsvarte fascistbevegelsen fra et kvinnelig ståsted. I juni 1934 gikk Mary Richardson hardt ut mot Sylvia Pankhurst¹⁴⁰ der Richardson forsvarte den italienske fascismen, men samtidig hevdet at kvinnene i Italia ikke var som kvinnene i Storbritannia. Med dette mente hun at kvinnene i Storbritannia var mer selvstendige og politiske, og derfor ville disse kvinnene ha en annen opplevelse av fascismen, enn kvinnene i Italia.¹⁴¹ Samtidig hevdet Richardson at «As for pretending that fascism has degraded women by lowering their status in the eyes of the law this is unjust and utterly false.»¹⁴² Dette har en dobbel betydning. På en side viser det til at Richardson kan anerkjenne at kvinnene under fascismen i Italia kunne oppleve en reduksjon av deres selvstendighet, men samtidig viser hun til at dette ikke er målet til fascismen, og at i Storbritannia ville ikke det skje. Hun går hardt ut mot Pankhurst, og dette viser at det var viktig for suffragetter, i BUF, å rettferdiggjøre deres valg om å støtte fascismen.

I en annen artikkel skrevet av Mary Richardson, skrev hun om hvordan fascismen var en ideologi for morgendagen, men hadde dype røtter i det britiske samfunnet.¹⁴³ Med dette legitimerte hun fascismen med historien, og viste til at fascismen ikke var en ny og moderne bevegelse, men at mennesker kunne finne tidligere tradisjoner for bevegelsen. Gjennom dette viser Richardson til at fascismen ikke bare var en trendbølge som passet feminister å være med på der og da, men viste til tradisjoner som alltid hadde vært viktig for kvinner. Meningene Richardson presenterer her kan sies å være gjennomgående for suffragettens tankegang når det kommer til fascismen. I en annen artikkel skrevet i 1935, av en «old suffragette» som vi må tro er en av kvinnene allerede presentert, står det skrevet «One of the tragedies of the Suffragette struggle was that what they had attained through fearful sacrifices and untold suffering, was an empty vessel, which made their

¹³⁸ «Women as orators», *Action*, 14. januar 1939.

¹³⁹ «Women 's Chief a Fascist», *Daily Mirror*, 26. april 1940.

¹⁴⁰ Sylvia Pankhurst var en suffragette og kommunist, etter hvert ble hun svært antifascistisk og sosialist. Kristin Natvig Aas, «Sylvia Pankhurst», *Store Norske Leksikon*, sist endret 14. Mars 2018. https://snl.no/Sylvia_Pankhurst

¹⁴¹ Mary Richardsson, «My Reply to Sylvia Pankhurst», *Blackshirt*, 29. juni 1934.

¹⁴² Mary Richardsson, «My Reply to Sylvia Pankhurst», *Blackshirt*, 29. juni 1934.

¹⁴³ Mary Richardsson, «Fascism – The creed of tomorrow», *Blackshirt*, 21. september 1934.

position worse than before.»¹⁴⁴ Altså hadde ikke suffragettebevegelsen oppnådd full likestilling mellom kvinner og menn, som var så viktig for dem. Det var derfor fascismen nå skulle fremme kvinner: ingen kvinner som elsker landet sitt, sitt kjønn eller hennes frihet trengte å frykte fascismen. BUF skulle derfor videreføre allerede eksisterende tanker og tradisjoner som allerede hadde oppstått før fascistbevegelsen. Som vi ser trekker artikkelforfatteren linjer til den tidligere suffragettebevegelsen, og hevder at BUF vil virkeliggjøre målet som suffragettene drømte om i deres dager.

I 1936 skrev Nora Elam om hvordan British Union of Fascist kunne virkeliggjøre at kvinners stemmerett ble viktigere.¹⁴⁵ Og i en annen artikkel fra 1938 skrev Elam om hvordan kvinnebevegelsen, i Storbritannia, hadde feilet. Begge hennes artikler viser til tidligere suffragettetradisjoner, og hevder at svaret på problemene kunne løses av fascistbevegelsen. I artikkelen fra 1938 går hun hardt ut mot kvinner, og mener at de ikke hadde organisert seg godt nok for å protestere mot intrigene i demokratiet. Vi kan tolke Elams artikler som at fascismen skulle omvende demokratiet, og gjennom fascismen skulle kvinnene virkelig bli likestilt med menn, når det kommer til stemmerett. Dette var viktig, og tyder på at stemmerett, som hadde vært viktig for suffragetter, fortsatt var viktig for fascistpartiet. Det var fascismen som skulle virkeliggjøre kvinners tydelige og viktige plass i samfunnet.¹⁴⁶

Bruken av suffragetter var viktig for partiet, og med en forankring av tanker i tidligere feministiske tradisjoner legitimert av tidligere suffragetter, fikk partiet et utgangspunkt som viste at BUF ville løse kvinneproblemer. Dermed beviste BUF at de fremmet kvinnepolitikk, ikke bare fordi de måtte inkludere kvinner i bevegelsen, men fordi de faktisk hevdet at kvinner var viktig. Samtidig finnes den en annen side av dette. Det handler om at suffragetter utnyttet sin posisjon i partiet for å fremme sine synspunkter. Som vi kan se fra deres artikler og meninger i avisene, skriver suffragettene om kvinnekamp og uttrykker deres meninger om hvordan denne kampen kan vinnes. BUF ble et fristed der kvinnene kunne fortsette sin kamp for likestilling og kvinners rettigheter med en legitimering i et politisk parti. Dette politiske partiet satte rammene for hvordan kampen skulle vinnes, men kvinners egne verdier kommer tydelig frem. Samtidig kan det handle om at suffragetter var vant til et militant felleskap, og etter hvert som den tidligere suffragette bevegelsen begynte å stilne, måtte de finne andre steder der de kunne utfolde seg. Dette ble da gjennom British Union of Fascist. BUF opptrådte med vold, og var organisert etter militære premisser. Derfor søkte suffragetter til dette miljøet, fordi det var noe kjent ved det. BUF ble et sted der de følte at de kunne utfolde seg som de tidligere hadde gjort.

Det er interessant at suffragetter søkte til partiet og fascismen, og utfordrer våre tidligere antagelser om at kvinner ikke ville være en del av et høyreekstremt miljø, hvert fall ikke feminister. Jeg vil hevde at det handler en felles forståelse der partene utnyttet hverandre. For partiet handlet det om at den antifeministiske siden, av fascismen forsvant, fordi de hadde feminister på sin side. Disse forsvarte fascismen og opplyste om en fascisme som fremmet kvinner. For suffragettene handlet det, om et sted der de kunne fortsette kampen for kvinner. En kamp, de mente at suffragettebevegelsen enda ikke var i mål med. De hadde vunnet mye, men det var fortsatt mye som gjensto. Suffragettenes tilstedeværelse

¹⁴⁴ «Fascism will mean real equality for women», *Blackshirt*, 22. februar 1935.

¹⁴⁵ Nora Elam, «Women and the vote», *Action*, 26. mars 1936.

¹⁴⁶ Nora Elam, «Failure of the Women's movement», *Action*, 8. oktober 1938.

i partiet viser at kvinnene opplevde en selvstendighet i partiet, og denne selvstendigheten var svært appellerende for kvinnene. Suffragetter utnyttet selvstendighet for å komme seg frem i samfunnet og fortsette å fremme det de mente var viktig.

Med kvinners egne ord

Allerede har vi en forståelse for hvorfor suffragetter søkte til partiet, men det er like interessant å se hvorfor «vanlige» kvinner ble medlemmer. De så på BUF som en ny kraft i samfunnet som veket fra politikken til de etablerte partiene.¹⁴⁷ Patriotisme, sosiale forskjeller og antikrigskampanje er ord kvinnene brukte om hvorfor de ble medlemmer.

I Cullens intervju, av fire kvinner, sier den ene kvinnen at hun ble medlem av partiet fordi hun var svært patriotisk, og at hun ble med fordi det virket som at BUF var det eneste partiet som hadde en vilje til å konfrontere problemene i det britiske samfunnet. Hun følte på et sosialt svik fra myndighetene i Storbritannia, og så på BUF som en ny dynamisk kraft i samfunnet. Noe av det samme sier en annen kvinne: «I felt (the general situation) wanted something new and dynamic, not just the old part of politics»¹⁴⁸. For den tredje kvinnen handlet det om at hun hadde blitt med sin far inn i partiet, og hun fant et sosialt tilholdssted i bevegelsen. Hun så opp til de eldre fascistkvinnene. Den siste kvinnen ble med fordi frykten for en ny krig var stor.¹⁴⁹ Cullen stiller spørsmål om hva som var deres opplevelse av partiet, og da sier den ene kvinnen, Lorna, at kvinner og menn var likestilte: «Perhaps there was a certain amount of freedom in it, you know, they (the women) felt that they were doing something a bit different, a bit more (...)»¹⁵⁰.

Fra BUFs egen propaganda ble det i 1933 trykt en artikkel i *Blackshirt*, «Why Fascism appeals to me» av en «vanlig kvinne». I artikkelen listet hun opp tre grunner til at hun hadde blitt fascist. Den første grunnen var at fascismen brukte historien på en god måte. Med dette mente hun at fascismen ikke brukte fortidens fakta for å passe nåtidens forhold, og at fascismen ikke fremkalte politiske midler for å imøtekomme nåtidens behov. Den andre grunnen var at fascismen så samtiden, som den egentlig var, og ikke hvordan den burde være eller måtte være. Siste grunn var at fascismen ga håp for fremtiden, og viste det i praksis hvordan målet kunne bli til virkelighet.¹⁵¹

I en annen artikkel fra november 1936 i *Blackshirt*, intervjuet Jenny Linton fem kvinner om hvorfor de var fascist. De fem kvinnene varierte i alder, yrke og moderlig rolle. Ei ung dame på 25 år sa at løftet om en bedre fremtid, var det som tiltrakk hun mest: at British Union of Fascist ville bringe Storbritannia til en ny høyde av storhet. For en ung mor med to sønner var det den økonomiske situasjonen og hjemmet, samt en fredfull verden som fascismen kunne oppnå, som var viktig. En forretningskvinne på 37 år snakket om at gjennom fascismen kunne hun hjelpe til å opprette en lykkeligere nasjon og sikkerhet for kvinner. Nest siste kvinne var en mor med arbeidende barn, som var lei av falske løfter fra myndighetene, og som mente at fascismen virket fornuftig. Siste kvinne, en eldre bestemor, mente at hun hadde blitt fascist på grunn av brutte løfter fra myndighetene, og at fascismen var en moderne bevegelse som ville gjøre ting bedre.¹⁵²

¹⁴⁷ Cullen, «Four women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 53.

¹⁴⁸ Cullen, «Four women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 54.

¹⁴⁹ Cullen, «Four women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 54.

¹⁵⁰ Cullen, «Four women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 56.

¹⁵¹ «Why fascism appeals to me», *Blackshirt*, 1. april 1933.

¹⁵² Jenny Linton, «Five Fascist women interviewed» *Blackshirt*, 16. november 1934.

I en artikkelserie fra 1939 i *Action*, ble flere kvinner intervjuet om hvorfor de hadde blitt med i partiet (navene deres står i anførselstegn fordi det er dette navnet de blir presentert med, men er en anonymisering av kvinnene). «Mrs Smith» med 9 barn, hadde blitt med i bevegelsen på grunn av hennes barn og usikkerheten rundt arbeid. En annen faktor hadde vært krig, og hun ville ikke ha en ny storkrig. For en annen kvinne, «Doreen Brown», var det en tidligere jobberfaring der hennes sjef hadde begått svindel som gjorde at hun søkte til fascismen. «Brown» hevdet at denne svindelen var urettferdig, og viste hvordan samfunnet ikke fungerte. «Josephine Bradley», en journalist, hadde blitt med i bevegelsen fordi hun likte ikke hvordan pressen i Storbritannia ble kontrollert og var full av korrupsjon. Den siste kvinne, «Gloria Hyde», var kabaretdanser og hadde blitt med i bevegelsen fordi britene mistet jobber på grunn av utenlandske arbeidere. Spesielt likte hun ikke jøder, ikke fordi de var jøder, men «because of the things they do.»¹⁵³

Det første som må sies er at BUF avisene er farget av propaganda, og det gjør det vanskelig å hevde at alt de skriver er troverdig, men de gir fortsatt en pekepinn på hva kvinnene kan ha sagt om hvorfor de var fascist. Skulle det være sånn at disse artiklene er falske, viser det fortsatt hva BUF mente var viktig for hvorfor kvinnene ble fascist. Frykten for en dårlig fremtid er en gjenganger i flere synspunkter. Fascismen fremmet et håp om en bedre fremtid for både kvinner og menn. Dette håpet om at alt skulle bli bra, er interessant. Den kommende fascistmakten skulle ta vare på, og bedre elendigheten mange mennesker levde i. På en side er det forståelig at mennesker lytter til de som snakker om at alle skal få det bedre, og deres forestilling om fascismen da, er ikke lik den vi har i dag. Så på bakgrunn av dette er det ikke rart at kvinner ble fascist.

Kvinnene sier mye forskjellig om hvorfor de ble medlem av partiet, og spesielt er det interessant hva Lorna, fra Cullens analyse sier. Hun hevder at det fantes en frihet i partiet for kvinnene. Lorna ble intervjuet i tiden etter at partiet var oppløst, og i BUFs egne aviser fra samtiden blir ikke frihet nevnt. Dette kan bety at BUF ikke var opptatt av likestilling i sitt parti, og at dette var noe som ble tatt for gitt. Flere av svarene gitt av kvinnene viser at de ikke var opptatt av kjønn, og de har ofte generelle svar på hvorfor de ble medlemmer: det handler mer om tiden, og hva partiet kunne gjøre for alle mennesker. Samtidig kan det tyde på at kvinnene ikke var opptatt av likestilling, og så ikke dette som en grunn til at de burde bli med i BUF. Kvinnene så på BUF som et parti der kvinner og menn var likestilte, og så ikke viktigheten av å presisere dette. BUF er konsekvente i flere avisinnlegg i å hevde at for å realisere fasciststaten måtte kvinner og menn jobbe sammen.¹⁵⁴ Det var viktig å fremstille partiet som en enhet, der kvinner og menn skulle gjøre en like stor innsats. Dette kan være grunnen til at BUF ikke fremmet likestilling i samtiden, men da Lorna ble intervjuet var det enklere å si at kvinnene hadde en selvstendighet og frihet til å gjøre hva de ville.

Typiske trekk ved de kvinnelige fascistene

Vi har allerede har vi sett på faktorer som kan fortelle oss hvorfor kvinnene søkte til fascismen, og nå skal vi se på hvem de kvinnelige fascistene var. Suffragetter og noen kvinner har allerede blitt nevnt i avisene, og vi kan begynne å danne oss et bilde av kvinnene i britisk fascisme. Her vil opplysninger allerede gitt, og nye, gjøre det klarere hvem de britiske kvinnelige fascistene var.

¹⁵³ «Why I joined Mosley» *Action*, 29. juli 1939; 12. august 1939; 19. August 1939; 26. august 1939.

¹⁵⁴ «Men and women Blackshirt co-operation», *Blackshirt*, 6. juli 1934.

Hvor stor kvinneandel partiet egentlig hadde er vanskelig å si noe om. Ut ifra en tabell Professor Julie Gottlieb fremstiller i sin forskning, kan fortelle oss om hvor mange kvinner som møtte på møtene til BUF.

Tabell 1.1¹⁵⁵

Date	Venue	Men	Women (%)
9 September 1934	London	3000	450 (13%)
3 March 1935	London	540	160 (23%)
7 May 1936	Victoria Park	1,120	180 (14%)
7 June 1936	London	1,400	260 (16%)
2 May 1937	London	800	250 (24%)
5 July 1937<	Trafalgar Square	1,900	360 (16%)
4 October 1937	Brixton	2,770	630 (19%)
19 April 1940	London (Women's Peace Meeting)	100	800 (89%)

Tabellen viser at det var flere menn enn kvinner på møtene, og gir en pekepinn på at partiet var mannsdominert i forholdet antall menn til kvinner. Samtidig viser denne tabellen kun kvinnene som var til stede på møter, men forteller ikke om hvor mange kvinner som faktisk var medlemmer av partiet. I forskningslitteraturen er det ingen som kan gi et ekstrakt tall på hvor mange kvinner som faktisk var medlemmer. Vi kan derfor anta at det var flere kvinner som var medlemmer enn hva forholdene på møtet sier. Jeg har valgt å inkludere tabellen for å vise til de eksakte tallene som kommer frem, og det er tallene som kommer før prosentandelen under kolonnen kvinner. De viser opp mot 800 kvinnelige medlemmer, og vi kan derfor anta at partiet hadde på et tidspunkt så mange kvinnelige medlemmer. Samtidig kan tallet være misvisende, og tyde på at det var flere medlemmer enn dette.

Valgkandidatene

I 1935 gjennomgikk BUF en omorganisering der målet var å etablere et velfungerende valgapparat i partiet. Av de 80 personene som ble valgt av Oswald Mosley, var 11 kvinner.¹⁵⁶ Alle ble presentert i *Action*, flere med bilder og alle med en kort introduksjon av personalia. De 11 kvinnene var: Nora Elam, L.M. Reeve*, Sylvia Morris, Muriel G. Whinefield*, lady Pearson*, Doreen Bell*, L.A King*, Mercedes Barrington, Anne Brock-Griggs, Olive Hawks og Viscountess Dorothy Downe*.¹⁵⁷

Ut ifra hva som står om de i *Action*, var flere av kvinnene tidligere medlemmer av det konservative partiet. Bare en av kvinnene hadde tidligere vært sosialist. Fire hadde jobbet under første verdenskrig, og flere av de blir omtalt med yrker og arbeid. I introduksjonen av tre av kvinnene, blir det nevnt utdanning og dette er fremhevet ganske tydelig. Det er derfor å anta at de andre kvinnene ikke hadde utdanning. To av kvinnene var suffragetter, og bare en av kvinnene blir nevnt med antisemittiske holdninger.

¹⁵⁵ Gottlieb, *Feminine Fascisme*, 47.

¹⁵⁶ Durham, *Women and Fascism*, 43.

¹⁵⁷ «Prospective British Union Parliamentary Candidates», *Action*, 21. november 1936; 28. november 1936; 5. desember 1936; 19. desember 1936; 2. januar 1937; 16. januar 1937; 23. januar 1937; 20. mars 1937; 12. juni 1937.

Det står lite om alder, og bare tre blir nevnt som unge eller i 20-årene. Det står ikke om de var gift, og flere er titulert med enten Mrs eller Miss. Vi kan derfor anta at de som står med mrs var gift: det er tre stykker. Under kun en av damene blir det nevnt hun hadde barn. To av kvinnene har tittel: Lady Pearson og Viscountess Dorothy Downe, som da er å anta var adelig. Vi får ingen tydeligere informasjon om de andre kvinnene når det kommer til alder, barn eller klasse. Det står svært lite om hvem de egentlig var, og informasjonen presentert her er det mest konkrete som står om dem.

Det denne informasjonen faktisk sier oss, er at kvinnene har noen fellestrekk. Om de fleste så står det at de arbeidet, hadde jobbet eller tatt utdanning som kan tyde på at BUF tiltrakk seg kvinner forbundet med arbeidslivet. Spesielt er det interessant å se på kvinnene som hadde arbeidet under første verdenskrig: tre av dem hadde og vært tidligere støttespillere av det konservative partiet. Dette kan tyde på en forbindelse mellom alder, opplevelser fra krigen og en avsky for det konservative partiet, som gjorde at de så mot British Union of Fascist som et nytt politisk parti der de kunne bli hørt. Denne forbindelsen mellom krigsopplevelser og å ha vært medlem av det konservative partiet tyder på politisk aktive kvinner, som ville gjøre en forskjell og hjelpe landet sitt. De kan ha følt at det konservative partiet ikke kunne hjelpe de med dette, og ble derfor medlemmer av BUF.

Et annet fellestrekk som vi kan se blant kvinnene, er at alder og utdanning henger sammen. To av kvinnene som blir beskrevet som unge, i 20 årene, hadde tatt utdanning. Ofte var denne utdanningen rettet mot politikk, eller samfunn. De blir derfor en kontrast mot de eldre kvinnene som bare blir beskrevet som arbeidende. Dette kan fortelle oss at unge kvinner som hadde blitt født under første verdenskrig eller rett etter, var opptatt av det politiske bildet internasjonalt og i Storbritannia. Dette var kvinner som hadde vokst opp under den store depresjonen, og vi kan derfor trekke slutningen om at disse kvinnene så på BUF som et parti som ville redde samfunnet fra økonomisk nedgang.

Samtidig som det finnes likheter, er det og forskjeller og individuelle særtrekk for kvinnene. Vi kan se at de har forskjellige bakgrunner: to vet vi er adelige, men vi får ikke informasjon om sosial status eller klasse på de andre. Det er derfor å anta at de representerer flere klasser. En av kvinnene hadde sosialistisk bakgrunn, og det er ikke nevnt noe om politisk bakgrunn på flere. Dette kan tyde på at de ikke hadde vært politisk aktive før de ble med i BUF. Informasjonen om kvinnene er begrenset. Det vi kan si er at det fantes kvinner i alle aldre, med ulik sosialbakgrunn og yrker.

Sosial status og alder

Analysen av valgkandidater viser at de varierte i alder. Samtidig kan vi se at BUF prøvde å appellere mest til unge mennesker. Flere steder i propagandaen henvender de seg direkte til unge, og i en artikkel skrevet av Mary Hearn*, 1934, står det «I belong to the greatest army in Great Britain – the army of youth»¹⁵⁸. Hennes artikkel viser hvordan fascismen var noe ungdommelig, og i sterk kontrast til de gamle, veletablerte partiene. For BUF var det viktig å vise et skille på denne nye moderne bevegelsen som hadde andre tanker og løsninger på problemer, enn myndighetene som styrte Storbritannia. Derfor var det vanlig at unge mennesker ble medlemmer av bevegelsen. Dette var ikke bare uproblematisk, og med disse ungdommelige holdningene kunne det derfor oppstå ungdommelig umodenhet som ble uttrykt i voldelige konfrontasjoner med antifascister.

¹⁵⁸ Mary Hearn, «To the army of youth there has come a new creed», *Blackshirt*, 24. august 1934.

Som valgkandidater, kvinnene intervjuet og Stephen Cullen sin analyse viser var det mange unge kvinner som ble medlemmer: de varierte i alderen fra 17-25 år.

Analysen av valgkandidater og intervjuene viser at flere kvinner var over 30 år da de ble med i bevegelsen. Flere av kvinnene hadde arbeidet under første verdenskrig, og vi må anta at de da var over en viss alder i 1914. Andre kvinner blir presentert med en viss alder som viser over 30 år, og noen blir presentert med arbeidende barn og barnebarn. Disse eksemplene gjør at vi kan anta at de hadde en viss alder, og da over 30 år. Et godt eksempel på en kvinne i høyere alder er Oswald Mosleys mor, Maud Mosley. Oswald Mosley var 37 da partiet ble grunnlagt, hans mor må derfor være eldre. Maud Mosley ble første leder av kvinneavdelingen.

Det vi kan si om klasse er at vi ser kun to kvinner presentert med titler. Vi kan derfor trekke slutningen om at de andre kvinnene ikke hadde titler. Samtidig kan vi se at flere kvinner blir presentert som arbeidende. Arbeid kan være misvisende, og det er ikke sikkert at arbeidende kvinner var en del av lavere klasse, men i samtiden jobbet mange kvinner fra lavere klasse. Det er derfor å anta at BUF appellerte mest til kvinner som var middelklasse eller lavere. Dette stemmer mye overens med BUFs politikk: der arbeidsledighet og at den økonomiske situasjonen skulle forbedres var viktig. Det finnes et annet vesentlig punkt i dette, og det er at vi vet at flere kvinner reiste mye (se appendiks). De besøkte Tyskland og Italia, eller Frankrike. Kvinner som Diana Mosley, Anne Brock-Griggs og Mary Allen besøkte Tyskland flere ganger, og dette tyder på at de hadde både tid og ressurser til å foreta disse reisene. At kvinnene hadde den økonomiske muligheten til å reise viser til en høyere klasse. Det var derfor stor variasjon i hvilke samfunnslag kvinnene kom fra, og historikere hevder at fascismen appellerte til eliten, men prøvde å nå ut til de lavere klassene.¹⁵⁹

Tidligere politisk bakgrunn

Det som kan sies er at det var mest vanlig at kvinnene hadde en tidligere politisk bakgrunn i et av de større partiene. For kvinnene som søkte til BUF var det vanlig å tidligere ha vært en del av det konservative partiet, men kvinnene hadde og vært medlemmer av arbeiderpartiet (Labour Party) og kommunistpartiet. Dette var samtidig svært uvanlig.

Det oppsto en konkurranse mellom de fascistiske partiene og det konservative partiet om å appellere til folket. Gottlieb skriver:

From its advent in Britain, fascism had the greatest affinity with the Conservative Party, attracted women with radically conservative beliefs who sought to play more militant and pro-active roles than those offered by the Conservative Associations, and during the 1920s women in the British Fascisti (BF) were advised to vote Tory in elections.¹⁶⁰

Sitatet underbygger denne konkurransen, og viser til at flere kvinner fant en større selvstendighet i fascismen, enn i det konservative partiet. Som vi kan se hadde flere av valgkandidatene tidligere vært medlemmer av det konservative partiet. Dessverre står det ingenting om dette i intervjuene i BUF-avisene. I Cullen sin analyse kan vi se at flere

¹⁵⁹ Thurlow, *Fascism in Britain*, 34.

¹⁶⁰ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 73.

foreldre hadde konservativ bakgrunn, og derfor var det og flere av kvinnene som hadde vært innom det konservative partiet.¹⁶¹

I sitt sitat skriver Gottlieb at kvinnene søkte til fascismen fordi de ville ha en mer militant og aktiv rolle i politikken. Kvinnene ville bli hørt i den politiske sfæren, og de så på BUF som et virkemiddel for å kunne bli hørt. Jeg vil påpeke at dette henger sammen med den fascistiske politikken der BUF satte sin politikk opp mot den gamle. Der gikk de hardt ut mot «Old Gang Politics», som BUF hevdet, ikke fungerte i det britiske samfunnet. BUF ble en annen type konservatisme. Med dette mener jeg at de konservative elementene i BUFs politikk appellerte til tidligere konservative, men gjorde samtidig at politikken ble noe nytt og moderne, som kunne åpne for muligheter der kvinnene fikk en større plass i det politiske. Det var og vanlig at kvinnene var medlem av både det konservative partiet og BUF samtidig.

Det var ikke mange kvinner som ble med fra den «rødesiden», fra kommunismen. De forutbestemte forestillingene våre om kommunisme og fascisme kan forklare dette. Det kan virke som at det er noe uforenelig med kommunisme og fascisme, der de blir plassert på ytre høyre og ytre venstre. Jeg tror det er mer naturlig å se det som en sirkel, der ekstremisme, vold og diktatur står sentralt. I bunn og grunn appellerer begge ideologier til det samme i mennesker. Samtidig er det viktig å understreke at veien til målet, for ideologien, er dypt forskjellige og politikken rundt ideologiene utspiller seg på forskjellige måter. En av grunnene til at flesteparten av kvinnene kom fra den konservative siden, og ikke den kommunistiske, er denne forestillingen. Ideologiene er på hver sin side av det politiske spekteret, og på denne måten blir de motsetninger. Det er derfor vanskelig å ta steget fra ytre venstre til ytre høyre. Samtidig skal vi ikke undervurdere at de er motsetninger, og forskjellige ideologier. I mellomkrigstiden havnet ofte kommunister og fascistere i konfrontasjoner, og de hadde forskjellige måter å se ting på. Det var derfor noe appellerende ved fascismen for noen, mens det var mer appellerende ved kommunismen for andre.

På tross av dette var det flere kvinnelige medlemmer som hadde vært medlemmer av partier på «feil side» før de kom til BUF. Mary Richardson og Olga Keyes ble medlem fra det kommunistiske partiet. Olga Keys* skrev en artikkel i *Action*, hvor det står at det kommunistiske partiet var kyniske materialister som var mer opptatt av andre land.¹⁶² På grunn av dette begynte hun å finne andre veier for å kunne utfolde sine sosialistiske tanker. Keyes begynte å lese fascistlitteratur og høre på Oswald Mosleys taler. Dette gjorde at hun ble medlem av British Union of Fascist, og i artikkelen oppfordret hun andre kvinner til å lese fascistlitteratur. Olga Keyes artikkel har flere betydninger. På en side viser det en kvinne som kom fra den rødesiden fordi hun mener at den siden ikke var sosialistisk nok, og fremmer derfor at fascismen var «riktig» sosialisme. På den andre siden er hennes artikkel et sterkt virkemiddel for å få andre «røde kvinner» til fascismen. Hun oppfordret mennesker som var svært negative til fascismen, om å gi det en sjanse. Olga Keyes blir et symbol i denne sammenhengen, der selv kommunister kunne bli fascistere. Det er andre aspekter ved Olga Keyes og Mary Richardson som burde bli tatt med i denne sammenhengen. Julie Gottlieb hevder at for Keyes og Richardson, representerte BUF en ny sjanger av politisk organisering; et ikke-parti parti.¹⁶³ Altså fant de en tilhørighet i en

¹⁶¹ Cullen, «Four women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 54.

¹⁶² Olga Keys, «Ex-communist woman tells why fascism is only true socialism», *Action*, 29. oktober 1938.

¹⁶³ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 75.

bevegelse der de kunne utfolde seg utenfor det etablerte partisystemet som ikke ga dem frihet til å ytre sine meninger.

Flere kvinner hadde ikke en tidligere politisk bakgrunn da de ble medlem av BUF, og dette sammenfaller med at BUF appellerte til unge mennesker. Samtidig kunne det være eldre mennesker som ble med som heller ikke hadde tidligere politisk bakgrunn. Dette understreker appellen BUF hadde til mennesker av alle samfunnslag og alder. For disse menneskene handlet det ofte om hva BUF lovet i sin politikk. Et eksempel på dette er Yolande McShane og hun sa «I found Mosley´s ideas attractive – they seemed to promise a better life for the very poor.»¹⁶⁴ Andre ble med, fordi familiemedlemmer ble medlemmer av BUF. Mødre som fulgte sønnene sine, mødre og døtre, og fedre og døtre. Dessverre er dette lite forsket når det kommer til litteraturen, men litteraturen nevner flere som ble med på grunn av familiemedlemmer.¹⁶⁵

Det kvinnelige fascistsymbolet

Anne Brock-Griggs ble medlem av partiet tidlig i 1935, og startet i rollen som «Woman Propaganda Officer». I en artikkel-serie, skrevet i 1936, om «British Union Personalities» der partiet presenterte en kort biografi av viktige personer i bevegelsen, ble hun presentert som nummer 3 i rekken.¹⁶⁶ At hun ble presentert som nummer 3 vil ikke si at hun hadde plass som nummer 3 i partiets hierarki, siden Oswald Mosleys høyrehånd ble presentert som nummer 11 og hadde en høyere status i partiet enn Brock-Griggs.¹⁶⁷ En presentasjon av Brock-Griggs i denne artikkel-serien tyder derimot på at hun var viktig for partiet.

Brock-Griggs var lidenskapelig opptatt av å drive med propaganda, og ofte holdt hun offentlige møter utendørs eller talte på BUF møter.¹⁶⁸ I artikkelen blir Brock-Griggs fremstilt som en av de mest populære offiserene i BUF og hyllet for hennes taleevner.¹⁶⁹ Det kommer tydelig frem at hun var en ressurssterk kvinne som ofret mye for bevegelsen: «The many demands made upon her time by the manifold duties she has undertaken leave little leisure, but she is never too busy that she cannot spare a few moments to give helpful advice to women officers and members (...)»¹⁷⁰. Ved å fremstille Brock-Griggs på denne måten viste BUF at dedikasjon var viktig for bevegelsen, og viser til hva partiet mente var viktig at kvinnene gjorde. Hun kan derfor sies å ha blitt et symbol på en god kvinnelig fascist.

Anne Brock-Griggs ble ikke bare brukt av partiet som et symbol på en god fascistkvinne. Selv var hun svært opptatt av å fremme sitt ideologisk ståsted, og sine meninger i partiet. I 1936 ble hun redaktør for «Women´s Page» i *Action*, der skrev hun:

My views may not be yours, but they are subjects which most of us have thought about, and upon which each of us must sooner or later form an opinion. In another part of this page we shall deal with matters relating to the home, in which we do

¹⁶⁴ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 76.

¹⁶⁵ Gottlieb, *Femine Fascism*, 76.

¹⁶⁶ «British Union Personalities», *Action*, 21. november 1936.

¹⁶⁷ «British Union Personalities», *Action*, 16. januar 1937.

¹⁶⁸ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 286.

¹⁶⁹ «British Union Personalities», *Action*, 21. november 1936.

¹⁷⁰ «British Union Personalities», *Action*, 21. november 1936.

not lose sight of the relationship between our homes and the larger landscape of the State.¹⁷¹

Her ser vi at det var viktig for Brock-Griggs å fremme både fascismen og «hjemmet». Gjennom sin spalte skulle hun vise hvordan fascismen kunne løse problemer vanlige mennesker hadde hjemme, og ytre sine egne meninger om nettopp dette. Dessverre ble ikke «A Women´s Outlook» en fast spalte i *Action*, men Brock-Griggs fortsatte å skrive artikler spredt i BUF-avisene. I denne masteroppgaven blir Anne Brock-Griggs tanker og meninger brukt for å analysere forskjellige aspekter av kvinnene i British Union of Fascist.

Det var ikke bare gjennom BUF-propaganda hun uttrykte sine meninger. I en gjengivelse av et møte holdt av BUF i avisen *Western Daily Press* står det skrevet at Anne Brock-Griggs hadde holdt et møte i Bristol, der hun hadde snakket om kvinnene i fascismen. Til spørsmålet om hva kvinners plass hadde vært under fascismen svarer hun at den hadde vært mye bedre, enn i den demokratiske staten. Kvinner ville ha absolutt likestilling av representasjon, en sann stemme i landets regjering, spesielt når det gjelder sosiale reformer som var viktige. De skulle få lov til å ha den jobben de ville - lik lønn for likt arbeid.¹⁷² Videre står det at hun forklarte behovet for et nytt system, og hvordan fascismen ville gjøre dette bedre. Her ser vi at informasjonen kommer fra den uavhengige pressen, og viser at det var ikke bare i BUF-propaganda at Brock-Griggs uttrykte sine meninger. Det tyder på at hun var opptatt av å fremme fascismens syn på kvinner, på en positiv måte. Dette viser en sterk dedikasjon og vilje til å virkelig fremme det hun mente var viktig. Uavhengig om dette var i rammer av partiet, eller uavhengig av partiet. Med dette mener jeg at det ville være enklere å si noe negativt om fascismen i ikke-BUF propaganda, men selv her fortsatt hun å overbevise om de gode sidene ved fascismen.

Det var ikke bare i BUF-propaganda og på BUF-møter at Anne Brock-Griggs ble en kjent skikkelse for partiet. Hun sto som parlamentarisk kandidat for partiet, og som kandidat i LCC-valget i London. LCC var det høyeste regjerende organet i grevskapet London fra 1889 til 1965. Det var også det første folkevalgte lokalstyre som omfattet hele London.¹⁷³ Det er interessant å se hva partiet skrev om Brock-Griggs foran disse valgene. Foran parlamentsvalget sto det skrevet om Brock-Griggs: «During the past few years of her service with the BU she has made a great name for herself as one of the finest of the women speakers whose services are so freely put at the disposal of National Socialism.»¹⁷⁴ med dette ser vi at BUF mente det var viktig å fremme hennes gode navn, og spille på at dette var en sikkerhet for at hun var en god kandidat for partiet. Foran LCC valget ble hun fremstilt som en god kone, god mor og en fremdragende kvinnelig fascist.¹⁷⁵

Ved slutten av partiets levetid, rundt 1939, forsvant Anne Brock-Griggs fra partiet. Det finnes bevis for at hun var en del av fredskampanjen da hun ble truet med fengsel for å ha forstyrret freden. Etter dette forsvinner Brock-Griggs fra både *Action* og *Blackshirt*, og Oswald Mosley skal ha sagt i 1939 at hun var permittert fra sin stilling på grunn av helsemessige årsaker.¹⁷⁶ Da interneringene startet ble hun internert, og ble syk under fengselsoppholdet sitt. Hun døde av kreft i 1960-årene.

¹⁷¹ Anne Brock-Griggs, «A Woman´s Outlook», *Action*, 21. februar 1936.

¹⁷² «Policy of British Union of Fascist», *Western Daily Press*, 19. februar 1936.

¹⁷³ Andrew Saint, *Politicians and the People of London: the London County Council, 1889-1965* (London: Hameldon Continuum, 1989)

¹⁷⁴ «Prospective Parliamentary Candidate», *Action*, 20. mars 1937.

¹⁷⁵ «Anne Brock-Griggs, Limehouse», *Action*, 9. januar 1937.

¹⁷⁶ Gottlieb, *feminine fascism*, fotnote 59, 86.

Anne Brock-Griggs er et godt eksempel på en kvinnelig fascist: hvem hun var, og hva hun sto for. Dette ble brukt av partiet for å fremme et symbol på den gode kvinnelige fascist. Anne Brock-Griggs viser og at i den britiske fascistbevegelsen var det rom for at kvinner kunne utfolde seg. Dette utnyttet Brock-Griggs, og i BUF-propaganda fikk hun skrive om kvinnelige-temaer og appellere til kvinner om det hun mente var viktig: når det kommer til fascismen, og når det kommer til hverdagslige ting.

Variasjonen blant kvinnene

Det var stor variasjon i hvem de kvinnelige fascistene var, og hvorfor de ble medlemmer av partiet. Kvinnene varierte i alder, klasse og tidligere politisk bakgrunn. Det var tidligere suffragetter som var feminister, og kvinner som ikke var det. Kvinnene var arbeidende, arbeidsløse, hadde barn, barnebarn eller var barnløse. Dette viser at BUF hadde en følgerskare som var svært variert, og de appellerte til mange kvinner. Det var ikke bare en bestemt type kvinner som var medlemmer av partiet. Dette kan vi se konkret i de kvinnelige valgkandidatene: de representerte forskjellige typer kvinner, og viser de store forskjellene.

Siden det var forskjeller i hvem kvinnene var, hadde kvinnene forskjellige grunner til hvorfor de var medlemmer av partiet. Vi kan se at BUF prøvde å tiltrekke kvinner med løfter om en bedre fremtid, og det var mange kvinner som ble med i partiet på grunn av disse løftene. De 14 kvinnene som konkret sier noe om dette, og de fire suffragettene, viser at kvinnene hevdet at fascismen virket fornuftig, fremmet en fredspolitikk og partiet var en ny dynamisk kraft i samfunnet.

At kvinnene ble medlemmer av partiet, viser en selvstendighet der kvinnene tok selvstendige valg om å bli med i et fascistisk parti. Suffragettene så på BUF som et parti der de kunne fremme sin feministiske tankegang, og fortsette sin kamp for likestilling mellom kvinner og menn. Flere av de andre kvinnene nevner også dette. De opplevde at BUF var et parti som fremmet kvinner, og hva kvinnene kunne gjøre for å bedre sin egen situasjon i datidens samfunn. Dette er viktig, og viser at det fantes en appellerende selvstendighet i partiet, som var viktig for kvinnene.

Anne Brock-Griggs og hennes maktposisjon er det mest konkrete eksemplet på at kvinner faktisk opplevde dette i partiet. Hun ble fremmet av partiet som et kvinnelig fascistsymbol, men utnyttet selv dette. Hun fremmet sine tanker og meninger om partiet, og kvinnene i partiet på en positiv måte. Brock-Griggs viser at lovnadene partiet kom med, om kvinnene, faktisk skjedde og at partiet fremmet gode fascistkvinner.

Kapittel 5 Arbeid, kurs og kampanjer

I British Union of Fascist hadde kvinnene mange forskjellige arbeidsoppgaver. Dette kunne være arbeid direkte for partiet, som i administrasjon, eller arbeid for å fremme fascismen i Storbritannia, som var det vanligste. Kvinnene kunne ta kurs der de lærte mer om fascismen, og hvordan de kunne hjelpe partiet på best måte. I dette kapitlet vil jeg analysere flere av arbeidsoppgavene kvinnene hadde, og gjennom dette vil jeg vise til to sider. På den ene siden vil jeg vise at arbeidsoppgavene førte til en selvstendighet for kvinnene, og på den andre siden vil jeg vise at kvinnene selv opplevde en selvstendighet gjennom arbeidet de utførte for partiet.

Jeg har valgt å fokusere på kvinnelige sikkerhetsvakter som opptrådte med vold på BUF-møter, BUFs valgkampanje i Øst-London og fredskampanjen som partiet førte i 1940. Det å være sikkerhetsvakt var en bestemt arbeidsoppgave, og som analysen vil vise var det frigjørende. Kvinnelige valgkandidater vil vise hva det betydde for kvinnene og partiet at kvinner fikk representere partiet på denne måten. Den siste, fredskampanjen, var en felles arbeidsoppgave for alle kvinnene i partiet, og det er gjennom denne vi kan se betydningen av arbeidet kvinnene gjorde.

Gjennom å analysere arbeidsoppgaver og kurs, vil jeg vise at kvinnene opplevde selvstendighet gjennom arbeid. Det de gjorde for partiet var viktig, og viktig i den forstand at partiet ikke hadde klart seg uten kvinnene. Det var ofte kvinnene som rekrutterte nye medlemmer, og ga ut viktig informasjon til andre medlemmer. Ved å vise hva kvinnene gjorde blir det tydeligere at dette var like mye et parti for kvinner, som for menn, og at det fantes en selvstendighet i dette.

I kapitlet har jeg valgt å presentere Diana Mosley, Oswald Mosleys andre kone, og gjøre en analyse av arbeidet hun gjorde for partiet. Diana Mosley var en ekstraordinær dame, og hennes tette bånd til Adolf Hitler og Tyskland var uvurderlige for BUF. Hun er et godt eksempel på at kvinners oppgaver var viktig for partiet, og at, i hennes tilfelle, var det naturlig at en kvinne fikk en av de viktigste oppgavene i partiet.

Aktiviteter og oppgaver

I april 1934 kom det ut en artikkel i *Blackshirt* med tittelen: «How women members can help» av Esther Makgill. Esther Makgill skrev:

Every day the Women's section of the fascist movement is increasing in numbers and enthusiasm, but as new members rally to our ranks, they are often at loss to see what practical way they can support the fascist cause.¹⁷⁷

Videre skriver hun om hva kvinnene kunne gjøre for partiet. Hun hevder at kvinner hadde mer tid til rådighet, enn menn, som de kunne bruke for å hjelpe bevegelsen. Med dette mente hun at kvinnene ofte ikke hadde arbeid på dagtid, og arbeidet de gjorde hjemme førte til at de hadde mer tid. Kvinnene kunne selge propaganda, gi ut informasjon til kvinner og organisere tilsetninger der de kunne få inn mer penger til partiet. Spesielt legger hun vekt på pengehjelpen kvinnene kunne bidra med. Det virker som at hun mener at jobben med å få mer penger til bevegelsen, var mye av kvinners ansvar. Det var kvinnene

¹⁷⁷ Esther Makgill, «How Women Members can help», *Blackshirt*, 13-19. april 1934.

som hadde tid og ressurser til å arrangere basarer som kunne hjelpe bevegelsen økonomisk.¹⁷⁸

Et annet punkt hun nevner var at kvinnene var essensielle i organiseringen av ungdomsbevegelsen til partiet. Her ser vi at det var like viktig det kvinnene gjorde innad i partiet, som utad. Flere kvinner var sekretærer til styret i bevegelsen, og tok seg av ungdomsgruppen og barn. Kvinnene holdt møter for hverandre, der de snakket om fascismerelaterte temaer og te kvelder som skulle informere medlemmer om progresjonen til bevegelsen.¹⁷⁹ Det var ikke bare propaganda og offentlige møter som kvinnene tok seg av. Dette viser at det var en arbeidsplass for kvinner innad i partistrukturen og.

Propaganda

Det vanligste kvinnene drev med var å jobbe med propaganda. De delte ut brosjyrer og solgte bøker skrevet av lederne i partiet. Den vanligste boken å selge var *The Greater Britain*, Mosleys manifest. Under propagandaarbeid var det vanlig at kvinnene drev med «canvassing» eller dør-til-dør verving av medlemmer. I juli 1934 hadde partiet en «Women Canvassers Campaign» der de søkte 50 kvinner. Det var åpent for alle som kunne avse to kvelder i uken.¹⁸⁰ Kvinner trykte indeksskort og systematisert delte det ut på dørene til folk. Kvinnene svarte så på spørsmål, minte husstanden på neste BUF møte, og delte ut gratis fascistlitteratur.¹⁸¹ Gjennom dette arbeidet nådde partiet ut til mange husstander og fikk delt ut informasjon. Dette er et godt eksempel på at kvinnene var en drivkraft i partiet. Uten kvinnenenes arbeid er det ikke sikkert at partiet kunne delt ut propaganda like effektivt. I februar 1934 ble «Special Propaganda Patrol Squad» opprettet under ledelsen av Phyllis Davies og Marjorie Aitken, som var ansvarlige for å selge litteratur og annet relatert til propaganda.

I en artikkelserie i *Action*, fra 1939: «Woman's part in British Union» kommer det frem at det viktigste kvinnene gjorde var å snakke med andre. Det står «The approach of women to speaking is in some important respect different from that of men. Always the inspiration of women has more personal derivation»¹⁸². I den neste artikkelen i denne serien ble det vektlagt at den ikke-aktive kvinnen kunne snakke med andre, og dele informasjon om bevegelsen.¹⁸³ Dette krevde ikke mye, og det var snakk om å bare snakke om fascismen med naboer eller andre kvinner. Dette var for å vise at all hjelp kvinner kunne gi til bevegelsen, uansett hvor stort eller lite det var, var viktig. Det samme går igjen i siste artikkel i serien: igjen understreker artikkelforfatteren at det individuelle propaganda arbeidet som kvinnene gjorde var av høy betydning.¹⁸⁴ Samtidig trekker artikkelen frem at det var viktig med en presseboikott av de andre avisene i Storbritannia. De andre store avisene begynte å boikotte BUF aktiviteter og partiet, og de ville ikke skrive om BUF i avisene. Det var derfor viktig at BUF kvinnene gjorde det samme mot den uavhengige pressen, og heller stolte på hva BUF skrev. Her ser vi direkte at BUF hevdet at de hadde den virkelige sannheten i hva de skrev om, og som vi vet stemmer ikke dette. Det viser

¹⁷⁸ Esther Makgill, «How Women Members can help», *Blackshirt*, 13-19. april 1934.

¹⁷⁹ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 65.

¹⁸⁰ «Women Canvassers Campaign» *Blackshirt*, 6. juli 1934.

¹⁸¹ Martin Durham, «Women in the British Union of Fascist, 1932-1940» i *This working-day world: Women's lives and culture(s) in Britain 1914-1945*, redigert av Sybil Oldfield (Storbritannia: Taylor og Francis Ltd, 1994), 105.

¹⁸² «Woman's part in the British Union», *Action*, 14. januar 1939.

¹⁸³ «Woman's part in the British Union», *Action*, 29. januar 1939.

¹⁸⁴ «Woman's part in the British Union», *Action*, 4. mars 1939.

fortsatt at BUF mente de hadde rett, og fremmet dette veldig sterkt ovenfor sine medlemmer.

Den aktive stemmen

Etter hvert ble det vanlig at kvinnene holdt offentlige møter, både inne og ute. Frem til 1934 var det bare menn som fikk lov til å tale offentlig utendørs av partiet, men fra tidlig 1934 ble det en endring på dette.¹⁸⁵ Det var ikke mange kvinner som hverken kunne, eller ville tale. Derfor ble det holdt kurs der kvinnene kunne lære seg å snakke om fascismen. I samme artikkel som nevnt over, av Esther Makgill, var det en oppfordring der partiet trengte flere kvinnelige talere.¹⁸⁶ Etter grunnleggelsen av «Women´s Propaganda Section» i 1935, ble dette ytterst populært blant kvinnelige medlemmer, og Anne Brock-Griggs kunne rapportere:

(...)Steady progress in the training of women speakers. The old democratic parties, could not produce speakers like these (...) The majority young, courageous yet level-headed, giving speeches which in the simplicity of language and sincerity could not fail to convince.¹⁸⁷

Gjennom at kvinnene fikk agitere ble propagandaen mer personlig. Kvinnene hadde en stimulerende påvirkning på mennesker, og ble et vennlig uttrykk i det ellers harde fascistmiljøet. Disse kursene gjorde at kvinnene ble lært opp, i å snakke om fascismen, og gode eksempler på at kvinnene brukte dette konkret var i debatter.¹⁸⁸ Tidlig i 1934 var det den mannlige direktøren for propaganda som hadde debattert med antifascisten Ellen Wilkinson, men i desember samme år var det Olga Shore som gjorde dette.¹⁸⁹ Debatten handlet om demokrati vs fascisme, og ble holdt av «The National Women Citizens Association» i Purley. Dette viser en utvikling av kvinners arbeid i partiet. Først var det en mann som hadde hatt debattrollen, men etter hvert som kvinnene ble kompetente innenfor dette området, overtok de jobben og forsvarte seg selv.

Blackshirt

Andre aktiviteter og kurs var mer fysiske. Kvinnene lærte førstehjelp, og dro på ambulanskurs så de kunne bistå medlemmer som havnet i voldelige konfrontasjoner. Kursene ble holdt internt av bevegelsen. Kvinnene kunne ta fekterkurs, flyverkurs og bli trent opp i jiu-jitsu.¹⁹⁰ Flere av de fysiske kursene hadde en ekstrem side, rettet mot de kvinnelige medlemmene av Blackshirts.

Noe av det mest ekstreme kvinnelige medlemmer av BUF arbeidet med, var å være en del av Blackshirt. De jobbet som sikkerhetsvakter på møter, og det var denne gruppen som ofte havnet i voldelige konfrontasjoner. British Union of Fascist er et parti som ved flere anledninger, i litteratur, blir betegnet som et voldelig parti. Ved flere hendelser havnet fascistene i slåsskamp med antifascister eller kommunister, og de beste eksemplene på disse hendelsene er møtet i Olympia i 1934 og Battle of Cable Street i 1936.

¹⁸⁵ Maud Mosley, «A message to the women Blackshirts from Maud Mosley», *Blackshirt*, 7. september 1934.

¹⁸⁶ «How Women Members can Help», *Blackshirt*, 13-19. april 1934.

¹⁸⁷ Durham, «Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 102.

¹⁸⁸ Durham, «Women in the British Union of Fascist, 1932-1940», 102.

¹⁸⁹ «Democracy vs Fascism», *Blackshirt*, 7. desember 1934.

¹⁹⁰ Gottlieb, *feminine fascism*, 66-67.

Det er med dette som bakgrunn at jeg hevder det å være en del av Blackshirts var noe av det mest radikale kvinnene kunne gjøre i BUF. For det meste var det forbeholdt menn å være sikkerhetsvakter, men BUF hadde en regel om at menn ikke fikk lov til å bruke makt eller vold mot kvinner. Dette var helt uavhengig av hvem kvinnene var, med tanke på partitilhørighet. Derfor trengte BUF kvinner som kunne håndtere andre kvinner. Derfor ble flere kvinner trent opp i jiu-jitsu for å kunne forsvare seg og partiet. I 1933 var det bare 50 kvinner som fikk lov til å trene for å bruke makt, men dette endret seg da flere kvinnelige medlemmer ble med. Etter møtet i Olympia i 1934, ble det rapportert at flere fascistkvinner hadde vært voldelige, men og ble utsatt for vold av kvinner fra andre partier.¹⁹¹ Etter en hendelse i Manchester i 1934 havnet Marjorie Aitken, lederen for «Special Propaganda Patrol Squad» i domstolen for voldsbruk. Hun hevdet at en kvinne hadde angrepet Aitken først, men den andre kvinnene hevdet det motsatte. Dessverre står det ingenting om hvem som ble dømt.¹⁹²

Som vi kan se var det få kvinner som fikk være sikkerhetsvakter da partiet ble opprettet. I 1934 ble det opprettet en egen «Women's Defence Force» under den tidligere nevnte «Special Propaganda Patrol Squad», og flere kvinner kunne bli sikkerhetsvakter.¹⁹³ Før dette hadde kvinnene vært avhengige av at menn kunne stille som sikkerhetsvakter på møter, men med opprettelsen av «Women's Defence Force» innebar det en frihet der kvinnene selv systematiserte bruken av egne sikkerhetsvakter. Da var ikke kvinnene lenger like avhengige av menn for å holde møter. Dette kan sies å ha vært positivt for både kvinnene og partiet. Gjennom å løse problemet der menn ikke fikk røre kvinner, ved å gi kvinnene muligheten til å være sikkerhetsvakter, førte dette til at kvinnene kunne utfolde seg mer selvstendig. Det å være en del av Blackshirt, er et godt eksempel på kvinnelig uavhengighet i partiet. Dette viser at det var et rom for at kvinnene skulle være uavhengige av menn, og at de kunne være selvstendige.

Det var ikke vanlig for kvinnene å være sikkerhetsvakter. De fleste kvinnene holdt seg til ikke-voldelige oppgaver. Med det sagt vil jeg tro at denne voldelige naturen til Blackshirts var en del av appellen for at noen kvinner søkte til BUF og Blackshirts. Ved å være en del av denne voldsbruken ble kvinnene frigjort. Med dette mener jeg at voldsbruk var uvanlig for kvinnene, men gjennom et system som tillot dem å bruke vold var det kvinner som opplevde dette som spennende. På den måten fikk de større frihet til å utfolde seg, utenfor samfunnets regler og dogmer. Sett i sammenheng med at flere eks-suffragetter ble medlem av partiet, kan vi se at voldsbruk var en felles faktor for begge disse gruppene. Den autoritære stilen til Blackshirts, og partiet for øvrig, var en appell mange kvinner fant tiltalende. Dette var en faktor for at kvinner søkte til fascismen, fordi fascismen åpnet for muligheter der kvinnene kunne uttrykke seg på en annen måte enn tidligere. I denne sammenhengen vil jeg si at, det var ikke bare i British Union of Fascist at kvinner brukte vold. Dette var og vanlig i det kommunistiske partiet. På en måte handler det om at ekstreme ideologier, i mellomkrigstiden, åpnet for at kvinner kunne «bryte ut» av den tradisjonelle standarden som var satt for kvinnene.

¹⁹¹ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 66-67.

¹⁹² Durham, *Women and Fascism*, 40.

¹⁹³ Durham, *Women and Fascism*, 39.

Valgkampanjen

I forrige kapittel presentert jeg de kvinnelige valgkandidatene, og brukte de i en analyse av de kvinnelige fascistene. Her vil jeg ha et fokus på hva det betydde for kvinnene og BUF at de brukte kvinner i sin valgkampanje. En av de viktigste aspektene ved omorganiseringen i 1935 var å etablere et valgapparat innad i partiet. British Union of Fascist skulle gjøre Storbritannia fascistisk gjennom valg. Oswald Mosley valgte å ikke stille kandidater til valget i 1935. Grunnen til dette var fordi partiet bare hadde eksistert i tre år, og de hadde ikke rukket å etablere et ordentlig valgapparat. Mosley skrev:

The first stage was to create a movement. The second stage is to create an election machine. We completed the first stage in record time. We are determined also to complete the second stage in record time. Therefore, our motto in this election is «Fascism next time».¹⁹⁴

Av de 80 kandidatene var 11 kvinner. Partiet var veldig stolte av dette, og som vi kan se var deres prosentandel av kvinner større enn de andre partienes prosent før 1935. Før «general election» i 1935 hadde det konservative partiet 19 kvinner som kandidater av deres 585, arbeiderpartiet med 35 kvinnelige av 552, og Det liberale parti hadde 11 av 161. BUF stilte ikke kandidater før valget i 1935, og den første kvinnelige kandidaten ble presentert i 1936. Det kan derfor være feil å sammenligne disse tallene, men samtidig kan det vise at BUF presenterte så mange kvinnelige kandidater på grunn av de andre partienes lave kvinneprosent. Med dette mener jeg at BUF brukte kvinnelige kandidater for å vise at de var et parti der kvinner ble hørt og kunne bli sett.

I november 1936 annonserte Oswald Mosley den første kvinnelige valgkandidaten fra partiet: Nora Elam. Med dette mente Mosley at «he was glad indeed to have the opportunity of introducing this first candidate, and it killed for all time the suggestion that National Socialism proposed putting British women back into the home»¹⁹⁵. Gjennom dette sitatet får vi Mosleys syn på hvorfor kvinnene fikk stille til valg, og viser at det var et bevist valg med en hensikt, for å utfordre tankene om fascismen. Samtidig er det viktig å vektlegge hva det faktisk betydde for kvinnene å bli valgt, og ikke bare hva det betydde for partiet.

De kvinnelige kandidatene representerer et stort mangfold. Som analysen i forrige kapittel viser hadde kvinnene forskjellige bakgrunner, sosialt og politisk. De varierte i alder, og hva de jobbet med. Kvinnene hadde forskjellige synspunkt på livet, og representerer forskjellige velgergrupper. Det at det er nettopp disse kvinnene som ble valgt er ikke tilfeldig. I fremstillingen av alle 11 kvinner dekker de hver sine velgergrupper. Vi har de unge og de gamle: de som jobbet under første verdenskrig og de som enda da ikke var født. Kvinnene hadde forskjellige politiske bakgrunner: tidligere konservative, de som ikke hadde hatt en tidligere partitilhørighet og sosialister. I denne gruppen finnes det kvinner uten utdanning og arbeid, og det finnes de med utdanning og arbeid. Det som er felles med alle er at de blir fremstilt som gode fascistere og gode forbilder.

Ved å utnevne disse kvinnene dekket partiet forskjellige velgergrupper. På denne måten ble den kvinnelige fascistene mangfoldig og kunne appellere til alle. Dette viser to ting. For det første viser det at British Union of Fascist ville ha med alle kvinner, uansett status og

¹⁹⁴ Oswald Mosley, brev til redaktøren, *Mid Sussex Times*, 12. november 1935.

¹⁹⁵ «Northampton Meets Prospective British Union Candidate», *Action*, 28. november 1936.

hvem de var. Det kan derfor sies å ha vært en inkluderende bevegelse, visst vi ser bort i fra den tydelige antisemittismen. På en annen side viser dette utvalget og at kvinner, uansett hvem de var, fant en plass i bevegelsen og kunne bruke denne for å ytre seg. I *Blackshirt* ble det rapportert flere ganger om at kvinnene jobbet aktivt med sin valgkampanje, for å fremme seg selv og fascismen.¹⁹⁶ Dette viser at kvinnene fant en selvstendighet i de gitte rammene til partiet, og kunne utnytte dette handlingsrommet for å fremme sin posisjon i samfunnet gjennom valg.

BUF bedrev valgkamp i store deler av Storbritannia, men det er vanskelig å si noe om utfallet av valgene, da det ikke ble holdt noen «general election» før krigen. Det vi kan si noe om er hvordan det gikk i LCC-valget. BUF fikk 6 seter i Øst-London, og Anne Brock-Griggs sto for Limehouse. Griggs førte en kampanje sterkt påvirket av antisemittisme, og på hennes offentlige møter oppfordret hun mennesker til å stemme BUF. «She pointed out how the LCC elections in East London could force Jewry to show a clean pair of heels. She added that it would be the first clean thing they had shown»¹⁹⁷. Hun fikk bare 2000 stemmer, 6000 bak vinneren.

Valgresultatene for BUF var dårlige, for både kvinner og menn, men det er vanskelig å si om dette var kjønnsrelatert da resultatene var like dårlige for begge. Jeg tror det handler om tiden, BUF prøvde å stille kandidater. Som tidligere vist var dette en periode med nedgang for partiet, og den offentlige oppfatningen av partiet var negativ, og dette gjenspeiler de dårlige valgresultatene. Samtidig vil jeg hevde at det er kjønnsrelatert, på bakgrunn av oppfatningen mennesker hadde om kjønn i fascismen. I en artikkel skrevet av Dora Russell «*Have Women any freedom?*» skrev hun at den fascistiske vinden i Storbritannia ville sette kvinner tilbake der de var før Suffragettebevegelsen og fjerne stemmeretten til kvinner.¹⁹⁸ Altså var oppfatningen av kvinnene i fascisme at de ikke hadde en stemme. De ble sett ned på, fordi det måtte være noe galt med kvinnene som var fascister. En vanlig oppfatning er at kvinner og fascisme ikke går sammen, og i de fleste fascistbevegelser må dette sies å være sant, men BUF prøvde å forene dette. På grunn av denne oppfatningen fikk ikke kvinnene mange stemmer. Dette er komplisert, og som nevnt ikke bare kjønnsrelatert.

Hjertet av valgkampanjen

Det meste av BUFs valgkampanje og generelle tilstedeværelse mellom 1936 og 1938 var i Øst-London. Hvorfor Øst-London ble sentrum for BUF er historikere uenige om, men ved å se på historiske tradisjoner i området blir det noe klarere. Richard Thurlow mener at den politiske antisemittismen hadde dype sosiale årsaker i området, og BUF brukte derfor historiske tradisjoner, som handlet om fiendtlighet mot fremmede, som et grunnlag for å fortsette dette og vende hatet mot jøder.¹⁹⁹ Robert Skidelsky støtter dette synet og hevder at andre bevegelser som British Brothers, en profasistisk og antiinnvandrings pressgruppe, la grunnlaget for politikken BUF videreførte i området.²⁰⁰ Altså var dette allerede et konfliktområde da BUF begynte sin kampanje i området.

¹⁹⁶ «Northampton meets prospective British Union Candidate», *Action*, 28. november 1936; L.M. Reeve, «Getting to know the voters», *Action*, 28. mai 1938.

¹⁹⁷ Durham, *Women and Fascism*, 44.

¹⁹⁸ Dora Russell, «Have Women any freedom», *Shields Daily News*, 1. april 1935.

¹⁹⁹ Thurlow, *Fascism in Britain*, 70.

²⁰⁰ Skidelsky, *Oswald Mosley*, 396.

Av de 350.000 jødene som bodde i Storbritannia, bodde rundt 230.000 av de i London. 150.000 av de bodde i Øst-London.²⁰¹ Øst-London har ingen definerte grenser, men blir ofte betegnet som områder i London, rett øst for de gamle bymurene. Området har alltid vært preget av både inn- og utvandring. Flere av innbyggerne i området mente at jøder begynte å overta hus, butikker og aviser som engang hadde tilhørt ikke-jøder, og de mente at jøder var i stor grad ikke-assimilerte. Dette appellerte til BUFs nye politikk. I september 1934 omfavnet Oswald Mosley og partiet offisielt et mer antisemittisk ståsted.²⁰² BUF fikk innpass i området etter at den ikke-jødiske befolkningen i området så på BUF som et verktøy for deres lokale klager.

Øst-London var et vanlig samlingspunkt for kvinnelig veldedighet, der ikke bare BUF bedrev velferdsarbeid. Den fascistiske aktiviteten i Øst-London kom ofte fra et «For the people», isteden for et «from the people» ståsted. Det vil si at det ofte var middel- eller den øvre klassen av kvinner som bedrev veldedighet her. Spesielt synes dette gjennom kvinnelige BUF medlemmer som skrev i aviser, der det ofte var et ovenfra og ned perspektiv.²⁰³ Flere av disse artiklene var direkte adressert til kvinnene i Øst-London. Forfatterne var sjeldent fra Øst-London selv. Kvinnene, som skrev, understreket sin kunnskap om tilstanden til arbeidsledige og fattige og prøvde å bruke sentimental appellering for å rekruttere kvinner.

Den første kvinnelige propagandamarsjen i mai 1936, gjennom Øst-London, ble ledet av Olga Shore. Mange kvinner stilte opp, og ruten deres gikk fra Bethnal Green til Victoria Park, gjennom et område med sterk tilknytning til kommunismen. Det ble rapportert i ettertid at marsjen hadde tiltrukket seg mye positiv oppmerksomhet fra de lokale kvinnene da mange hadde stoppet for å se på. Etter marsjen ble det holdt møte, og fremmøtte kunne stille spørsmål. Kvinnene ble kreditert for å ha en stimulerende effekt på publikum i Øst-London, og dette førte til en strøm av nye medlemmer til partiet, av begge kjønn. Selv om det var kvinner som ofte var i front i denne kampanjen, er det relevant å understreke at menn og kvinners arbeid i Øst-London ofte ikke var segregert.²⁰⁴

Flere kvinner i Øst-London så appellene, og *Blackshirt* kunne rapportere om stigende entusiasme for britisk fascisme blant kvinner. Under deres kampanje ble det organisert hele 420 møter i Øst-London, der 18 av disse ble adressert av kvinner.²⁰⁵ Selv om *Blackshirt* fremstilte fascismen og kvinner på en positiv måte i Øst-London, er det ikke sikkert at dette er korrekt. Som nevnt tidligere, i innledningskapittelet, er ikke alt i BUF propaganda troverdig. Det som kan sies angående kvinnene i Øst-London er at det er forståelig om de hadde en positiv innvirkning på området. Dette var et område der mange var fattige, og ved hjelp av et kvinnelig mildt uttrykk kan dette ha ført til at innfødte kvinner så hvordan andre kvinner fant redning i fascismen. Bevegelsen promoterte seg selv med gode utsikter for fremtiden, og ved hjelp av kvinnene ble dette mer reelt. Grunnen til dette kan være at kvinnene var mer troverdige enn det harde mannsuttrykket som mye av fascismen hadde. Derimot om en kvinne snakket varmt om fremtiden, var det enklere for andre kvinner og søkte til fascismen.

²⁰¹ Skidelsky, *Oswald Mosley*, 393.

²⁰² Linehan, *British Fascism 1918-39*, 4.

²⁰³ Gottlieb, «Women and Fascism in the East End», 34.

²⁰⁴ Gottlieb, «Women and Fascism in the East End», 41.

²⁰⁵ Gottlieb, «Women and Fascism in the East End», 42.

Fredskampanjen

I september 1938 lanserte BUF en fredskampanje, der kvinner og menn jobbet sammen. For kvinnene betydde dette at de skulle være et korstog mot, det BUF mente var, en demoralisering blant britiske kvinner. Med dette mente BUF at flere ikke-fascistiske kvinner begynte å gi opp håpet om en vedvarende fred. Derfor skulle kvinnelige BUF-medlemmer infiltrere andre kvinneorganisasjoner. Kvinnene skulle fungere som undergravende elementer i organisasjonene og appellere til følelser om at fred gjennom det fascistiske partiet var den riktige veien.²⁰⁶ Det er lite som underbygger at dette var velfungerende. Kvinnene gjorde ikke bare dette. De holdt offentlige møter der de snakket om de dårlige sidene av krig, og hvordan BUF skulle være redningen for Storbritannia for å unngå krig. Det finnes flere eksempler på disse møtene, som i 1939 da Florence Hayes holdt møte, og i London der Anne Brock-Griggs ble arrestert etter et møte.²⁰⁷

I oktober 1938 skrev Anne Brock-Griggs en artikkel i *Action*, der hun angrep «The warmongers in the Labour party, who, helped by a corrupt press» som ville ha britene i krig for utlendinger. I artikkelen oppfordret hun britiske kvinner til å demonstrere for fred.²⁰⁸ I en annen artikkel fra 1939 kommer det frem et rop om hjelp for å støtte Oswald Mosley og British Union of Fascist i deres kamp mot krig. Det var ikke bare Oswald Mosley sin oppgave i å hindre Storbritannia i å bli dratt inn i en krig, men hele det britiske samfunnet.²⁰⁹ Dette er to gode eksempler på hva fascistkvinnene mente om krig, og at de mente at kvinner hadde en aktiv rolle i jobben for å forhindre krig. Det viser tydelig at det var like mye kvinners arbeid å fremme fredsbudskapet, som menns.

I januar 1940 annonserte *Action*, at BUF lanserte sin egen kvinnefredskampanje.²¹⁰ Dette skjedde etter at alle menn opp til 30 år, i Storbritannia, hadde blitt bedt om å gjøre seg klare til krig. Kvinnene skulle nå ta «byrden» det var å overta etter menn. For å trene opp kvinnene, skulle det holdes møte, så de var forberedt på hva som ventet dem. Den 28. februar 1940 ble det avholdt et møte i Holborn Hall, London og ble startskuddet for «Women's Peace Campaign».²¹¹ Dette var det første innendørs møtet som ble organisert, adressert og sikret kun av kvinner. Møtet har en viktig betydning, og viser at dette var noe forbeholdt kvinnene i partiet. Dette var kvinners egen kampanje, og partiet åpnet for at kvinnene selv kunne styre hvordan kampanjen skulle foregå. Dette viser til en selvstendighet og frihet, som kvinnene hadde i partiet. Kampanjen viser at kvinnene fremmet det som var viktig, for kvinnene, men og for hele partiet. Det var ikke sånn at kvinner ble brukt som et virkemiddel i partiets arbeid for fred, men dette var noe partiet overlot til kvinnene. Dette er viktig, og viser den posisjonen kvinnene hadde mot slutten av partiets levetid. Som tidligere nevnt, hevder jeg at kvinnene hadde en betydelig posisjon i partiet mot slutten av dets levetid. Denne kampanjen understreker dette, og viser til at kvinnene hadde en stor frihet til å fremme seg selv, og hva de trodde på.

Oswald Mosley var en aktiv støttespiller av kampanjen, og når kampanjen ble avsluttet den 13. april holdt han tale. Støtten fra Oswald Mosley viser at kvinnekampanjen var viktig for partiet. Uten hans tilstedeværelse, under kampanjen, kunne den ha fått et mindre relevant uttrykk. Kampanjen kunne da ha blitt sett på som et uttrykk for kvinnelig

²⁰⁶ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 60.

²⁰⁷ Durham, *Women and Fascism*, 49.

²⁰⁸ Anne Brock-Griggs, «British Mothers Demonstrate», *Action*, 8. oktober 1938.

²⁰⁹ «War! War! War! Woman Answers», *Action*, 22. april 1939.

²¹⁰ «Women's Peace Campaign», *Action*, 19. januar 1940.

²¹¹ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 61.

fanatisme. Med dette mener jeg at med Mosleys godkjenning av kampanjen ble det en kampanje for alle, og ikke bare kvinner. Samtidig kan dette virke negativt i den forstand at kvinner i BUF måtte ha en godkjenning fra en mannlig leder for å bli tatt seriøst. Likevel mener jeg at dette beviser at kvinnekampanjen hadde en appell til mange kvinner, medlemmer av bevegelsen og utenforstående, og er et godt eksempel på kvinnelig selvstendighet. Kampanjen var viktig for både kvinnene og partiet, og partiet fikk et oppsving i antall medlemmer fordi det var en sterk konsensus i det britiske samfunnet om at fred var viktig.

Tanken bak kampanjen var at den skulle gå parallelt andre steder i Storbritannia, mens hjertet for kampanjen var i London. I *Action*, ble det rapportert at kampanjen strakk seg fra Hampshire til Sussex, fra Kent, Lancashire og Wales.²¹² Siden det er BUFs egen avis som forteller om dette er det ikke sikkert at det stemmer, men litteraturen forteller om flere steder hvor kvinnene overtok eller hjalp til med fredskampanjen. I Bournemouth avdelingen styrte tre kvinner: Florence Hayes, Iris Ryder og Joan Griffin. De mente at den mannlige distriktslederen var inkompetent og hadde overtatt styringen. I en annen avdeling, i Birmingham hadde de ikke en egen kvinneavdeling for fred, men menn og kvinner jobbet sammen.²¹³ I Birmingham var kvinnene med på lunsjmøter der de diskuterte hvordan de skulle fremme fredskampanjen på best måte, og kvinnene var aktivt med i arbeidet. Her kan vi se to sider av fredskampanjen: en der kvinnene tok styringen selv, og en side der kvinnene jobbet sammen med menn. Den kvinnelige fredskampanjen var et uttrykk for hva kvinnene gjorde selv og styrte selv. Dette viser tydelig til at kvinner kunne gjøre ting i bevegelsen uten menn, og må derfor sies å være et eksempel på kvinnelig selvstendighet. Kvinnenes fredskampanje åpnet tydelig for at de tok ansvar og ofte overskygget mennene i partiet: det var kvinners egen stemme som kom frem i kampanjen. Samtidig kan vi se at dette ikke var like viktig for kvinner i noen avdelinger, som i Birmingham der kvinner og menn jobbet sammen. Kvinnene hadde fortsatt en plass i planleggingen av kampanjen, men det kan sies å ikke ha vært like viktig for kvinnene å ta fullstendig kontroll: de var fornøyd med å jobbe sammen med menn.

Diana Mosley

For å gi et tydelig eksempel på hva kvinnene arbeidet med og gjorde for bevegelsen, har jeg valgt å presentere Diana Mosley. Diana Mosley har selv hevdet at hun ikke var et aktivt medlem av British Union of Fascist.²¹⁴ Som min analyse vil vise hadde hun på ingen måte en passiv rolle i fascistbevegelsen. Diana hadde, gjennom sin søster Unity, et personlig forhold til Adolf Hitler i Tyskland. Denne forbindelsen ble brukt av Oswald Mosley og BUF for å skape et bånd mellom partiene. Hva de to partiene egentlig fikk ut av dette forholdet er usikkert, da ingenting tyder på at de hverken var avhengig av hverandre, eller aktivt samarbeidet.

Diana hevdet selv at hun var fascist og «alltid» hadde vært det.²¹⁵ Mye av hennes fasinasjon for den politiske bevegelsen må krediteres til etter hun møtte Oswald Mosley. I starten var Diana kun Mosleys elskerinne, da han var gift med Cynthia Mosley. Når Cynthia døde, fortsatte Oswald og Diana å holde sitt forhold hemmelig, men de giftet seg i 1936.

²¹² «Women Demand Peace», *Action*, 15. februar 1940.

²¹³ Gottlieb, *Feminine Fascism*, 59-64.

²¹⁴ Gottlieb, *Feminine Fascism*, fotnote 43, 84.

²¹⁵ Notater fra møte holdt på Berystede Hotell om klager på internering av Diana Mosley, 2. oktober 1940, KV2/1363, nr 68a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

Det var ikke før i 1938 at de sto frem som ektepar.²¹⁶ Det er merkelig at de holdt forholdet hemmelig så lenge, men de hadde flere grunner til dette. Mosley oppga tre grunner i en artikkel publisert i *Action*: Den første var faren for angrep. Mosley, som leder, levde under en konstant trussel om at noen ville skade han. Det var ikke rett at en kvinne, som hans kone, måtte gjøre det samme. Den andre grunnen var at hans første kone, Cynthia, hadde blitt sjikanert i den britisk presse, og den siste grunnen var at, etter BUFs prinsipper, skulle ingen kvinne gjøre noe bare fordi hun var gift med en mann. Diana skulle derfor ikke trenge å påta seg samme ansvar som hennes ektemann.²¹⁷ Jeg tror det handler primært om en siste grunn, og det var at Diana, om det ikke var kjent at hun hadde giftet seg med Mosley, kunne reise under sin tidligere ektemanns navn: Guinness. I perioden fra 1935, og helt til 1939 besøkte Diana Mitford Tyskland ved flere anledninger.²¹⁸

Unity Mitford, Dianas søster, flyttet i 1934 til Tyskland for å studere. Sykelig opptatt av å møte Hitler, lærte Unity seg tysk i tilfelle hun en dag skulle møte han. Dette gjorde hun i 1935, på restauranten Osteria Bavaria i München. Dette ble ikke det siste møtet mellom Unity og Hitler. De skulle møtes hele 140 ganger mellom 1935 og 1939.²¹⁹ I samme periode reiste Diana relativt ofte til Tyskland, og møtte søsteren sin. De dro på nazistmøter, og Diana lærte seg tysk. Når Diana besøkte Unity ble det etter hvert vanlig at Diana og møtte Hitler, og i biografien, skriver hun at «During the next four years I saw him fairly often, not nearly as often as Unity did.»²²⁰ som viser at forholdet mellom Unity og Hitler var nært.

Det er liten tvil om at Unity og Hitler var nære venner. I denne sammenhengen er det interessant å si noe om hvor nære de egentlig var. Diana Mosley skrev selv at Unity ikke var forelsket i Hitler, og at de ikke være nære på den måten.²²¹ Når det kommer til spørsmålet hvorvidt Hitler og Unity Mitford hadde en innflytelse på hverandre, eller om forholdet var basert på en utnyttelse av informasjon, har Diana et poeng. Hun hevder at informasjonsstrømmen til Hitler, angående situasjoner i Storbritannia, var så stor, at Unity ville være overflødig i denne sammenhengen. Det Diana ikke skriver noe om, er om Unity og Dianas rolle i kommunikasjonen mellom British Union of Fascist og Hitler.

Forbindelsen

Adolf Hitler og Oswald Mosley møttes kun to ganger. I april 1935 møttes Hitler og Mosley for første gang. Mosley var på et privat besøk i Tyskland, og hvorfor han egentlig var der er omdiskutert. Mary S. Lovell mener at det kan ha vært for å få økonomisk støtte til fascistbevegelsen i Storbritannia, men og at det var en interesse for å møte mannen, Hitler, alle snakket om.²²² Begge mennene var leder for partier som baserer seg på samme ideologi, og det er ikke usannsynlig å tenke at de hadde en vesentlig interesse av å møte hverandre. Den andre gangen Mosley og Hitler møttes, var på grunn av bryllupet til Oswald Mosley og Diana Mosley.

²¹⁶ «Sir O. Mosley is father of a 10-lb. Baby son», *Daily Express*, 1. desember 1938, KV2/1363, nr 15a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

²¹⁷ «Sir O. Mosley is father of a 10-lb. Baby son», *Daily Express*, 1. desember 1938, KV2/1363, nr 15a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

²¹⁸ Rapport fra Croydon lufthavn om Diana Guinness utreise og innreise fra Berlin skrevet av William Rogers, 16. november 1936, KV2/1363, nr 7a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia. Se og nr; 8a, 9b, 9c, 9d, 10b, 10a mm.

²¹⁹ Frank McConough, *The Hitler Years: Triumph 1933-1939* (Storbritannia: Head of Zeus Ltd, 2020), 135.

²²⁰ Mitford, *A life of Contrasts*, 115.

²²¹ Mitford, *A life of Contrasts*, 140.

²²² Lovell, *The Mitford Girls*, 196.

I 1936 hadde forholdet mellom Oswald og Diana utviklet seg til noe mer, og de ville gifte seg. Som nevnt tidligere ville de holde bryllupet hemmelig. De mente at det ville være vanskelig å gjennomføre bryllupet i Storbritannia, da pressen ville gjøre det vanskelig å holde det hemmelig. Som venner av Hitler, møtte både Diana og Unity flere i hans innerste sirkel som Herman Göring og Joseph Goebbels, og Diana fikk et nært forhold til Goebbels kone, Magda.²²³ Dette ble svaret på giftemål problemet og Magda tilbydde at de kunne gifte seg i Goebbels hjem i Berlin. Bryllupet ble holdt 6. oktober 1936, og til stedet var Unity, Hitler og Goebbels-ekteparet, samt Mosleys to vitner: Bill Allen og kaptein Gordon-Canning.

Det å holde bryllupet hemmelig var den viktigste grunnen til at de valgte å gifte seg i Berlin, men det er og andre ting som tyder på at bryllupet skjedde i riktig tid for flere parter. Fra 1934 opplevde British Union of Fascist en økonomisk nedgang, dette skjedde etter at Lord Rothermere sluttet å offentlig støtte partiet. Fra 1933 hadde Mosley mottatt penger fra Mussolini i Italia, og fra januar 1934 til desember 1935 mottok BUF kontoen store pengesummer fra utlandet. Pengestøtten fra Italia er en ting Oswald Mosley har benektet hele tiden. I 1936 kostet det Oswald Mosley rundt 45.000£ i måneden å drive partiet.²²⁴ Dette var mye penger, og med medlemsantall som gikk ned og et parti som mistet mye offentlig støtte, ble det vanskelig å holde partiet levende. Dette begynte å tære på Mosleys formue, og han var snart personlig konkurs.²²⁵

Mosleys ønske var derfor å starte en kommersiell radiostasjon i Tyskland, som skulle kringkaste på britisk til britene. Dette var Goebbels imot, og han ønsket ikke å ha medier i Tyskland som han ikke hadde fullstendig kontroll over.²²⁶ Diana og Oswald trodde derfor at Diana kunne overtale Hitler til å få denne godkjennelsen. I utgangspunktet står det skrevet i *The Mitford Girls* at det ikke ble en mulighet for å snakke politikk på bryllupsdagen, men om vi ser dette i et større perspektiv kan det virke rart om de ikke gjorde det. I 1936 hadde Hitler sendt tyske styrker inn i Rhinland, og i Spania var det borgerkrig. Det er derfor ikke feil å hevde at Hitler hadde mye å gjøre, og at han da tok seg tid til å møte opp i et bryllup med venner, kan tyde på at han var der for flere årsaker. For Hitler ville det være en positivt å ha forbindelser til fascistpartiet i Storbritannia. Som vi vet ville ikke Hitler ha en to fronts krig, og ved å ha en alliert i Storbritannia ville dette ha vært gunstig. Det er derfor vi ikke skal se bort ifra at det faktisk ble snakket politikk i bryllupet da de først var samlet.

Fra en annen kilde vet vi at Diana og Hitler faktisk snakket om politikk, og dette var vanlig mellom venner. Diana, med sin søster, var veldig opptatt av at det ikke skulle bryte ut krig mellom Storbritannia og Tyskland. For Diana handlet det like mye om den inkompetente politikken Storbritannia førte før krigen.²²⁷ I en rapport fra 1940, etter at Diana hadde blitt internert, står det at hun hadde fortalt Hitler flere ganger, at hun ikke trodde Storbritannia ville gå til krig mot Tyskland.²²⁸ Det er derfor merkelig om de ikke skulle ha snakket om denne radiostasjonen i bryllupet, eller andre saker som handlet om en allianse mellom BUF og Hitler. Det er ingen kilder som tydelig viser hva som skjedde med radiostasjonen, men vi vet at det ikke skjedde.

²²³ Mitford, *A life of Contrasts*, 114.

²²⁴ Macklin, *Failed Führers*, 95.

²²⁵ Lovell, *The Mitford Girls*, 208.

²²⁶ Lovell, *The Mitford Girls*, 210.

²²⁷ Mitford, *A life of Contrasts*, 114.

²²⁸ Sakserklæring mot lady Diana Mosley av J.P.L Redfern, 28. august 1940, KV2/1363, nr 65a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

Den 2. august 1939 var siste gang Diana møtte Hitler, og de spiste lunsj med Unity. Under lunsjen skal Hitler ha sagt at det virket som at Storbritannia var bestemt på at det skulle bli krig, og hvis det var slik, var krig unngåelig. Til dette skal Diana ha svart at «Mosley would continue to campaign for peace, with the British empire remaining intact, as long as it was legal for him to do so»²²⁹. Samtalen som fant sted under lunsjen mellom dem er og rapportert i et annet skriv. Hitler skal ha sagt:

Churchill and his friends decided on war against us some years before 1939 (....) I had this information from Lady Mitford (Unity): she and her sisters were very much in the know, thanks to their relationship with influential people. One day she suddenly exclaimed that in the world of London where were only three anti-aircraft guns. Her sister (Diana) who was present stared at her stonily and she said slowly: I do not know whatever Mosley is the right man, or even if he is in apposition, to prevent a war between Britain and Germany.²³⁰

Begge eksemplene viser situasjoner der Diana og Hitler skal ha snakket om politikk. Dette viser og til forholdet mellom Unity og Hitler, og spørsmålet om informasjonsdeling. Eksemplene viser at de snakket om politikk, og forholdet mellom Storbritannia og Tyskland. Det er mye som tyder på at Diana fungerte som en liaisonoffiser mellom Storbritannia og Tyskland, og prøvde å opprettholde en kontakt mellom mennene.

Skulle Diana Mosley overta som leder etter Oswald Mosley?

Det finnes et annet aspekt ved Diana Mosley som er vesentlig å nevne her. Etter at Oswald Mosley ble internert tyder det på at Diana skulle overta ledelsen av BUF. Hun hevder selv at hun bare fikk set med lønninger, til gjenværende medlemmer, og organiserte flytting av hovedkvarteret.²³¹ I en kilde skrevet av sir Alexander Maxwell for Home Office står det at lady Mosley, Diana, skulle reorganisere hele bevegelsen og holde en konferanse den 7. juni 1940 med de gjenværende medlemmene. Ut fra kilden kommer det frem at Diana skulle overta som leder etter Mosley.²³² Det finnes og flere brev mellom Diana og Oswald, da han satt internert, med instruksjoner over hva Diana skulle gjøre med partiet. I et skriv fra en telefonsamtale mellom Diana og Miss Monk, Mosleys sekretær, står det at Diana har fått et brev fra «lederen» om at ingenting skulle skje med *Action*, avisen.²³³ Altså fikk Diana klare instruksjoner om hva som skulle skje med fascistbevegelsen og hva hun skulle gjøre. Dette kan tyde på to ting. På ene siden kan det virke som at Diana gjorde ting på vegne av Oswald, men neste avsnitt viser en annen side.

I denne samme perioden, mai-juni 1940, er det og flere kilder som uttrykker frykt for hva Diana kunne være i stand til. I en kilde fra 1940, står det at Diana var farlig, om hennes mann kan kalles farlig, og er i god stand til å videreføre hans planer om Mosley ble internert og ikke hun.²³⁴ I et utdrag fra en rapport av Deputy Director of Military Intelligence, står det:

²²⁹ Lovell, *The Mitford Girls*, 288.

²³⁰ Lovell, *The Mitford Girls*, 288.

²³¹ Gottlieb, *Feminine Fascism*, fotnote 43, 84.

²³² Kryssreferanse, rapport om lady Mosley av sir Alexander Maxwell, 1. juni 1940, KV2/1363, nr 26b, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

²³³ Kryssreferanse lady Mosley – Telephone check on Denham, 10. juni 1940, KV2/1363, nr 30a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

²³⁴ Korrespondanse fra Mr. Curry M.I.5 til V.V. 24. mai 1940, KV2/1363, nr 23a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

Diana Mosley is reported on the best authority, that of her family and intimate circle, to be a public danger at the present time. Is said to be far cleverer and more dangerous than her husband and will stick at nothing to achieve her ambition – she is widely ambitious.²³⁵

Sitatets betydning forteller oss at det var en frykt for hva Diana kunne gjøre. Sitatet hevder at Diana var farligere enn sin mann. Satt i sammenheng med at Diana fungerte som en liaisonoffiser mellom fascistene i Storbritannia og nazistene i Tyskland, kan det godt tenkes at hennes personlige forhold til Hitler ville være mer skadelig om hun var leder for de britiske fascistene om Tyskland invaderte Storbritannia. Det er derfor ikke rart at hun ble internert. Frykten, Diana Mosley, utgjorde for myndighetene i Storbritannia var for stor for at hun kunne gå fritt.

Mye tyder på at Diana skulle overta ledelsen av fascistpartiet etter Oswald Mosleys internering. Selv hevder hun at hun ikke var en aktiv brikke i partiet, men som analysen av hennes forhold med Hitler og Mosley viser, kan jeg ikke unngå å hevde at hun hadde en svært aktiv rolle i bevegelsen. Dianas rolle viser at kvinnene var viktige for British Union of Fascist. Hennes «hemmelige» rolle i det politiske spillet kunne ha vært avgjørende om Hitler invaderte Storbritannia. Om Diana ikke hadde blitt internert, men fortsatt kunne opprettholdt denne forbindelsen til Hitler, kunne det ha vært skadelig for Storbritannia. Det var derfor viktig, for britiske myndigheter, å kontrollere denne trusselen. Dette understreker at kvinnene i BUF var en like stor trussel som menn. Diana hadde en stor selvstendighet til å gjøre som hun ville, og gjennom denne selvstendigheten hadde hun en tydelig maktposisjon i partiet.

Betydningen av kvinners arbeid

Kvinners arbeid var å fremme fascismen i Storbritannia. De skulle rekruttere nye medlemmer og opplyse andre kvinner om hva fascismen kunne gjøre for dem. Vi kan se at propagandaarbeidet kvinnene gjorde var viktig, og kvinnene var mye overlatt til seg selv i bestemte team. Det var en utvikling i dette, fra start til slutt. I starten kunne ikke kvinnene være sikkerhetsvakter, delta i debatter eller holde offentlige møter, men etter hvert fikk kvinnene gjøre disse tingene. Dette var en tillitserklæring og åpnet for selvstendighet for kvinnene. Kvinnene ble mindre avhengige av menn for å kunne gjøre sitt arbeid. Dette viser arbeidet kvinnene gjorde med valgkampanjen og fredskampanjen. Betydningen av å bli valgt som valgkandidater var stor. Gjennom sitt arbeid med sine valgkampanjer, kunne kvinnene fremme det de sto for og være synlige utad. Kvinnene var forskjellige og ble brukt til å vise at partiet tiltrakk seg forskjellige kvinner, men det viser og at forskjellige kvinner var viktig for partiet. Arbeidet med valgkampanjene var betydningsfullt for kvinnene, og det viser til en selvstendighet. Fredskampanjen åpnet et rom der kvinnene tok over arbeidet i bevegelsen. Det var kvinnene som, til slutt, førte denne kampanjen og var pågangsdriveren for hva partiet fremmet som viktig. Fred var et felles mål for både kvinner og menn, men det var kvinnene som fremmet dette i størst grad. Som vi kan se gjorde kvinners fredskampanje at kvinner overtok ledelsen av avdelinger i BUF, og dette viser at kvinnene klarte seg selv. De var ikke avhengige av

²³⁵ Kryssreferanse utdrag fra rapport av DDMI om lady Mosley, 5. juni 1940, KV2/1363, nr 27a, The Security Service: Personal (PF Series) Files, The National Archives, Kew, London, Storbritannia.

menn. Dette er ganske bemerkelsesverdig å tenke på når det snakkes om et fascistisk parti der mannsidealet sto sterkt.

Diana Mosleys arbeid viser tydelig hvor verdifullt arbeidet kvinnene gjorde, kunne være. Det var Diana Mosley som var kommunikasjonen mellom Oswald Mosley og Adolf Hitler. Diana Mosley kunne dra frem og tilbake mellom Storbritannia og Tyskland, og fremme, ovenfor begge mennene, hva hun mente var meningsfullt. Dette viser tydelig til en selvstendighet der kvinnene kunne gjøre som de ville, gjennom sitt arbeid. Arbeidet Diana Mosley gjorde for bevegelsen var viktig, og førte til at hun hadde en betydelig maktposisjon i partiet som viser til at kvinnene opplevde å bli hørt og være selvstendige.

Mye av premisset for selvstendigheten kvinnene fikk gjennom arbeid, var at de fremmet fascismen. Dette var kvinnene villige til å gjøre fordi de oppriktig trodde på den fascistiske ideologien og partiet. Det er tydelig at den britiske fascismen åpnet for at kvinner kunne utfolde seg, og jobben kvinnene gjorde var viktig. Det var et parti der de fremmet troen på at kvinner hadde en viktig plass i samfunnet, og kvinnene var viktige medhjelpere for å fremme fascismen. Dette viser at, selv om partiet hadde en tro på at kvinner selv helst ville være hjemme, fremmet de at kvinnene hadde muligheter og var kapable til annet arbeid enn å bare passe barn og hjemmet. Muligheten til å arbeide var derfor frigjørende for kvinnene, og det var ikke gitt at de måtte være låst til en ting, men kunne gjøre selvstendig arbeid og fremme det de mente var viktig.

Kapittel 6 Konklusjon

Etter andre verdenskrig fortsatte Oswald Mosley å være politisk aktiv. Det var flere tilhengere fra British Union of Fascist som fortsatte å se på Mosley som en leder. Han grunnla Union Movement, men fokuset var ikke lenger på det britiske imperiet, men heller på en europeisk nasjonalisme som skulle fungere som en motvekt mot den kalde krigens USA og Sovjet. Det var flere kvinner, som hadde vært medlem av BUF, som fulgte Mosley inn i det nye partiet. Anne Brock-Griggs ble med som et inaktivt medlem, og suffragetten Mary Allen var medlem. Union Movement ble definert som en nyfascistisk bevegelse, og eksisterte til 1973. I 1973 endret partiet navn til Action Party. Det er fra dette partiet vi kan se konjekturer til bevegelser som eksisterer i dag: League of Saint George (The League). På sin hjemmeside hevder de å være etablert av tidligere medlemmer av Mosleys Union Movement, og det er klart at de idoliserer Oswald Mosley.²³⁶ De skriver selv at de ikke er et politisk parti, men en bevegelse som viderefører Mosleys tankegods fra Union Movement der fokuset fortsatt er på et sterkt samlet Europa, men med sterke innslag av fiendtlighet mot immigrasjon.

Det er ingen tvil om at høyre-radikale grupper fortsatt eksisterer i Europa, og med fremveksten av internett har det blitt enklere for disse menneskene å finne hverandre. Det er fortsatt tanker om sterk nasjonalisme, og rasisme som sirkulerer i disse kretsene. Vi kan se at fra perioden BUF eksisterte, har fascismen fått et annet uttrykk, og blir derfor heller betegnet som en nyfascisme. Fortsatt er det flere meninger og holdninger som er like.

Målet med denne avhandlingen har vært å vise at kvinner fant en plass i det fascistiske miljøet, og at de opplevde en ny selvstendighet i et gitt handlingsrom. Som nevnt i innledningen hevdet jeg at problemstillingen antyder to ting: at kvinnene opplevde en selvstendighet som de brukte for å ytre sine meninger og verdier, og at kvinnene var fascister på samme måte som menn, fordi de aktivt fremmet fascismen i Storbritannia.

Som denne forskningen viser, stemmer dette med den empiriske undersøkelsen. I de tre empirikapitelene har jeg vist at det er mye som taler for at kvinnene opplevde og hadde en selvstendighet til å både ytre og gjøre som de ville. Kvinnene kunne skrive om det som var viktig for dem, i BUF avisene. De kunne holde møter og fremme sine synspunkter, og deres propagandaarbeid viser at det var et rom der kvinnene kunne gjøre et viktig arbeid, om de fremmet fascismen. Som vist skjedde dette innenfor rammene av kvinneavdelingen. Kvinneavdelingen ble styrt av kvinnene, og kvinnene var opptatt av at avdelingen skulle behandles likt som resten av partiet. Det er her de tre gruppene av kvinner under omorganiseringen kommer inn. Gruppen som ble igjen, var opptatt av å vise at bevegelsen var en enhet av kvinner og menn. Kvinnene ville ikke skape et eget parti, men vise at de var en del av partiet. På dette premisset ble det skapt en uavhengighet som de kunne benytte seg av.

Det at kvinnene var fascister på samme måte som menn, vises på de samme premissene som for selvstendighet. Kvinnene fremmet sine fascistiske meninger, og hevdet at partiet fremmet kvinnekamp og kvinners plass i samfunnet. Suffragettene og deres posisjon i partiet viser dette godt: de fortsatte å fremme sin kvinnekamp. At suffragettene fikk lov til dette viser en forståelse fra partiet sin side om at kvinners rettigheter var viktig. Partiet

²³⁶ League of St. George. sist aksessert 14. april 2021, <http://www.leaquestgeorge.org>

ble tydelige, etter omorganiseringene, på hva som var kvinners handlingsrom. Dette handlingsrommet er viktig, og viser at partiet prøvde å forene det mannsdominerte miljøet med et kvinnelig uttrykk. Å presentere kvinnelige valgkandidater viser at det var viktig å vise utad, at kvinnene fant sin plass i dette miljøet.

Kvinnene var selvstendige individer som opplevde å ha en selvstendighet, så lenge de fremmet fascismen. Som vist i kapittel 4, var det mange grunner til hvorfor de ble medlemmer, og de fleste ble med fordi de trodde på den fascistiske tilnærmingen til problemer i samfunnet. Kvinnene fremmet fascismen fordi de opplevde at fascismen skulle være redningen. Det er et annet vesentlig punkt i dette, og det er at kvinnene opplevde fascistpartiet som aksepterende og inkluderende der kvinner og menn var likestilte.

Oppgaven er viktig for å nyansere synet på kvinnene i disse miljøene. Det å være kvinne i British Union of Fascist, var ikke innskrenkende på deres rettigheter, men åpnet for en ny arena der kvinner kunne utfolde seg. Som oppgaven viser opplevde kvinnene i British Union of Fascist å bli hørt, og de hadde en ny selvstendighet som de utnyttet for å fremme sin plass i samfunnet. For å trekke linjer til dagens kvinner ser vi at det er få kvinner som utfører høyre-radikale terrorangrep, men som historien viser er ikke kvinner fremmede for å ha eller uttrykke høyreekstreme meninger. Kvinnene blir ofte, i dag, tiltrukket av lovnader om makt og innflytelse til å gjøre en forskjell på vegne av kvinner.²³⁷ Dette er det samme som tiltrakk kvinnene til BUF i mellomkrigstiden. Det er derfor viktig at vi ikke glemmer kvinners plass i disse miljøene, både det som har vært og i dagens samfunn. Denne oppgaven utfordrer synet på kvinner i høyreekstreme miljøer, og viser at det ble tilbudt nye muligheter for kvinnene i et miljø vi ofte tenker på som mannsorientert.

Videre forskning

Det er mye interessant innenfor britisk fascisme, og spesielt med tanke på kvinnene. Julie Gottlieb har gjort mye forskning på dette temaet, og det begynner å bli lite som er ikke er forsket på. Siden oppgaven kun fokuserer på kvinnene i et bestemt parti hadde det vært interessant å sammenligne kvinnene i British Union of Fascist med kvinnene i Nasjonal Samling (NS) i Norge.

På samme måte, som i BUF, hadde Nasjonal Samling en egen kvinneorganisasjon i partiet, Nasjonal Samlings Kvinneorganisasjon (NSK). Det hadde derfor vært interessant å se om driften av kvinneavdelingene skjedde på samme måte, og hva kvinnene fikk ut av å være en del av høyrevridde partier. Fokuset ville vært på selvstendighet, og om norske kvinner følte at det var like riktig å søke til ekstreme ideologier for å bli hørt, som britiske kvinner. Var de sosiale forutsetningene det samme? Søkte kvinner til NS fordi de tilbydde en frihet som de ikke opplevde ellers?

Begge partiene hadde ca likt antall medlemmer: NS hadde på det meste 44.000 medlemmer, og BUF hadde rundt 50.000.²³⁸ Dette ville derfor gjort at analysen hadde hatt de samme premisene. Et annet vesentlig punkt handler om at Storbritannia ikke ble okkupert under andre verdenskrig, men det ble Norge, og NS var det eneste lovlige partiet i landet. Hvordan påvirket dette kvinners følelser rundt ideologiene og partiet? Kan

²³⁷ Mari Lilleslåtten, «Kvinner fanges i høyreekstreme miljøer», *Forskning.no*. publisert 23. mai 2018. <https://forskning.no/nazisme/kvinner-fanges-i-hoyreekstreme-miljoer/267057>

²³⁸ Kjetil Braut Simonsen, «Nasjonal Samling», *Store Norske Leksikon*. sist endret 4. oktober 2018. https://snl.no/Nasjonal_Samling

vi se at kvinnene hadde et større hat mot nazismen siden den ble påtvunget Norge, eller fantes det enda de som oppriktig støttet partiet og okkupasjonen på grunn av ideologisk tro?

En studie av dette kunne hjulpet oss å forstå kvinners rolle i det norske nazistpartiet på en annen måte, og med et sammenligningsgrunnlag som allerede er der, kan det bli en interessant studie som fortsetter å belyse kvinnene i høyre-radikale miljøer. I Norge er mye av forskningen sentrert, rundt andre verdenskrig, på Vidkun Quisling eller motstandsbevegelsen. Ved å sette et lys på kvinnene i NS får vi en studie som fokuserer på noe nytt. Tidligere forskning på NS kvinnene handler mye om landsvikeroppjøret etter krigen, men ved å fokusere på kvinnene i mellomkrigstiden og under okkupasjonen kan vi sammenligne kvinnene med kvinnene i BUF i mellomkrigstiden. Jeg vil bare presisere at forskning på dette er kontroversielt, og det finnes mange følelser rundt nettopp dette. Derfor måtte dette ha skjedd på en objektiv måte, som ikke er ute etter å sverte kvinnene som søkte til NS, men heller forskning basert på det empiriske, som kan gi oss en forståelse om at det er viktig å vise denne siden av historien og.

Appendiks

Denne appendiksen er laget for å gi en kort presentasjon av flere kvinnelige BUF-medlemmer nevnt i avhandlingen. Det er svært varierende hvilken informasjon vi har om de forskjellige kvinnene. Derfor står det mer om noen enn andre. Appendiksen er løst basert på Julie Gottliebs Appendiks i *Feminie Fascism*, men og bygd opp rundt kilder brukt i oppgaven, og internett.

Aitken, Marjorie

Leder av Special Propaganda Patrol Squad med Phyllis Davies.
Kommandant i BUF's Women's Defence Force.
Var vitne i en sak mot 6 anti-fascister.
Giftet seg med et annet medlem: Dr. A.M Moore.

Allen, Mary Sophia (Født 1878, død 1964)

Suffragette – kommandant i WSPU (Women's Social and Political Union)
Skrev mye i *Action*.
Møtte Hitler og Goering i 1934.
Ble offisielt medlem av BUF i 1939, ryktes var det allerede tidligere. Denne forbindelsen ble holdt hemmelig da hun hadde gode kontakter i Scotland Yard.
Skrev flere artikler i *Action* og *Blackshirt*.

Barrington, Mercedes

Suffragette.
Prospective British Union Parliamentary Candidate for Fulham (vest).
Tidligere medlem av det konservative partiet. Ble medlem av BUF i 1935.
Jobbet under første verdenskrig.
Forlot partiet i 1937, og ble med William Joyce i National Socialists League.

Bell, Doreen

Medlem av partiet tidlig i 1934.
Prospective British Union Parliamentary Candidate for Accrington.
Studerte politisk økonomi og generell politikk.
Ansvar for kvinnespalten «Women's World» i *Action*.
Aktiv foredragsholder, og møteholder for kvinner i BUF: spesielt i Øst-London kampanjen.

Brock-Griggs, Anne

Gift med arkitekten H. Thomas Brock-Griggs.
Prospective British Union Parliamentary Candidate for Poplar (sør).
Kandidat i L.C.C. valget i 1937.
Ble medlem av BUF i 1934, og ble «Womens administrative officer» i Sør etter omorganiseringen i 1935. Ble en av to «Chief Women's Organizers» etter omorganiseringen i 1937.
Talte ofte på BUF møter, og skrev mye i aviser. Tydelig anti-semitisk.
Resignerte fra BUF i 1940, og døde av kreft i 1960s.
Internert i 1940.

Carrington Wood, H.

En av de tydeligste stemmene som hevdet at omorganiseringene førte til en innskrenkes for kvinner. Skrev under pseudonymet Gertrude Wood i *Sheffield Independent*.

Downe, Viscountess Dorothy (Født 1876/7 (usikkert), døde 1958)

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Nord Norfolk.

Tidligere president for konservative «Women´s association», formann for konservative «Women´s association». Tidligere medlem av det konservative partiet. Medlem av BUF i 1937. Jobbet under første verdenskrig.

Driver, Nellie

Skrev flere artikler i *Action* og *Blackshirt*, om kvinner og fascisme.

«A woman looks at parliament», *Action*.

Elam, Nora (Født 1878, døde 1961)

Suffragette – generalsekretær i WSPU (Women´s Social and Political Union)

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Northampton.

Hun ble etter hvert fylkeskommisjonær for BUF i West Sussex, og sto som kandidat for dem i 1937. Jobbet under første verdenskrig. Tidligere selvstendig kandidat for Richmond Surrey. og medlem av det konservative partiet.

Nære venn av Diana og Oswald Mosley. Overtok mye da Mosley ble internert.

Internert i 1940.

Hawks, Olive (født 1917, død 1992)

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Camberwell Pechham.

Utdannet ved Eltham Hill Secondary School. Ble medlem av partiet i 1933.

Skrev mye i *Action*, og *Blackshirt*:

Spalte som het «Candid Commentary» i «Women´s World» i *Action*.

Spalte som het «Work for Women» i *Blackshirt*.

Ble ansatt i BUFs forskningsavdeling i 1937, og overtok lederrollen etter Anne Brock-Griggs i 1940.

Analysert ytterligere av Judy Suh i «Women in Fascist Bipolitics: The Case of Olive Hawks».

Internert i 1940.

Hayes, Florence Emily (født 1896)

Women´s District Leader for Bournemouth, og Women´s County Officer for West Hants.

Drev Bournemouth avdelingen med Iris Ryder og Joan Griffin, uten innblandes fra menn. Hevdet at den mannlige ledelsen var inkompetent.

Internert i 1940.

Hearn, Mary

Ingen konkret informasjon.

Skrev en artikkel i *Blackshirt*. Kan ha vært kona til en annen Hearn i partiet, men uvisst.

Keys, Olga

Tidligere kommunist.

Skrev i *Action*, om hvorfor fascisme var den riktige sosialismen.

King, Louise Ann

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Illford.

Omtalt som forretningskvinne. Utdannet ved St. Georges Catholic School.

Jobbet i *Daily Mail* med Women´s Canvass Staff.

Internert i 1940.

Linton, Jenny

Women ´s organiser for Aberdeen.

Skrev flere artikler i BUF.

I november 1934 intervjuet hun 5 kvinner om hvorfor de var med i BUF.

Jeffrey Wallder hevder at navnet er falskt, men vet ikke for hvem.

Lintorn-Orman, Rotha (født 1895, døde 1935)

Grunnlag British Fascisti.

Hun var en ung middel-klasse kvinne som hadde jobbet under første verdenskrig. Da jobbet hun i den kvinnelige ambulanseseksjonen, og etter krigen hadde hun vervet seg inn i Røde Kors.

Makgill, Esther (født 1905)

Gift med sir Donald Makgill. Han var en del av Mosley January Club i 1933.

Etablerte kvinneavdelingen i 1933, og fikk en underordnet rolle under Maud Mosley.

Forlot bevegelsen 1934 etter å ha blitt tatt for å begå underslag.

Mitford, Unity Valkyrie (født 1914, døde 1948)

En av Mitford søstrene, Dianas yngre søster. Flyttet i 1934 til München for å studere.

Lærte seg tysk for å kunne snakke med Hitler om hun en dag skulle møte han, og aktivt oppsøkte steder hun visste han var. Første møtet var i 1935 på restauranten Osteria Bavaria, og de utviklet et nært forhold. Hvor nært dette forholdet var, har vært diskutert flere ganger, men de møttes relativt ofte i en urolig periode.

Hun var sterkt preget av en strid mellom hennes kjærlighet til Storbritannia og Tyskland, og da Storbritannia erklærte krig mot Tyskland i 1939, prøvde hun å ta livet sitt. Dette fungerte ikke, men hun ble skadet for resten av livet. Hitler fikk hun hjem til Storbritannia, og selvmordsforsøket hennes ble erklært som statshemmelighet i Tyskland.

Døde av hjernehinnebetennelse i 1948.

Monk, Margaret

Oswald Mosleys assistent.

Fungerte som en mellomkvinne mellom Diana Mosley og Oswald Mosley da Oswald ble internert.

Morris, Sylvia (Født 1914)

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Holland med Boston.

Datter av en velkjent lege. Jobbet som journalist.

Forlot partiet i 1937, og ble med William Joyce i National Socialist League.

Mosley, Cynthia (født 1898, død 1933)

Oswald Mosley første kone, gift 1920.

Tidligere medlem av Labour Party, og var parlamentsmedlem for partiet fra 1929-1931.

Ble med i sin ektemanns New Party i 1931.

Barn: Vivien Mosley, Nicholas Mosley, Michael Mosley

Døde i 1933 av bukhinnebetennelse.

Mosley, Diana (født 1910, død 2003)

Oswald Mosleys andre kone, gift 1936.

Født Mitford, og en av de kjente Mitford-søstrene. Forholdene til søskenflokket generelt var preget av konflikter, forskjellige interesser og politisk ståsted. Unity og Diana var fascister, mens dere søster Jessica var kommunist. Flere av søstrene snakket ikke sammen på flere år, på grunn av interessekonflikter. Giftet seg med Bryan Guinness og de fikk to sønner. Skilte seg fra Guinness i 1933, etter at hun hadde møtt Oswald Mosley i 1932. Ble Mosleys elskerinne i 1933.

Besøkte Italia flere ganger, og det er omdiskutert om hun møtte Mussolini eller ikke. Hevde selv at hun ikke var en del av fascist-bevegelsen. Hennes søster Unity Mitford var nær venn av Adolf Hitler (leder av Tyskland fra 1933-1945). Diana møtte Hitler selv ved flere anledninger, etter 1935, og Hitler var i Diana og Oswalds bryllup i 1936. Giftemålet ble ikke kjent før i 1938. Fikk to barn med Oswald Mosley.

Internert i 1940, noen uker etter Oswald Mosley.

Mosley, Katherine Maud (Født 1874, døde 1948)

Oswald Mosleys mor. Giftet seg med Oswald Mosleys far, Oswald Mosley, i 1895, men forlot han etter at de hadde fått tre barn.

Første leder av kvinneavdelingen, fra 1933/34. Resignerte fra sin stilling i 1935, men var fortsatt medlem av partiet helt til slutten.

Pearson, lady Susannah Grace (død 1959)

Prospective British Union Parliamentary Candidate for uvisst.

Søster av general Page Croft. Jobbet under første verdenskrig.

Reeve, Lucilla Maud (født 1889, døde 1950)

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Sør-Øst-Norfolk.

Omtalt som profesjonelle kvinne: «Land agent». Hadde en eiendom på 1,100 dekar, og var den eneste kvinnen i landet som forvaltet en landbrukseiendom av denne størrelsen. Skrev en artikkel i *Action*, om kvinners representasjon i «Local Government».

Internert i 1940.

Richardson, Mary (født 1883, døde 1961)

Suffragette – medlem av WSPU (Women's Social and Political Union).

Medlem av Labour party i 1916, og ble medlem av New Party i 1932.

Esther Makgills assistent, overtok deretter Makgills oppgaver da Makgill forsvant fra partiet. Åpnet National Club for Fascist Women i 1934 – det står lite om denne klubben i litteraturen.

Skrev flere artikler i *Action* og *Blackshirt*.

Utstengt fra partiet i 1935/36.

Shore, Olga

Kvinnelig debattant i Purley i 1934.

Leder av nordlige sone etter omorganiseringen i 1935.

Omtalt som profesjonell kvinne, og hadde tidligere jobbet innenfor shipping og markedsføring.

Studert psykologi.

Forlot bevegelsen noen år senere, og ble med William Joyce til National Socialist League i 1937.

Whinefield, Muriel G.

Prospective British Union Parliamentary Candidate for Petersfield.
Omtalt som profesjonell kvinne. Tidligere formann for Alton Women 's Unionist
Association.
Tidligere medlem av det konservative partiet.
Internert i 1940.

Bibliografi

Arkiv

National Archives, Kew:

The National Archives Website: Discovery: KV2/1363 Lady Diana Mosley: British, 1. Januar 1934 – 31. Desember 1940, tilgjengelig på <http://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C11151646> (Lastet ned 4. September 2020)

Maxwell, Alexander. Rapport om lady Mosley. 1. juni 1940. KV2/1363, nr 26b.

Mr. Curry. Korrespondanse fra M.I.5 til V.V. 24. mai 1940. KV2/1363, nr 23a.

N.N., Kryssreferanse lady Mosley – Telephone check on Denham. 10. juni 1940. KV2/1363, nr 30a.

N. N., Kryssreferanse utdrag fra rapport av DDMI om lady Mosley. 5. juni 1940. KV2/1363, nr 27a.

N.N, Notater fra møte holdt på Berystede Hotell om klager på internering av Diana Mosley. 2. oktober 1940. KV2/1363, nr 68a.

N.N, «Sir O. Mosley is father of a 10-lb. Baby son». *Daily Express*, 1. desember 1938. KV2/1363, nr 15a.

Redfern, J.P.L. Sakserklæring mot lady Diana Mosley. 28. August 1940. KV2/1363, nr 65a.

Rogers, William. Rapport fra Coydon lufthavn om Diana Guinness utreise og innreise fra Berlin. 16. november 1936. KV2/1363, nr 7a.

The National Archives Website: Discovery: KV2/885 sir Oswald Mosley/lady Mosley: British, 29. juni 1940 – 13. desember 1940, tilgjengelig på <http://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C11090245> (Lastet ned 2. september 2020)

Mosley, Oswald. «Britian First» Tale, Exhibition Hall, Earls Court, 16 juli, 1939. KV2/885.

Office of the Historian, historical documents:

The Foreign Relations of the United States (FRUS) series presents the official documentary historical record of major U.S. foreign policy decisions and significant diplomatic activity. <https://history.state.gov/historicaldocuments>

Kennedy, John. «The Ambassador in the United Kingdom (Kennedy) to the Secretary of State». London, 10. juni 1940. <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1940v03/d29>

Bullitt Jr, William Christian. «The Ambassador in France (Bullitt) to the Secretary of State». Paris, 5. juni 1940.

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1940v01/d203>

British Online Archives:

The British Union of Fascists: Newspapers and Secret Files, 1933-1951.

<https://microform.digital/boa/collections/9/the-british-union-of-fascists-newspapers-and-secret-files-1933-1951>

Action

Brock-Griggs, Anne. «A Woman´s Outlook». *Action*, 21. februar 1936.

Brock-Griggs, Anne. «Womanhood in the National Socialism». *Action*, 6. januar 1938.

Brock-Griggs, Anne. «British Mothers Demonstrate». *Action*, 8. oktober 1938.

Brock-Griggs, Anne. «Women´s Justice». *Action*, 10. desember 1938.

Elam, Nora. «Women and the vote». *Action*, 26. mars 1936.

Elam, Nora. «Failure of the Women´s movement», *Action*, 8. oktober 1938.

Hayes, Florence Emily. «Women and the corporate state». *Action*, 9. desember 1937.

Keys, Olga. «Ex-communist woman tells why fascism is only true socialism». *Action*, 29. oktober 1938.

N.N., *Action*, oktober 1938.

N.N., «Anne Brock-Griggs, Limehouse». *Action*, 9. januar 1937.

N.N., «A message to women». *Action*, 23. mai 1940.

N.N., «British Union Personalities». *Action*, 21. november 1936.

N.N., «Northampton meets prospective British Union Candidate». *Action*, 28. november 1936.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 21. november 1936.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 28. november 1936.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 5. desember 1936.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 19. desember 1936.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 2. januar 1937.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 16. januar 1937.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates», *Action*, 23. januar 1937.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 20. mars 1937.

N.N., «Prospective British Union Parliamentary Candidates». *Action*, 12. juni 1937.

N.N., «War! War! War! Woman Answers». *Action*, 22. april 1939.

N.N., «Why I joined Mosley». *Action*, 29. juli 1939.

N.N., «Why I joined Mosley». *Action*, 12. august 1939.

N.N., «Why I joined Mosley». *Action*, 19. august 1939.

N.N., «Why I joined Mosley». *Action*, 26. august 1939.

N.N., «Woman´s part in the British Union». *Action*, 14. januar, 1939.

N.N., «Woman´s part in the British Union». *Action*, 29. januar 1939.

N.N., «Woman´s part in the British Union». *Action*, 4. mars 1939

N.N., «Women and British Union». *Action*, 15. juli 1939.

N.N., «Women as Orators». *Action*, 28. januar 1939.

N.N., «Women Demand Peace». *Action*, 15. februar 1940.

N.N., «Women´s Peace Campaign». *Action*, 19. januar 1940.

Steele, Marjorie. Brev til redaktøren. *Action*, 18. februar 1939.

Blackshirt

Aitken, Marjorie. «Fascist First». *Blackshirt*, 30. juli 1934.

Brock-Griggs, Anne. «After the battle». *Blackshirt*, 27. mars 1935.

Hawks, Olive. «Women Will Reach a Greater Freedom than they have known before». *Blackshirt*, 24. august 1934.

Hawks, Olive. «Fascism must replace democracy». *Blackshirt*, 14. september 1934.

Hearn, Mary. «To the army of youth there has come a new creed». *Blackshirt*, 24. august 1934.

H.B.H, leserinnlegg, *Blackshirt*, 12-18. august 1933.

Linton, Jenny. «Five Fascist women interviewed». *Blackshirt*, 16. november 1934.

Makgill, Esther. «How Women Members can help». *Blackshirt*, 13-19. april 1934.

Mosley, Oswald. «Progress of organisation». *Blackshirt* 22. mars 1935.

Mosley, Maud. «A message to the women Blackshirts from Maud Mosley». *Blackshirt*, 7. september 1934.

N.N., «Fascism will mean real equality for women». *Blackshirt*, 22. februar 1935.

N.N., «How Women Members can Help». *Blackshirt*, 13-19. april 1934.

N.N., «Important Notice». *Blackshirt*, 20. juni 1936.

N.N., «Lady Mosley». *Blackshirt*, 16-22. februar 1934.

N.N., «Lord Rothermere and Fascism». *Blackshirt*, 19-25. januar 1934.
N.N., «Men and Women Blackshirt co-operation». *Blackshirt*, 6. juli 1934.
N.N., «Why fascism appeals to me». *Blackshirt*, 1. april 1933.
N.N., «Women Canvassers Campaign». *Blackshirt*, 6. juli 1934.
Richardson, Mary. «My Reply to Sylvia Pankhurst». *Blackshirt*, 29. juni 1934.
Richardson, Mary. «Fascism – The creed of tomorrow». *Blackshirt*, 21. september 1934.

The Fascist Week

Makgill, Esther. «Women ´s part in the fascist state». *The fascist week*, 23-24. mars 1934.

The British Newspaper Archive:

<https://www.britishnewspaperarchive.co.uk>

Daily Mirror

N.N., «Women ´s Chief a Fascist». *Daily Mirror*, 26. april 1940.

Dundee Courier

N.N., «Fascist March Banned After Ugly Scenes». *Dundee Courier*, 5. oktober 1936.

Halifax Evening courier

N.N., «Lady Cynthia Mosley». *Halifax Evening Courier*, 17. mai 1933.

Hull Daily mail

N.N., «Hull ´s Women Blackshirts». *Hull Daily Mail*, 14. juni 1934.

Mid Sussex Times

Mosley, Oswald. brev til redaktøren. *Mid Sussex times*. 12. november 1935.

Sheffield independent

Wood, Gertrude. «A Women ´s experience with fascists». *Sheffield independent*, 12. august 1935.

Brock-Griggs, Anne. «Women and Fascism». *Sheffield independent*, 30. juli 1935.

Shields Daily News

Russell, Dora. «Have Women any freedom». *Shields Daily News*, 1. april 1935.

Yorkshire Evening Post

N.N., «At Sir Oswald Mosley´s side». *Yorkshire Evening post*, 22. juli 1933.

Western Daily Press

N.N., «Policy of British Union of Fascist». *Western Daily Press*, 19. februar 1936.

Litteratur

- Crozier, Andrew. «Appeasement». I *A Companion to international history 1900-2001*. Redigert av Gordon Martel, 243-256. Oxford: Blackwell Publishing Ltd, 2007.
- Cullen, Stephen. «Four Women for Mosley: Women in the British Union of Fascist, 1932-1940». *Oral History* 24, no. 1 (Våren 1996): 49-59.
https://www.jstor.org/stable/40179498?seq=1#metadata_info_tab_contents
- Drabik, Jakub. «British Union of Fascist». *Contemporary British History* 30, no 1 (2016): 1-19. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13619462.2015.1041279>
- Durham, Martin. «Women in British Union of Fascist, 1932-1940». *Immigrants & Minorities* 8, nr 1-2 (1989): 2-18.
<https://doi.org/10.1080/02619288.1989.9974703>
- Durham, Martin. «Gender and the British Union of Fascists». *Journal of Contemporary History* 27, no. 3 (Juli 1992): 513-529.
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/002200949202700307>
- Durham, Martin. *Women and Fascism*. London: Routledge, 1998.
- Durham, Martin. «Women in the British Union of Fascist, 1932-1940». i *This working-day world: Women´s lives and culture(s) in Britain 1914-1945*. Redigert av Sybil Oldfield, 101-110. Storbritannia: Taylor & Francis Ltd, 1994.
- Durham, Martin. «The Home and the Homeland: Gender and the British Extreme Right». *Contemporary British History* 17, no. 1 (2003): 67-80. DOI: [10.1080/713999487](https://doi.org/10.1080/713999487)
- Griffiths, Richard. *Patriotism Perverted: Captain Ramsey, the right club and British anti-Semitism 1919-1940*. London: Faber and Faber, 2011.
- Gottlieb, Julie V. «Women and Fascism in the East End». *Jewish Culture and History* 1, no.2 (1998): 31-47. DOI: 10.1080/1462169X.1998.10511906
- Gottlieb, Julie V. *Feminine Fascism*. London: I.B. Tauris, 2000.
- Gottlieb, Julie V. «Motherly Hate: gendering Anti-Semitism in the British Union of Fascists». *Gender & History* 14, no. 2 (August 2002): 294-320.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-0424.00267>
- Gottlieb, Julie V. «Women and the British Fascism Revisited: Gender, the Far-Right, and Resistance». *Journal of Women´s History* 16, no. 3 (2004): 108-123.
[doi:10.1353/jowh.2004.0065](https://doi.org/10.1353/jowh.2004.0065)
- Gottlieb, Julie V. «Body Fascism in Britain: Building the Blackshirts in the inter-war period». *Contemporary European History* 20, no. 2 (April 2011): 111-136.
<https://www.cambridge.org/core/journals/contemporary-european-history/article/body-fascism-in-britain-building-the-blackshirt-in-the-interwar-period/620B2A71FF797BFB6E67C95C876B7C0F>

- Gottlieb, Julie V. *'Guilty Women', Foreign Policy, and Appeasement in Inter-War Britain*. Storbritannia: Palgrave Macmillan, 2015.
- Gottlieb, Julie V. «Gender and the «Jews' War»: Women, Anti-Semitism, and Anti-War Campaigns in Britain, 1938-1940». *Diplomacy & Statecraft* 31, no. 4 (Desember 2020): 745-770. DOI: [10.1080/09592296.2020.1842065](https://doi.org/10.1080/09592296.2020.1842065)
- Kushner, Tony. *The Persistence of prejudice: antisemitism in British Society during the second world war*. Manchester: Manchester University Press, 1989.
- Linehan, Thomas. *East-London for Mosley: The British Union of fascist in East London and South-West Essex 1933-1940*. London: Frank Cass & Co LTD, 1996.
- Linehan, Thomas. *British Fascism 1918-39: Parties, Ideology and Culture*. Manchester: Manchester University Press, 2000.
- Litchfield, David R.L. *Hitler's Valkyrie*. Gloucestershire: The History Press, 2013.
- Lovell, Mary S. *The Mitford Girls: The Biography of an Extraordinary Family*. Storbritannia: Abacus, 2002.
- Macciocchi, Maria-Antonietta. «Female Sexuality in fascist ideology». *Sage Journals* 1, no. 1 (Mars 1979): 67-82. DOI: <https://doi.org/10.1057/fr.1979.6>
- Macklin, Graham. *Failed Führers: a history of Britain's extreme right*. Oxon: Routledge, 2020.
- McConough, Frank. *The Hitler Years: Triumph 1933-1939*. Storbritannia: Head of Zeus Ltd, 2020.
- Mitford, Diana. *A life of Contrasts*. Gibbon Square Books LTD, 2002.
- Morgan, Philip. *Fascism in Europe*. London: Routledge, 2003.
- Mosley, Nicholas. *Rules of the Game/Beyond the pale*. England: Martin Secker & Warburg Ltd, 1991.
- Mosley, Oswald. *The Greater Britain*. England: Richard Clay & Sons LTD, 1932.
- Mosley, Oswald. *My Life*. London: Thomas Nelson and Sons LTD, 1968.
- Passmore, Kevin. *Women, gender and fascism in Europe, 1919-45*. New Brunswick: Rutgers University Press, 2003.
- Reynolds, David. *Britannia Overruled: British Policy and World Power in the twentieth century*. London: Routledge, 2013.
- Robbins, Keith. *Appeasement*. Oxford: Blackwell Publishers LTD, 1997.

Saint Andrew. *Politicians and the People of London: the London County Council, 1889-1965*. London: Hameldon Continuum, 1989.

Skidelsky, Robert. *Oswald Mosley*. London: The Macmillan Press LTD, 1981.

Suh, Judy. «Women in Fascist Biopolitics: the case of Olive Hawks». *Women's studies* 35, no. 3 (August 2006): 265-284.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00497870600571901>

Thurlow, Richard. *Fascism in Britain: From Oswald Mosley's Blackshirts to the National Front*. London: I.B. Tauris, 1998.

Waage, Hilde Henriksen, Rolf Tamnes og Hanne Hagtvedt Vik. *Krig og Fred i det lange 20. århundre*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2013.

Webber, G. C. «Patterns of Membership and Support for the British Union of Fascist». *Journal of Contemporary History* 19, no. 4 (Oktober 1984): 575-606.
https://www.jstor.org/stable/260327?seq=1#metadata_info_tab_contents

Nettressurser

Aas, Kristin Natvig og Ingunn Ikdahl. «Feminisme». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 16. November 2020. <https://snl.no/feminisme>

Aas, Kristin Natvig. «Suffragetter». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 5. august 2019. <https://snl.no/suffragetter>

Aas, Kristin Natvig. «Sylvia Pankhurst». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 14. mars 2018. https://snl.no/Sylvia_Pankhurst

Berg, Ole T og Dag Einar Thorsen. «Fascisme». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 8. Januar 2021. <https://snl.no/fascisme>

Cooper, Camilla Guldaahl. «Internering». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 16. Desember 2020. <https://snl.no/internerings>

Knudsen, Olav Fagelund. «Nasjonalisme». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 16. August 2019. <https://snl.no/nasjonalisme>

League of St. George. Sist aksessert 14. April 2021. <http://www.leaguestgeorge.org>

Lilleslått, Mari. «Kvinner fanges i høyreekstreme miljøer». *Forskning.no*. publisert 23. mai 2018. <https://forskning.no/nazisme/kvinner-fanges-i-hoyreekstreme-miljoer/267057>

Pugh, Martin. «Why Former Suffragettes Flocked to British Fascism». *Salte*. Sist oppdatert 14. April 2017. <https://slate.com/news-and-politics/2017/04/why-the-british-union-fascist-movement-appealed-to-so-many-women.html>

Simonsen, Kjetil Braut. «Nasjonal Samling». *Store Norske Leksikon*. Sist oppdatert 4. oktober 2018. https://snl.no/Nasjonal_Samling

